

АДВОКАТСКА КОМОРА СРБИЈЕ

Дечанска 13, 11000 Београд, Србија
Телефон: +381 11 32-39-072 Фах: +381 11 32-32-203
е-mail: office@aks.org.rs a.k.srbije@gmail.com

Број: 688/2021
Датум: 03.06.2021.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА МИНИСТАРСТВО ПРАВДЕ

**НЕМАЊИНА 22 – 26
11000 БЕОГРАД**

ПРИМЕДБЕ

Адвокатске коморе Србије
на Нацрт закона о изменама и допунама Закона о парничном поступку

УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

Закон о парничном поступку представља један од темељних закона у правном систему Републике Србије, јер се њиме прописује поступак у коме грађани, привредна друштва и остали правни субјекти пред стално установљеним судом остварују заштиту повређеног или спровођење важећим прописима установљеног права, било да су у питању имовинска или лична права или било које друго питање грађанске материје. Ово посебно зато што се одредбе Закона о парничном поступку сходно примењују и у ванпарничном и извршном поступку. Свако има право да пред сталним судом у законом прописаном поступку затражи од суда да одлучи о његовом праву на основу закона и у разумном року. Стога је значај закона који уређује парнични поступак апсолутан, јер делује у практично свим аспектима правног система који регулишу грађанскоправну материју, а циљ му је да у живот спроведе она права која грађанима признају Устав и закони Републике Србије и то водећи се начелима законитости, једнакости странака у поступку и правичности.

Адвокатура је, у складу са својим уставним положајем, правима и обавезама непосредно укључена у правосудни систем, а основни задатак јој је да буде корективни елемент како у непосредном тумачењу и спровођењу закона, тако и током законодавне процедуре и развијања система правних прописа Републике Србије, па је интерес адвокатуре да учествује у поступку измена Закона о парничном поступку неспоран.

И у одредбама сада важећег Закона о парничном поступку, чија се измена предвиђа предложеним текстом Нацрта Закона о изменама закона о парничном поступку (у даљем тексту Нацрт) је уочено да основни разлози промене правила парничног поступка 2009.

године (уређење мреже судова, повећање ефикасности судова, олакшан приступ грађана суду) те отклон од, до тада важећих принципа парничног поступка, заправо није донео никакво побољшање већ управо супротно – пореметио је хијерархијски однос између материјалних и процесних грађанских закона и то на штету материјалних закона, а што је свакако корак уназад. Пооштравање процесних правила и повећање броја ситуација у којима суд може применом процесних механизма да практично одбије да суди у предмету у коме је стварно надлежан, одустанак од принципа материјалне истине и увођење страначке диспозиције, ограничавање надлежности суда да изводи доказе по службеној дужности, ограничавање времена до кога се може предложити доказ, и томе слично, су само неки од озбиљних проблема који су оптеретили примену сада важећег Закона о парничном поступку, па се временом и кроз праксу искристалисала потреба за дефинисањем начина за решавање уочених проблема, али и предлози конкретних законских решења којима би се важећи закон изменио тако да одговара захтевима и потребама правне државе. Како професионалне организације адвоката, односно адвокатске коморе, немају положај предлагача закона, то је тренутак отпочињања процедуре мењања закона од стране овлашћеног предлагача или Министарства правде прави моменат да адвокатура пружи свој пуни допринос кроз своје предлоге за измену Закона.

Из досадашњег искуства је било јасно да разлози неефикасног правосуђа не леже у самом процесном закону, већ у неодговарајућој мрежи судова и судској инфраструктури, те недовољном броју судија, стручних сарадника и техничког особља, а када је судовима одузето право на располагање средствима од судских такси, дошло се до тога да се судска самосталност и независност у одлучивању и поступању практично угасила.

Свему треба додати и уочену тенденцију да је у периоду важења актуелног Закона дошло до значајног утицаја англо-саксонског прецедентног права, пре свега, на процесна правила, а што је појава која није својствена правној традицији и доктрини Републике Србије, па је уочено и то да основни и другостепени судови у тумачењу и примени како процесних, тако и материјалних закона заправо усвајају судску праксу Врховног касационог суда и ставове тог суда, а чиме се анулира ефекти правила да суд суди по закону. Врховни касациони суд ставове по спорном правном питању може решавати поводом конкретног предмета који решава по ревизији, али не и у општој седници одељења на начин да својим правним схватањима поводом недоумице у тумачењу и примени процесне или материјалне норме *de facto* мења одредбе важећих прописа у складу са дневнополитичким потребама.

Овиме се замагљује и граница између појмова уједначеног поступања судова и ставова судске праксе, а све ове појаве заједно чине да ефикасност и квалитет судских одлука у грађанским стварима не одговарају члановима 18. и 19. Устава Републике Србије, те савременим стандардима заштите права, а поготово не оним стандардима које подразумева чланство у Европској унији, чему Република Србија бар декларативно тежи.

Актуелни нацрт Закона о изменама и допунама Закона о парничном поступку који је предложило Министарство правде Републике Србије изгледа не препознаје ни један од горе наведених проблема, па су и решења која нуди у погледу проблема у функционисању правосуђа потпуно неадекватна циљу који се промовише као разлог измене Закона о парничном поступку. Став адвокатуре је да се предложеним изменама заправо додатно угрожавају права грађана на приступ суду, право на правично суђење и суђење у разумном року, што доводи до удаљавања од принципа владавине права као једног од темељних питања Поглавља 23 у приступним преговорима Републике Србије за чланство у Европској унији.

Са горе изнетог, Адвокатска комора Србије овим актом жели да допринесе развоју правосудног система и његовом усмеравању ка бољем квалитету одлука, ефикаснијем раду и већем поверењу у правосудни парат и кроз нормативну делатност, односно кроз своје примедбе и предлоге у вези са предложеним Нацртом.

У даљем тексту следи анализа ефеката предложених норми, те предлози у погледу измена или допуна конкретних одредаба Нацрта.

ПРЕГЛЕД ОДРЕДАБА ЗАКОНА О ПАРНИЧНОМ ПОСТУПКУ КОЈЕ СЕ МЕЊАЈУ, ОДНОСНО ДОПУЊУЈУ

Члан 9.

Странке су дужне да савесно користе права која су им призната овим законом.

Суд је дужан да спречи и казни сваку злоупотребу права које КОЈА имају странке И ДРУГИ УЧЕСНИЦИ у поступку.

Ова одредба је прихватљива.

Члан 10.

Странка има право да суд одлучи о њеним захтевима и предлозима у разумном року.

Суд је дужан да поступак спроведе без одуговлачења, у складу са претходно одређеним временским оквиром за предузимање парничних радњи (у даљем тексту: временски оквир) и са што мање трошкова.

Непоступање судије у временском оквиру је основ за покретање дисциплинског поступка у складу са одредбама Закона о судијама.

КОМЕНТАР: Одредба је неприхватљива, имајући у виду да не доприноси ефикасности рада суда, већ отклања дисциплинску одговорност судија, без икаквог реалог разлога.

Члан 11.

Суд ће да упути странке на медијацију или на информативно рочиште за медијацију, у складу са законом, односно да укаже странкама на могућност за вансудско решавање спора медијацијом или на други споразуман начин.

СУД ЈЕ ДУЖАН ДА УКАЖЕ СТРАНКАМА НА МОГУЋНОСТ РЕШАВАЊА СПОРА ПОСРЕДОВАЊЕМ У СКЛАДУ СА ЗАКОНОМ, ОДНОСНО НА РЕШАВАЊЕ СПОРА НА ДРУГИ СПОРАЗУМАН НАЧИН.

Коментар: начелно прихватљиво, али се не сме догодити да се медијација, односно посредовање постави као обавезан услов за покретање парнице.

Члан 13.

У парничном поступку суд је у погледу постојања кривичног дела и кривичне одговорности учиниоца, везан за правноснажну пресуду кривичног суда којом се оптужени оглашава кривим.

ОДРЕДБА СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА СХОДНО СЕ ПРИМЕЊУЈЕ И НА ПРАВНОСНАЖНУ СУДСКУ ОДЛУКУ КОЈОМ СЕ ОКРИВЉЕНИ ОГЛАШАВА ОДГОВОРНИМ ЗА ПРИВРЕДНИ ПРЕСТУП ИЛИ ПРЕКРШАЈ.

КОМЕНТАР: неприхватљива измена, јер прекршајни поступак и поступак поводом привредног преступа често не омогућавају задовољавајући ниво судске заштите, а може се десити да, због правила поступка и начина на који поступају судови, странка дође у ситуацију да се без реалног разлога нађе у ситуацији да у парници не може побијати чињенично стање поводом прекршаја или привредног преступа.

Члан 14.

Странке предузимају парничне радње у писаном облику изван рочишта, а усмено на рочишту, ако за поједине радње није законом прописан облик у коме морају да се предузму.

ПИСАНИ ОБЛИК ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА ОБУХВАТА И ЕЛЕКТРОНСКИ ДОКУМЕНТ САЧИЊЕН У СКЛАДУ СА ЗАКОНОМ КОЈИ УРЕЂУЈЕ ЕЛЕКТРОНСКИ ДОКУМЕНТ.

Члан 19.

Суд ће по службеној дужности да се огласи месно ненадлежним ако постоји искључива месна надлежност неког другог суда, најкасније у року од осам дана од дана пријема одговора на тужбу.

Ако се тужба не доставља туженом на одговор, суд ће по службеној дужности да се огласи месно ненадлежним у року од осам дана од дана пријема тужбе.

Суд може да се по приговору месне ненадлежности туженог огласи месно ненадлежним у року од осам дана од дана пријема одговора на тужбу.

Ако се тужба не доставља на одговор, тужени може да истакне приговор месне ненадлежности најкасније на припремном рочишту, односно на првом рочишту за главну расправу, ако се припремно рочиште не одржава, а пре упуштања у расправљање, о чему суд мора да одлучи у року од осам дана од дана изјављивања приговора.

СУД МОЖЕ ПОВОДОМ ПРИГОВОРА ТУЖЕНОГ ДА СЕ ОГЛАСИ МЕСНО НЕНАДЛЕЖНИМ АКО ЈЕ ПРИГОВОР ПОДНЕТ НАЈКАСНИЈЕ НА ПРИПРЕМНОМ РОЧИШТУ ИЛИ, АКО ОНО НИЈЕ ОДРЖАНО, ДО УПУШТАЊА ТУЖЕНОГ У РАСПРАВЉАЊЕ О ГЛАВНОЈ СТВАРИ НА ПРВОМ РОЧИШТУ ЗА ГЛАВНУ РАСПРАВУ.

СУД ЋЕ ДА СЕ ОГЛАСИ ПО СЛУЖБЕНОЈ ДУЖНОСТИ МЕСНО НЕНАДЛЕЖНИМ САМО КАДА ПОСТОЈИ ИСКЉУЧИВА МЕСНА НАДЛЕЖНОСТ ДРУГОГ СУДА НАЈКАСНИЈЕ НА ПРИПРЕМНОМ РОЧИШТУ ИЛИ, АКО ОНО НИЈЕ ОДРЖАНО, ДО УПУШТАЊА ТУЖЕНОГ У РАСПРАВЉАЊЕ О ГЛАВНОЈ СТВАРИ НА ПРВОМ РОЧИШТУ ЗА ГЛАВНУ РАСПРАВУ.

Према члану 6. Нацрта суд се може огласити месно ненадлежним када је прописана искључива месна надлежност најкасније на припремном рочишту или ако оно није одржано, до упуштања туженог у расправљање о главној ствари на првом рочишту за главну расправу.

Могућност да у парници суди месно ненадлежан суд упркос томе томе што је за тај спор прописана искључива месна надлежност чини тај институт бесмисленим.

Поред тога, није могућа ситуација да се држи прво рочиште за главну расправу пре упуштања туженог у расправљање о главној ствари. Ово зато што ако жели да оспори тужбени захтев тужени мора да поднесе одговор на тужбу. Уколико то не уради суд доноси

пресуду због пропуштања и до главне расправе уопште не долази. Са друге стране ако тужени одговори на тужбу, он се по правилу упустио у расправљање о главној ствари и прво рочиште за главну расправу а да се претходно није упустио у расправљање о главној ствари, није могуће.

Због тога је ова одредба неприхватљива.

Члан 28.

Ако је за утврђивање стварне надлежности, права на изјављивање ревизије и у другим случајевима прописаним у овом закону меродавна вредност предмета спора, као вредност предмета спора узима се само вредност главног захтева.

Камате, уговорна казна и остала споредна тражења, као и трошкови поступка не узимају се у обзир ако не чине главни захтев.

Ова одредба је у контексту права на изјављивање ревизије које је практично анулирано чланом 102. Нацрта, па је самим тим неприхватљива.

Члан 35.

У првом степену спорове суди веће, осим ако законом није прописано да суди судија појединац.

Ако веће суди у првом степену, састављено је од једног судије председника већа и двоје судија поротника.

Судија појединац суди у:

- имовинскоправним споровима,
- стамбеним споровима,
- споровима због сметања државине,
- споровима о ауторским и сродним правима,
- споровима о објављивању информације и одговора на информацију,
- споровима о заштити и употреби проналазака, индустријског дизајна, модела, узорака, жигова, ознака географског порекла, топографије интегрисаних кола (топографије полупроводничких производа) и права оплемењивача биљних сорти,
- споровима због дискриминације,
- споровима због повреде права личности,
- споровима поводом избора и разрешења органа правних лица,
- споровима поводом колективних уговора,
- потрошачким споровима,
- споровима поводом штрајка.

Судија појединац спроводи поступак и доноси одлуку у предметима правне помоћи.

Судије које суде у првом и другом степену у парничном поступку у вези са породичним односима морају бити лица која су стекла посебна знања из области права детета.

Програм и начин стицања посебних знања из става 5. овог члана споразумно прописују министар надлежан за послове правосуђа и министар надлежан за послове породичне заштите.

Одредба је прихватљива.

Члан 37.

Ако суди у другом степену у седници већа или на расправи суд одлучује у већу састављеном од троје судија, осим кад је овим законом другачије прописано.

Врховни касациони суд одлучује у већу састављеном од троје ПЕТ судија, ОСИМ АКО ОВИМ ЗАКОНОМ НИЈЕ ДРУГАЧИЈЕ ПРОПИСАНО.

Суд решава сукоб надлежности (члан 22) и одлучује у свим осталим случајевима у већу стављеном од троје судија.

Члан 37. (9)

Проширење састава већа Врховног касационог суда приликом одлучивања са троје на пет судија (члан 9. Нацрта) је ирационално и не доприноси ни ефикасности ревизијског поступка ни квалитетнијем раду на ревизији.

У поступку по правним лековима предмет проучава судија известилац и он свој извештај подноси на седници осталим члановима већа, који детаље предмета не познају или га само површно познају. Због тога, је много рационалније да веће поред судије известиоца чини још двоје а не још четворо судија.

Осим тога, проширен састав већа непотребно оптерећује још двоје судија да учешћем на седницама о предмету који суштински не познају, чиме се умањује време које би посветили проучавању предмета у коме су судије известиоци.

Неприхватљиво, јер не доприноси ефикасности рада суда.

Члан 40.

За суђење у споровима против Републике Србије, аутономне покрајине, јединице локалне самоуправе и њихових органа, опште месно надлежан је суд на чијем се подручју налазиседиште њене скупштине.

ЗА СУЂЕЊЕ У СПОРОВИМА У КОЈИМА ЈЕ ТУЖЕНА РЕПУБЛИКА СРБИЈА, АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА, ЈЕДИНИЦА ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ И ЊИХОВИ ОРГАНИ, МЕСНО НАДЛЕЖАН ЈЕ СУД НА ЧИЈЕМ СЕ ПОДРУЧЈУ НАЛАЗИ ПРЕБИВАЛИШТЕ, ОДНОСНО СЕДИШТЕ ТУЖИОЦА.

АКО ТУЖИЛАЦ НЕМА ПРЕБИВАЛИШТЕ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ У СПОРОВИМА ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА, МЕСНО ЈЕ НАДЛЕЖАН СУД НА ЧИЈЕМ ПОДРУЧЈУ ТУЖИЛАЦ ИМА БОРАВИШТЕ.

За суђење у споровима против правних лица, опште месно надлежан је суд на чијем се подручју налази њихово седиште, према извештају Агенције за привредне регистре.

ЗА СУЂЕЊЕ У СПОРОВИМА ПРОТИВ ПРАВНИХ ЛИЦА МЕСНО НАДЛЕЖАН ЈЕ СУД НА ЧИЈЕМ СЕ ПОДРУЧЈУ НАЛАЗИ ЊИХОВО СЕДИШТЕ.

Члан 40. ст. 3.

Члан 10. Нацрта прописује месну надлежност за правна лица према њиховом седишту.

Ову одредбу треба прецизирати додавањем текста на крају „уписано у регистру код Агенције за привредне регистре.“ Тако би ова одредба гласила: „ЗА СУЂЕЊЕ У СПОРОВИМА ПРОТИВ ПРАВНИХ ЛИЦА МЕСНО НАДЛЕЖАН ЈЕ СУД НА ЧИЈЕМ СЕ ПОДРУЧЈУ НАЛАЗИ ЊИХОВО СЕДИШТЕ УПИСАНО У РЕГИСТРУ КОД АГЕНЦИЈЕ ЗА ПРИВРЕДНЕ РЕГИСТРЕ.

Члан 44.

За суђење у споровима због вануговорне одговорности за штету, поред суда опште месне надлежности, надлежан је и суд на чијем је подручју штетна радња извршена или суд на чијем је подручју штетна последица наступила.

Ако је штета настала услед смрти или тешке телесне повреде, поред суда из става 1. овог члана, надлежан је и суд на чијем подручју тужилац има пребивалиште, односно боравиште.

Одредбе ст. 1. и 2. овог члана примењиваће се и у поступку против организације за осигурање ради накнаде штете трећим лицима на основу прописа о непосредној одговорности организације за осигурање, а одредба става 1. овог члана и у поступку о регресним захтевима по основу накнаде штете против регресних дужника.

Члан 45.

За суђење у споровима за заштиту права потрошача, надлежан је и суд на чијем подручју потрошач, има пребивалиште, односно боравиште.

ЗА СУЂЕЊЕ У СПОРОВИМА ЗА ЗАШТИТУ ПРАВА ПОТРОШАЧА, ОДНОСНО КОРИСНИКА ФИНАНСИЈСКИХ УСЛУГА, ИСКЉУЧИВО ЈЕ МЕСНО НАДЛЕЖАН СУД НА ЧИЈЕМ ПОДРУЧЈУ ПОТРОШАЧ, ОДНОСНО КОРИСНИК ФИНАНСИЈСКИХ УСЛУГА, ИМА ПРЕБИВАЛИШТЕ, ОДНОСНО СЕДИШТЕ.

Члан 54.

За суђење у споровима против правног лица које има огранак изван свог седишта, ако спор произлази из правног односа тог огранка, поред суда опште месне надлежности, надлежан је и суд на чијем се подручју налази тај огранак.

ЗА СУЂЕЊЕ У СПОРОВИМА ПРОТИВ ПРИВРЕДНОГ ДРУШТВА КОЈЕ ИМА ОГРАНКАК ИЗВАН СВОГ СЕДИШТА, АКО СПОР ПРОИЗЛАЗИ ИЗ ПРАВНОГ ОДНОСА ТОГ ОГРАНКА, ИСКЉУЧИВО ЈЕ МЕСНО НАДЛЕЖАН СУД НА ЧИЈЕМ СЕ ПОДРУЧЈУ НАЛАЗИ СЕДИШТЕ ТОГ ОГРАНКА.

Није потребна измена члан 13. Нацрта тако да се за суђење у споровима против огранка правног лица успостави искључива месна надлежност према седишту огранка. Досадашње решење по коме месна надлежност моће да се успостави било према седишту правног лица било према седишту огранка је боља.

Неприхватљиво, јер је потребно оставити алтернативу тужиоцу у зависности од конкретног случаја.

Члан 58.

За суђење у споровима који настају у току и поводом судског или административног извршног поступка, односно у току и поводом стечајног поступка, искључиво је месно надлежан суд који спроводи извршни, односно стечајни поступак, односно суд на чијем подручју се налази суд који спроводи извршни поступак, односно суд на чијем се подручју спроводи административно извршење.

ЗА СУЂЕЊЕ У СПОРОВИМА КОЈИ НАСТАЈУ У ТОКУ И ПОВОДОМ ИЗВРШНОГ ПОСТУПКА И ПОСТУПКА ОБЕЗБЕЂЕЊА ИЛИ АДМИНИСТРАТИВНОГ ИЗВРШНОГ ПОСТУПКА, ОДНОСНО У ТОКУ И ПОВОДОМ СТЕЧАЈНОГ ПОСТУПКА, ИСКЉУЧИВО ЈЕ МЕСНО НАДЛЕЖАН СУД НА ЧИЈЕМ ПОДРУЧЈУ СЕ СПРОВОДЕ ОВИ ПОСТУПЦИ.

Потребно прецизније дефинисати у ситуацијама где се не поклапа општа месна надлежност са искључивом.

*в) Одређивање месне надлежности од стране највишег суда одређене врсте
НЕПОСРЕДНО ВИШЕГ СУДА*

Члан 62.

Надлежни суд првог степена може сам или на предлог странке да поднесе захтев највишем НЕПОСРЕДНО ВИШЕМ суду одређене врсте да одреди да у поједином предмету поступа други стварно надлежни суд, ако је очигледно да ће тако лакше да се спроведе поступак или ако за то постоје други оправдани разлози.

Захтев надлежног суда првог степена из става 1. овог члана не доставља се странкама на изјашњавање.

Предлог за делегацију надлежности из става 1. овог члана после припремног, односно првог рочишта за главну расправу странка може да поднесе само ако је разлог настао или је странка за њега касније сазнала.

Предлог странке за делегацију надлежности, надлежни суд првог степена ће да достави на изјашњавање противној странци са налогом да се изјасни о предлогу у року од три дана од дана достављања.

Надлежни суд првог степена може да застане са поступком уколико је поднео захтев за делегацију надлежности.

О предлогу странке за делегацију надлежности из става 1. овог члана одлучује надлежни суд првог степена решењем против кога жалба није допуштена, у року од осам дана од дана пријема предлога.

О захтеву надлежног суда првог степена из става 1. овог члана одлучује веће највишег суда одређене врсте НЕПОСРЕДНО ВИШЕГ СУДА.

Захтев, односно предлог за делегацију надлежности може да се поднесе и у другостепеном поступку под условима из става 1. овог члана.

Неприхватљиво, јер непосредно виши суд одлучује и о жалби на одлуку првостепеног, а у пракси се релативно ретко догађа да странке траже делегацију, па ова измена не утиче на број предмета пред ВКС.

Члан 69.

Искључење и изузеће могу да траже и странке.

Странка је дужна да поднесе захтев чим сазна да постоји разлог за искључење односно изузеће, а најкасније до закључења расправе пред првостепеним судом, а ако није било расправљања, до доношења одлуке.

У захтеву мора да се наведе законски разлог због кога се тражи искључење или изузеће, околности из којих произлази да је предлог благовремено поднет и чињенице на којима се заснива постојање разлога за искључење или изузеће.

Захтев за искључење судије који одлучује по правном леку, странка може да поднесе до доношења одлуке о правном леку, а захтев за изузеће у року од 15 дана од дана пријема списка у суд вишег степена. Ако веће буде промењено, рок за подношење захтева за изузеће почиње изнова да тече од дана достављања странци те одлуке суда.

ЗАХТЕВ ЗА ИСКЉУЧЕЊЕ ИЛИ ИЗУЗЕЋЕ СУДИЈЕ КОЈИ ОДЛУЧУЈЕ ПО ПРАВНОМ ЛЕКУ, СТРАНКА МОЖЕ ДА ПОДНЕСЕ ДО ДОНОШЕЊА ОДЛУКЕ О ПРАВНОМ ЛЕКУ.

Начелно прихватљива измена, уз измену која би омогућавала странкама да се на адекватан начин обавесте о саставу већа.

Члан 70.

Неблаговремен (члан 69. ст. 2. и 4), непотпун (члан 69. став 3) и недопуштен захтев за искључење или изузеће председник већа пред којим се води поступак ће да одбаци без одлагања и кад је странка поднела предлог за његово искључење, односно изузеће.

СТРАНКЕ МОГУ ДА ТРАЖЕ ИСКЉУЧЕЊЕ ИЛИ ИЗУЗЕЋЕ САМО СУДИЈЕ КОЈИ ПОСТУПА У ОДРЕЂЕНОМ ПРЕДМЕТУ, ОДНОСНО ПРЕДСЕДНИКА СУДА КОЈИ О ЗАХТЕВУ ЗА ИСКЉУЧЕЊЕ ИЛИ ИЗУЗЕЋЕ ТРЕБА ДА ОДЛУЧИ.

Није допуштен захтев за искључење или изузеће:

1) којим се уопштено тражи изузеће свих судија неког суда или свих судија који би могли да учествују у неком поступку;

2) о коме је већ одлучено;

3) у коме није образложен законски разлог због кога се изузеће тражи;

4) ако странка захтева искључење, односно изузеће судије који не поступа у том предмету;

5) ако странка захтева искључење, односно изузеће председника суда, изузев када поступа у том предмету, **ОДНОСНО АКО ТРЕБА ДА ОДЛУЧИ О ЗАХТЕВУ ЗА ИСКЉУЧЕЊЕ ИЛИ ИЗУЗЕЋЕ СУДИЈЕ.**

Ако је захтев из става 1. овог члана поднет на рочишту судија ће га одбацити и наставиће рочиште, а ако је поднет у поднеску, најкасније у року од три дана од дана пријема поднеска.

Против решења из става 1. овога члана није дозвољена посебна жалба.

Члан 71.

О захтеву за искључење и изузеће судије одлучује председник суда, најкасније у року од три дана од дана подношења захтева, а о захтеву за искључење и изузеће председника суда и председника Врховног касационог суда одлучује се у року од 15 дана.

О захтеву за искључење и изузеће председника суда одлучује председник непосредно вишег суда ВЕЋЕ ОД ТРОЈЕ СУДИЈА ИСТОГ СУДА.

О захтеву за искључење и изузеће председника Врховног касационог суда одлучује Општа седница ВЕЋЕ ОД ТРОЈЕ СУДИЈА ИСТОГ СУДА.

Пре доношења решења о изузећу узете се изјава од судије чије се изузеће тражи, а по потреби извршиће се и друге провере.

Против решења о искључењу или усвајању захтева за изузеће није дозвољена жалба, а против решења којим се захтев за изузеће одбија није дозвољена посебна жалба.

Према члану 19. Нацрта: ефикасније одлучивање о захтеву за изузеће или искључење, у односу на досадашње решење (чл. 71. ст. 2. и 3. ЗПП) биће ако о захтеву за изузеће председника суда одлучује веће састављено од троје судија истог суда чији је он председник. По Нацрту се сматра да је то ефикасније него да о захтеву одлучује председник непосредно вишег суда.

Одлучивање о изузећу председника суда од стране трочланог већа истог суда значи да ће троје судија, иначе преоптерећених својим пословима, морати да заседају и разматрају други, њима непознат, предмет у коме се тражи изузеће председника суда, а који може бити и изузетно обиман и тако непотребно одузимати време тројици судећих судија. Са становишта ефикасности је рационалније да о томе одлучује председник непосредно вишег суда, јер по правилу председници другостепених и трећестепених судова не поступају у текућим парничним, кривичним предметима.

При том, ваља имати у виду да предмет у коме се тражи изузеће или искључење председника суда физички не мора да се шаље у непосредно виши суд већ председник вишег суда може имати увид у њега путем „Либре“ електронске базе података доступне свим судовима.

Практично питање се поставља да ли ће председник суда да одређује састав већа које ће одлучивати о његовом изузећу.

Зато је одредба става 2. Нацрта неприхватљива.

Када је реч о ставу 3. овог члана (одлучивању о изузећу председника Врховног касационог суда) и ефикасније је и практичније је да о томе одлучује трочлано веће истог суда него Општа седница тога суда, како је сада прописано.

Члан 72.

Кад је поднет захтев за његово искључење или изузеће на рочишту, судија ће да доврши започето рочиште. До доношења решења о захтеву за искључење или изузеће судија ће да предузима само оне радње за које постоји опасност од одлагања.

ИЗУЗЕТНО ОД СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА СУДИЈА МОЖЕ, РЕШЕЊЕМ ПРОТИВ КОЈЕГ НИЈЕ ДОЗВОЉЕНА ПОСЕБНА ЖАЛБА, ДА ОДЛУЧИ ДА НАСТАВИ СА РАДОМ, АКО ОЦЕНИ ДА ЈЕ ЗАХТЕВ ЗА ИСКЉУЧЕЊЕ ИЛИ ИЗУЗЕЋЕ ОЧИГЛЕДНО НЕОСНОВАН И ДА ЈЕ ПОДНЕТ РАДИ СПРЕЧАВАЊА ИЛИ ОМЕТАЊА СУДА У ПРЕДУЗИМАЊУ ОДРЕЂЕНИХ РАДЊИ, ОДНОСНО РАДИ ОДУГОВЛАЧЕЊА ПОСТУПКА.

СУД ЋЕ НОВЧАНО ДА КАЗНИ СТРАНКУ И УМЕШАЧА, ОДНОСНО ЊИХОВЕ ПУНОМОЋНИКЕ ПРИМЕНОМ ЧЛ. 186-190. ОВОГ ЗАКОНА, АКО УТВРДИ ДА ЈЕ ЗАХТЕВ ЗА ИСКЉУЧЕЊЕ ИЛИ ИЗУЗЕЋЕ ОЧИГЛЕДНО НЕОСНОВАН И ДА ЈЕ ПОДНЕТ САМО РАДИ СПРЕЧАВАЊА ИЛИ ОМЕТАЊА СУДА У ПРЕДУЗИМАЊУ ОДРЕЂЕНИХ РАДЊИ, ОДНОСНО РАДИ ОДУГОВЛАЧЕЊА ПОСТУПКА.

Ако захтев за искључење буде усвојен, суд ће да укине све радње које је предузео искључени судија.

Ако захтев за изузеће буде усвојен, суд ће да укине радње које су биле предузете после подношења захтева, осим ако се странке не сагласе да се предузете радње не укидају.

У случају подношења захтева за искључење или изузеће у току расправе пред другостепеним судом, примењују се одредбе ст. 1. до 3. 5. овог члана.

Члан 20 Нацрта допуњује члан 72. ЗПП тако што у ставу 2. прописује да ако судија оцени да је захтев за искључење или изузеће неоснован и да је поднет ради спречавања ометања суда у предузимању одређених радњи, односно одуговлачења поступка може да настави са радом како би суђење спровео ефикасно и у разумном року.

Према досадашњем решењу судија у наведеним случајевима може само да доврши започето рочиште док је сада овлашћен да „настави са радом“ што би значило до доношења пресуде или друге одлуке којом се првостепени поступак окончава.

Са становишта ефикасности овом одредбом се на први поглед постиже тај циљ, али се странка лишава права на непристрасан суд јер о основаности разлога за изузеће одлучује судија чије се изузеће тражи, па то не омета ток целог првостепеног поступка. Међутим, судија који на овај начин не би поступио, практично би се сложио да је захтев за његово изузеће основан, јер га сам није оценио неоснованим. Његово изјашњење о поднетом захтеву за изузеће не би имало сврху, ако сам није оценио неоснованост захтева и наставио првостепени поступак до краја.

Практично захтев за изузеће би ценио само другостепени суд по правном леку против првостепене пресуде и ако би усвојио жалбу, укинуо првостепену прсуду и предмет вратио на поново суђење, могао би да наложи да се предмет у поновном поступку повери другом судији. Са те тачке гледишта упитна је ефикасност овог решења. Наиме, садашње решење, по коме судија може довршити рочиште, што подразумева и да га може одложити на одређено време и закључити. Тиме се ни на који начин не ремети ток поступка ако се после одлагања или закључења рочишта захтев за изузеће достави на одлучивање председнику суда, осим у случају да он нађе да је захтев основан.

Зато је одредба става 2. Нацрта неприхватљива.

Став. 3. овог члана прописује да ће „суд“ новчано казнити странке, њихове пуномоћнике, као и остале учеснике у поступку ако буде утврђено да је захтев за искључење или изузеће очигледно неоснован и поднет ради спречавања ометања суда у предузимању одређених радњи.

Ова одредба је у првом реду нејасна јер није одређено шта се подразумева под изразом „суд“. Наиме, у конкретном случају то може бити судија чије је изузеће тражено, пошто му је дато овлашћење да сам утврђује неоснованост захтева за своје изузеће и мотиве подносиоца захтева за његово изузеће.

Ово би било противно праву на непристарсан суд што је установљено и у судској пракси Европског суда за људска права у предмету Кургианов против Кипра (представка број 73797/01) 15. децембар 2005. У том предмету једно веће кипарског суда је казнило адвоката због „тешке увреде“, али је Европски суд нашао да је том одлуком повређено право кажњеног адвоката на непристрасан суд, пошто су му казну изrekli исти они које је наводно увредио а који се у таквом случају не могу сматрати непристрасним. У конкретном случају и сама новчана казна остаје проблематична и због одуства права посебне жалбе на одлуку судије који је сам оценио неоснованим захтев за своје изузеће. Поред тога, ради права на одбрану, мора бити прописан

поступак у коме ће се утврђивати постојање очигледне неоснованости захтева и мотива подносиоца (да је захтев поднет ради ометања суда у предузимању одређених радњи).

Зато је одредба става 3. Нацрта неприхватљива.

Члан 73.

Одредбе о искључењу и изузећу судија сходно се примењују и на председника суда и судију поротника.

Судија поротник не може да врши судијску дужност (искључење) и ако стално или привремено ради код предузетника или у правном лицу које је странка у поступку.

Члан 82.

Привремени заступник има у поступку за који је постављен сва права и дужности законског заступника.

Привремени заступник предузима парничне радње у поступку све док се странка, њен законски заступник или пуномоћник не појави пред судом или док орган старатељства не обавести суд да је поставио старатеља.

ТУЖИЛАЦ ЈЕ ДУЖАН ДА ПОЛОЖИ ПРЕДУЈАМ ЗА ТРОШКОВЕ ПОСТАВЉАЊА И РАДА ПРИВРЕМЕНОГ ЗАСТУПНИКА У РОКУ КОЈИ СУД ОДРЕДИ У РЕШЕЊУ О ПОСТАВЉЕЊУ ПРИВРЕМЕНОГ ЗАСТУПНИКА.

АКО ТУЖИЛАЦ НЕ ПРЕДУЈМИ ТРОШКОВЕ ЗА ПОСТАВЉАЊЕ И РАД ПРИВРЕМЕНОГ ЗАСТУПНИКА У РОКУ КОЈИ СУД ОДРЕДИ У РЕШЕЊУ О ПОСТАВЉЕЊУ ПРИВРЕМЕНОГ ЗАСТУПНИКА, ТУЖБА СЕ СМАТРА ПОВУЧЕНОМ.

Неприхватљива је одредба предложеног става 4 ове одредбе, јер би требало предвидети да у случају неплаћања предујма суд одреди застој, како тужилац не би изгубио право на подношење тужбе у случају да протекне рок предвиђен законом за подношење тужбе.

Члан 85.

Странке могу да предузимају радње у поступку лично или преко пуномоћника.

Пуномоћник физичког лица може бити адвокат, крвни сродник у правој линији, брат, сестра или брачни друг, као и представник службе правне помоћи јединице локалне самоуправе који је дипломирани правник са положеним правосудним испитом ИЛИ ПРУЖАЛАЦ БЕСПЛАТНЕ ПРАВНЕ ПОМОЋИ, ОСИМ У СЛУЧАЈУ ИЗ СТАВА 3. ОВОГ ЧЛАНА.

Пуномоћник запосленог у спору из радног односа може бити и представник синдиката чији је запослени члан, под условом да је дипломирани правник са положеним правосудним испитом.

Пуномоћник правног лица може бити адвокат, као и дипломирани правник са положеним правосудним испитом који је у радном односу у том правном лицу.

Пуномоћник мора бити потпуно пословно способно лице.

Странку мора да заступа адвокат у поступку по ванредним правним лековима, изузев ако је сама адвокат.

Заступање Републике Србије и њених органа, јединица територијалне аутономије и локалне самоуправе уређује се посебним прописима.

Суд може да позове странку која има пуномоћника да се пред судом лично изјасни о чињеницама које треба да се утврде у парници.

Странка коју заступа пуномоћник може увек да приступи суду и даје изјаве поред свог пуномоћника и сама предузима радње, ако овим законом није другачије прописано.

Странку која нема пуномоћника и која се из незнања не користи правима која јој припадају по овом закону, суд ће упозорити да може ангажовати пуномоћника, у складу са овим законом.

Чланом 23. Нацрта закона прописано је да пуномоћник странке физичког лица може бити адвокат имајући у виду разлоге за неуставност ове одредбе који су наведени у одлуци Уставног суда, као и да је донет Закон о бесплатној правној помоћи („Службени гласник РС”, број 87/18), на основу кога се гарантује и обезбеђује приступ суду и лицима која нису у стању да сnose трошкове заступања, која могу бити заступана од стране пуномоћника – адвоката или лица запосленог у служби правне помоћи у јединици локалне самоуправе.

Измена је начелно прихватљива, али не и у делу који предвиђа могућност да пуномоћник буде пружалац бесплатне правне помоћи, па треба дефинисати ову одредбу у складу са одредбама Закона о БПП.

Члан 90.

Странка издаје пуномоћје у писаном облику.

АКО ПОСУМЊА У ИСТИНИТОСТ ПУНОМОЋЈА, СУД ЋЕ РЕШЕЊЕМ НАЛОЖИТИ ПУНОМОЋНИКУ ДА ПОДНЕСЕ ОВЕРЕНО ПУНОМОЋЈЕ. ПРОТИВ ОВОГ РЕШЕЊА НИЈЕ ДОЗВОЉЕНА ЖАЛБА.

ОДРЕДБА СТАВА 2. ОВОГ ЧЛАНА НЕ ПРИМЕЊУЈЕ СЕ АКО ЈЕ ПУНОМОЋЈЕ ПОДНЕТО У ОБЛИКУ ЕЛЕКТРОНСКОГ ДОКУМЕНТА КОЈИ ЈЕ СНАБДЕВЕН КВАЛИФИКОВАНИМ ЕЛЕКТРОНСКИМ ПОТПИСОМ, ОДНОСНО КВАЛИФИКОВАНИМ ЕЛЕКТРОНСКИМ ПЕЧАТОМ, У СКЛАДУ СА ЗАКОНОМ КОЈИМ СЕ УРЕЂУЈЕ ЕЛЕКТРОНСКИ ДОКУМЕНТ.

Измена која додаје став 2 у члан 90 је неприхватљива, јер суд има већ сада могућности да на погодан начин провери аутентичност пуномоћја тако што ће позвати странку да се изјасни, а и неприменљива је у местима где нема јавног бележника. При свему томе, одредба је дискриминаторног карактера према адвокатима.

Члан 92.

Странка може у свако време да опозове пуномоћје, а пуномоћник може да га у свако време откаже.

Опозивање, односно отказ пуномоћја мора да се БЕЗ ОДЛАГАЊА саопшти суду пред којим се води поступак, у писаном облику ПОСЕБНИМ ПОДНЕСКОМ или усмено на записник.

Пуномоћник је дужан да о отказу пуномоћја обавести странку и суд.

Опозивање, односно отказ пуномоћја производи дејство за противну странку од часа када јој је саопштено.

После отказа пуномоћја пуномоћник је дужан да још 30 дана предузима парничне радње за лице које му је издало пуномоћје, ако је потребно да се отклони штета за даваоца пуномоћја која би у то време могла да настане.

Из образложења члана 25. Нацрта произилази да је посебан поднесак о отказу или опозиву пуномоћја потребан зато што је примећено да се понекад отказ пуномоћја даје у опширно образложеним поднесцима.

Другим речима, пошто суд не прочита или само површно прочита образложени поднесак, не уочи да је у њему садржан и опозив или отказ пуномоћја.

Сматрамо да то није озбиљан разлог за измену ове одредбе, јер судови морају да пажљиво читају поднеске. Осим тога, непоступање по предложеној одредби (отказом пуномоћја без посебног поднеска) не може учинити пуномоћје важећим и после опозива односно отказа.

Зато предлагемо да се одредба члана 92. не мења.

Члан 98.

Тужба, противтужба, одговор на тужбу и правни лекови подносе се у писаном облику (поднесци).

Писану форму испуњавају и поднесци упућени суду телеграмом и електронском поштом, у складу са посебним законом ИЛИ У ОБЛИКУ ЕЛЕКТРОНСКОГ ДОКУМЕНТА КОЈИ ЈЕ СНАБДЕВЕН КВАЛИФИКОВАНИМ ЕЛЕКТРОНСКИМ ПОТПИСОМ, ОДНОСНО КВАЛИФИКОВАНИМ ЕЛЕКТРОНСКИМ ПЕЧАТОМ У СКЛАДУ СА ЗАКОНОМ КОЈИМ СЕ УРЕЂУЈЕ ЕЛЕКТРОНСКИ ДОКУМЕНТ.

Поднесци морају да буду разумљиви, И да садрже све оно што је потребно да би по њима могло да се поступи, а нарочито: означање суда, име и презиме, пословно име привредног друштва или другог субјекта, пребивалиште или боравиште, односно седиште странака, њихових законских заступника и пуномоћника ако их имају, предмет спора, садржину изјаве и потпис подносиоца.

Ако изјава садржи захтев, странка је дужна да у поднеску наведе чињенице на којима захтев заснива, као и доказе ако је то потребно.

Писани поднесци се ПОДНЕСЦИ СЕ подносе искључиво изван рочиштаи то најкасније 15 дана пре дана одржавања рочишта.

СУД НЕЋЕ УЗЕТИ У РАЗМАТРАЊЕ ПОДНЕСКЕ, АКО НЕ БУДУ ПОДНЕТИ У РОКУ ИЗ СТАВА 5. ОВОГ ЧЛАНА.

ПОДНЕСКЕ НА НАЧИН И У РОКУ ИЗ СТАВА 5. ОВОГ ЧЛАНА СТРАНКА, ПУНОМОЋНИК, ОДНОСНО ЗАСТУПНИК НЕПОСРЕДНО ДОСТАВЉА ИЗВАН РОЧИШТА ПРОТИВНОЈ СТРАНЦИ, ПУНОМОЋНИКУ, ОДНОСНО ЗАСТУПНИКУ ПРОТИВНЕ СТРАНКЕ И СУДУ, СА ДОКАЗОМ О ИЗВРШЕНОЈ ДОСТАВИ.

ЧЛАН 98А

ПОДНЕСАК СЕ У ОБЛИКУ ЕЛЕКТРОНСКОГ ДОКУМЕНТА ПРЕДАЈЕ ПУТЕМ ИНФОРМАЦИОНОГ СИСТЕМА КОЈИ ОБЕЗБЕЂУЈЕ МИНИСТАРСТВО НАДЛЕЖНО ЗА ПОСЛОВЕ ПРАВОСУЂА (У ДАЉЕМ ТЕКСТУ: Е-СУД).

ПОДНЕСАК ИЗ СТАВА 1.ОВОГ ЧЛАНА МОРА БИТИ СНАБДЕВЕН КВАЛИФИКОВАНИМ ЕЛЕКТРОНСКИМ ПОТПИСОМ, ОДНОСНО КВАЛИФИКОВАНИМ ЕЛЕКТРОНСКИМ ПЕЧАТОМ У СКЛАДУ СА ЗАКОНОМ КОЈИМ СЕ УРЕЂУЈЕ ЕЛЕКТРОНСКИ ДОКУМЕНТ.

ОРГАН РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ, АУТОНОМНЕ ПОКРАЈИНЕ И ЈЕДИНИЦЕ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ, ПРАВНО ЛИЦЕ, ПРЕДУЗЕТНИК, АДВОКАТ, ЈАВНИ БЕЛЕЖНИК, ЈАВНИ ИЗВРШИТЕЉ, СУДСКИ ВЕШТАК, СУДСКИ ПРЕВОДИЛАЦ И ТУМАЧ, СТЕЧАЈНИ И ЛИКВИДАЦИОНИ УПРАВНИК ДУЖНИ СУ ДА ПОДНЕСКЕ ИСКЉУЧИВО ПРЕДАЈУ У ОБЛИКУ ЕЛЕКТРОНСКОГ ДОКУМЕНТА.

СТРАНКАМА И УЧЕСНИЦИМА КОЈИ НИСУ НАВЕДЕНИ У СТАВУ 3.ОВОГ ЧЛАНА СУД ЋЕ НА ЊИХОВ ЗАХТЕВ ОМОГУЋИТИ ДА ПРЕДАЈУ ПОДНЕСКЕ У ОБЛИКУ ЕЛЕКТРОНСКОГ ДОКУМЕНТА У СКЛАДУ СА ОДРЕДБАМА СТ.1. И 2.ОВОГ ЧЛАНА.

ДАН ПРИЈЕМА ПОДНЕСКА ОД СТРАНЕ СУДА СМАТРА СЕ ДАН КАДА ЈЕ СТРАНКА , ОДНОСНО УЧЕСНИК ОТПРЕМИО ПОДНЕСАК ПУТЕМ Е-СУДА.

О ПРИЈЕМУ ПОДНЕСКА ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА, СТРАНКА ОДНОСНО УЧЕСНИК ДОБИЈА ПОТВРДУ ПУТЕМ Е-СУДА.

Према законској дефиницији електронски документ је скуп података састављен од слова, бројева, симбола, графичких, звучних и видео материјала, у електронском облику (члан 2. ст. 1. тач. 4. Закона о електронском документу).

Према Нацрту писани облик парничне радње (члан 14.) подразумева поред уобичајене папирне форме и електронски документ сачињен у складу са Законом о електронском документу

Кључни проблем је одредба члана 98-а ст.3. Нацрта која намеће дужност одређеним странкама да поднеске предају искључиво у форми електронског документа. Међу њима се налазе и адвокати, али и предузетници и правна лица.

Прелазак на електронску комуникацију захтева поред одређене техничке опреме и солидан ниво техничког знања ових лица. Мислимо да ни сви адвокати, ни сва правна лица као ни сви предузетници у Републици Србији неће бити у стању да се у кратком року од непуне две године оспособе за овакав начин комуникације. Опстанак ове одредбе довео би до онемогућавања рада једног значајног броја адоката као и до повреде права на приступ суду огромне масе предузетника и правних лица.

Према подацима за 2018. годину у Србији је пословало 134.067 активних привредних друштава и 257.629 предузетника. Мислимо да је мали број њих у стању да се уопште прилагоди овом начину комуникације са судовима.

Зато сматрамо да адвокати, правна лица и предузетници буду изостављени из става 3. овог члана., тако да би члан 98-а ст. 3. гласио:

ОРГАНИ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ, АУТОНОМНЕ ПОКРАЈИНЕ И ЈЕДИНИЦЕ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ, ЈАВНИ БЕЛЕЖНИК, ЈАВНИ ИЗВРШИТЕЉ, СУДСКИ ВЕШТАК, СУДСКИ ПРЕВОДИЛАЦ И ТУМАЧ, СТЕЧАЈНИ И ЛИКВИДАЦИОНИ УПРАВНИК ДУЖНИ СУ ДА ПОДНЕСКЕ ИСКЉУЧИВО ПРЕДАЈУ У ОБЛИКУ ЕЛЕКТРОНСКОГ ДОКУМЕНТА.

Став 4. би требао да гласи:

СТРАНКАМА И УЧЕСНИЦИМА КОЈИ НИСУ НАВЕДЕНИ У СТАВУ 3.ОВОГ ЧЛАНА СУД ЋЕ НА ЊИХОВ ЗАХТЕВ ОМОГУЋИТИ ДА ПРЕДАЈУ ПОДНЕСКЕ У

ОБЛИКУ ЕЛЕКТРОНСКОГ ДОКУМЕНТА У СКЛАДУ СА ОДРЕДБАМА СТ.1. И 2.ОВОГ ЧЛАНА

Тако би адвокати који желе да предају поднеске у облику електронског документа могли да подносе захтеве као и друге странке (физичка, правна лица и предузетници) да им се омогући предаја поднесака у облику електронског документа

С тиму вези предлажемо да одредбе чланова 40, 42-44 Нацрта не бришу већ се изврше измене на ниже наведени начин

Потпуно неприхватљива одреба, јер онемогућава странку да расправља, што је темељно начело парничног поступка.

ЧЛАН 98Б

ПОДНЕСАК ЗА КОЈИ НИЈЕ ПЛАЋЕНА СУДСКА ТАКСА У РОКУ ДОСПЕЛОСТИ КОЈИ ЈЕ ПРОПИСАН ЗАКОНОМ КОЈИМ СЕ УРЕЂУЈУ СУДСКЕ ТАКСЕ СМАТРА СЕ ДА ЈЕ ПОВУЧЕН.

У СЛУЧАЈУ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА СУД ДОНОСИ РЕШЕЊЕ ПРОТИВ КОЈЕГ СЕ МОЖЕ ИЗЈАВИТИ ЖАЛБА У РОКУ ОД ОСАМ ДАНА ОД ДАНА ДОСТАВЉАЊА РЕШЕЊА.

О ЖАЛБИ ИЗ СТАВА 2. ОВОГ ЧЛАНА ОДЛУЧУЈЕ ВЕЋЕ ИСТОГ СУДА САСТАВЉЕНО ОД ТРОЈЕ СУДИЈА.

Овом одредбом Нацрт прописује допуну ЗПП-а одредбом члана 98-б која гласи:

„Поднесак за који није плаћена судска такса у року доспелости који је прописан законом којим се уређују судске таксе сматра се да је повучен.”

Једноставно речено, уколико на тужбу, одговор на тужбу, жалбу, ревизију и др. није плаћена судска такса у року од осам дана од предаје поднеска, исти се сматра повученим.

Ова одредба обезбеђује ефикаснију наплату судске таксе али драстично крши уставне одредбе о праву на приступ суду и праву на делотворан правни лек

Овај предлог најдрастичније крши и Устав Републике Србије и Закон о ратификацији Европске Конвенције за заштиту људских права и основних слобода, а у несагласности је и са Законом о судским таксама и другим одредбама Закона о парничном поступку.

Неусклађеност са Уставом

Члановима 32. и 36. ст. 2. Устава установљено је право на приступ суду и право на делотворан правни лек.

Према члану 32. „Свако има право да независан, непристрасан и законом већ установљен суд, правично и у разумном року, јавно расправи и одлучи о његовим правима и обавезама, основаности сумње која је била разлог за покретање поступка, као и о оптужбама против њега.“

Ово право није условљено плаћањем судске таксе, нити је дато законодавцу да ово право ограничва или ускраћује условљавањем плаћања судске таксе.

Предлогом да се ускрати право на подношење тужбе тужиоцу који у року од осам дана од њеног подношења драстично се ускраћује на противустанован начин његово уставно право на приступ суду дато чланом 32. Устава.

Поред тога, предлогом да се одбаци одговор на тужбу, који је иначе у парничном поступку обавезан за тужене који хоће да оспоре тужбени захтев, такође се ускраћује на противуставан начин њихово уставно право на приступ суду, а његова могућност оспоравња тужбе условљава плаћањем судске таксе.

Члан 36. ст. 2. Устава гласи: „Свако има право на жалбу или друго правно средство против одлуке којом се одлучује о његовом праву, обавези или на закону заснованом интересу.“

Предлогом да се жалбе и ревизије, сматрају повученим због неплаћене таксе у прописаном року, условљава се право на делотворно правно средство противно цитираној уставној одредби јер ни једна одредба Устава не даје право никоме, па ни законодавцу да то право условљава било каквим плаћањем.

Неусклађеност са Конвенцијом

А) Према члану 13. Конвенције

„Свако коме су повређена права и слободе предвиђене у овој Конвенцији има право на делотворан правни лек пред домаћим властима, без обзира на то да ли су повреду извршила лица која су поступала у службеном својству.“

Ни овом одредбом није дата могућност државама потписницама да право на делотворан правни лек условљавају било каквим дажбинама.

Б) Члан 6. Конвенције установио је Право на правично суђење које у ставу 1. гласи:

„Свако, током одлучивања о његовим грађанским правима и обавезама, или о кривичној оптужби против њега, има право на правичну и јавну расправу у разумном року пред независним и непристрасним судом, образованим на основу закона. Пресуда се мора изрећи јавно, али се штампа и јавност могу искључити с целог или с дела суђења у интересу морала, јавног реда или националне безбедности у демократском друштву, када то захтевају интереси малолетника или заштита приватног живота странака, или у мери која је, по мишљењу суда, неопходно потребна у посебним околностима када би јавност могла да нашкоди интересима правде.“

Члан 98-б Нацрта је у супротности са Правом на приступ суду које је изведено из напред цитиране одредбе према ставу Европског суда за људска права („Европски суд“).

Према ставовима судске праксе Европског суда „У специфичним околностима случаја, практична и делотворна природа права на приступ суду може бити нарушена, на пример: сувишним трошковима поступка с обзиром на финансијске способности појединца и прекомерне судске таксе.

„Суд је разматрао питање судских такси које су биле уведене пре покретања грађанског поступка и имао је учинак ометања приступа суду у првом степену или у каснијој фази поступка за подносиоце захтева који су неспособни да је плате. У предмету Станков против Бугарске, (стр. 59) Суд је сматрао да су знатне судске таксе наметнуте на крају поступка такође могле представљати ограничење права на суд;“

Због тога, одредба члана 98-б Нацрта, која без обзира на појединачне околности конкретног случаја условљава приступ суду плаћањем судске таксе, представља повреду Права на приступ суду датог чланом 6. Европске Конвенције за заштиту људских права.

Неусклађеност са Законом о судским таксама

Због тога је Закон о судским таксама ускладио обавезу плаћања судске таксе са материјалним могућностима лица које обраћањем суду постаје обвезник плаћања

судске таксе, па је дао више могућности ослобађања од плаћања судске таксе (члан 9. ст. 6., члан 10. члан 12.) или плаћања судске таксе у ратама (чл. 38.)

Члан 98-б Измене искључује примену ових одредаба Закона о судским таксама, јер се поднесак увек сматра повученим у случају да судска такса није плаћена у року од осам дана (чл. 4. Закона о судским таксама).

Једном речју, чак ако је поднеском тражено ослобађање плаћања судске таксе, поднесак ће се сматрати повученим, пре него што суд одлучи о таквом захтеву.

Штавише, одбацивање поднеска због неплаћања судске таксе не ослобађа подносиоца обавезе да је плати. Ово зато што упркос одбацивању поднеска таксена обавеза остаје по члану 3. Закона о судским таксама јер та обавеза настаје тренутком предаје поднеска а не престаје због његовог повлачења. Једном речју подносилац бива двоструко кажњен прво што о његовој тужби или жалби суд неће одлучивати и друго што ће прописану таксу морати да плати јер је таксена обавеза настала даном подношења поднеска, а Нацртом није установљен ни механизам ни правни основ који би одлучивао о његовом ослобађању од плаћања те таксе.

Неусклађеност са Нацртом

И сам Нацрт (члан 52.), прописује могућност ослобађања плаћања судске таксе, али ова одредба постаје непримењива, јер је поднесак странке којим је поред осталог тражила ослобођење од плаћања судске таксе већ одбачен у смислу члана 98-а Нацрта.

Због тога је ова одредба неприхватљива, јер супротна Закону о ратификацији Европске конвенције за заштиту људских права (члан 6.), Закона о судским таксама (чланови, 10, 12. 38.) и самим Нацртом (члан 52.)

ПРЕДЛОГ

Ова одредба треба да представља црвену линију преко које адвокатура не сме да пређе

Додатни предлог

Због напред изнетих разлога члан 98-б Нацрта је осмишљен да на груб начин прекрши основна људска права установљена Уставом, Конвенцијом, Законом о судским таксама и самим Нацртом.

У изради овог Нацрта је учествовао и један број судија, па се може сматрати да су сви они гласањем за овај Нацрт прекршили Етички Кодекс (Сл. гланик РС бр. 96/2010), који је у поглављу 4. Достојанственост прописао:

„Судија је дужан да у обављању судијске функције и у поступцима ван суда развија стандарде понашања који доприносе очувању угледа и достојанства суда и судија.

Примена:

4.1. Судија мора да се уздржава од недоличних поступака, као и од поступака који могу нарушити поверење јавности у суд.

4.2. Судија је дужан да чува углед суда и судијске функције кроз писану и изговорену реч.“

Сматрам да је поступак судија, чланова Радне групе који су припремили и дали на јавну расправу одредбу чл. 98-а Нацрта, недоличан у смислу одредаба Етичког Кодекса и да може нарушити поверење јавности у суд, те да су ове судије описаним радњама повредили дужност чувања угледа суда и судијске функције у смислу Етичког Кодекса.

Чланом 30. ст. 4. Закона о судијама прописано је да „Високи савет судства одлучује који су поступци опречни достојанству и независности судија и штетни по углед суда, на основу Етичког Кодекса.“ Зато се мора разматрати предлог да Управни одбор Адвокатске коморе Србије на основу члана 30. ст. 4. Закона о судијама затражи од Високог савета судства да одлучи да ли је давање на јавну расправу одредбе члана 98-б Нацрта опречно достојанству и независности судија и да ли су штетни по углед суда у смислу Главе 4. ст. 1. и 2. Етичког Кодекса.

Члан 99.

Подносци и прилози који треба да се доставе противној странци подносе се суду у потребном броју примерака за суд и противну странку.

Ако је на противној страни више лица која имају заједничког законског заступника или пуномоћника, за сва та лица поднесци и прилози могу да се поднесу у једном примерку.

АКО ПОДНЕСАК НИЈЕ ПОДНЕТ У ДОВОЉНОМ БРОЈУ ПРИМЕРАКА СУД ЋЕ НАЛОЖИТИ ПОДНОСИОЦУ ДА ГА НАКНАДНО ДОСТАВИ У РОКУ ОД ОСАМ ДАНА.

АКО ПОДНЕСАК НЕ БУДЕ ДОСТАВЉЕН У ДОВОЉНОМ БРОЈУ ПРИМЕРАКА У РОКУ ИЗ СТАВА 3. ОВОГ ЧЛАНА СМАТРАЋЕ СЕ ДА ЈЕ ПОВУЧЕН, ОДНОСНО ДА НИЈЕ НИ ПОДНЕТ.

ОДРЕДБЕ СТАВА 3. И 4. ОВОГ ЧЛАНА НЕ ПРИМЕЊУЈУ СЕ НА ПОДНЕСАК КОЈИ СЕ ПРЕДАЈЕ У ОБЛИКУ ЕЛЕКТРОНСКОГ ДОКУМЕНТА, ПУТЕМ Е-СУДА.

Одредба става 3 предложене измене је неприхватљива, јер суд има могућности да на трошак странке која није поднела поднесак у довољном броју примерака исти ископира и достави супротној страни, па се предлаже да се досадашње решење задржи.

ЧЛАН 100А

ИСПРАВЕ КОЈЕ СЕ ПРЕДАЈУ УЗ ПОДНЕСАК ИЗ ЧЛАНА 98А ОВОГ ЗАКОНА МОРАЈУ БИТИ ПРЕДАТЕ У ОБЛИКУ ЕЛЕКТРОНСКОГ ДОКУМЕНТА КОЈИ ЈЕ СНАБДЕВЕН КВАЛИФИКОВАНИМ ЕЛЕКТРОНСКИМ ПОТПИСОМ, ОДНОСНО КВАЛИФИКОВАНИМ ЕЛЕКТРОНСКИМ ПЕЧАТОМ ИЗДАВАОЦА ИСПРАВЕ ИЛИ У ОБЛИКУ ДИГИТАЛИЗОВАНОГ ДОКУМЕНТА.

АКО ЈЕ ИСПРАВА ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА ПРЕДАТА У ОБЛИКУ ДИГИТАЛИЗОВАНОГ ДОКУМЕНТА СУД МОЖЕ ДА НАЛОЖИ ПОДНОСИОЦУ ДА ДОСТАВИ ИЗВОРНИ ЕЛЕКТРОНСКИ ДОКУМЕНТ ИЛИ ДИГИТАЛИЗОВАНИ ДОКУМЕНТ ЧИЈА ЈЕ ИСТОВЕТНОСТ ПОТВРЂЕНА ОД СТРАНЕ ЛИЦА КОЈЕ ЈЕ ОВЛАШЋЕНО ДА ТУ ПОТВРДУ ИЗДА ИЛИ ДИГИТАЛИЗОВАНИ ДОКУМЕНТ КОЈИ ЈЕ ОВЕРЕН ОД СТРАНЕ ОВЛАШЋЕНОГ ЛИЦА ОРГАНА ЈАВНЕ ВЛАСТИ, У СКЛАДУ СА ЗАКОНОМ КОЈИМ СЕ УРЕЂУЈЕ ЕЛЕКТРОНСКИ ДОКУМЕНТ.

К АДА СТРАНКУ ИЛИ УЧЕСНИКА У ПОСТУПКУ ЗАСТУПА ПУНОМОЋНИК АДВОКАТ, ИСПРАВА ИЗ СТАВА 1 ОВОГ ЧЛАНА МОЖЕ СЕ ПОДНЕТИ И У ОБЛИКУ ДИГИТАЛИЗОВАНОГ ДОКУМЕНТА ЧИЈУ ЈЕ ИСТОВЕТНОСТ ПОТВРДИО АДВОКАТ КОЈИ ЗАСТУПА СТРАНКУ ИЛИ УЧЕСНИКА СВОЈИМ КВАЛИФИКОВАНИМ ЕЛЕКТРОНСКИМ ПОТПИСОМ.

Члан 101.

Ако је поднесак неразумљив или непотпун (члан 98. став 3), суд ће странци КОЈА ЈЕ ФИЗИЧКО ЛИЦЕ И која нема пуномоћника да врати поднесак ради исправке, осим ако законом није другачије прописано.

Ако суд врати поднесак странци ради исправке или допуне, одредиће рок од осам дана за поновно подношење поднеска.

Ако поднесак буде исправљен, односно допуњен и поднет суду у року одређеном за допуну или исправку, сматраће се да је поднет суду оног дана кад је први пут био поднет.

Сматраће се да је поднесак повучен ако не буде враћен суду у одређеном року, а ако буде враћен без исправке, односно допуне, одбациће се.

У члану 101. ст. 1. потребно је после речи „физичко лице“ додати речи „ПРАВНО ЛИЦЕ ИЛИ ПРЕДУЗЕТНИК из члана 98-а ст. 4. ЗПП“ због предложене измене члана 98-а ст. 4 ЗПП. Из истих разлога потребно је у ставу 5. после речи „јавни правобранилац“ брисати речи „или адвокат или странка која је правно лице“

Ова одредба би треба да гласи:

Став 1.

Ако је поднесак неразумљив или непотпун (члан 98. став 3), суд ће странци КОЈА ЈЕ ФИЗИЧКО ЛИЦЕ, ПРЕДУЗЕТНИК ИЛИ ПРАВНО ЛИЦЕ ИЗ ЧЛАНА 98-а. СТ. 4 ЗПП која нема пуномоћника да врати поднесак ради исправке, осим ако законом није другачије прописано.

Став 5. треба да гласи:

Ако је поднесак, који је у име странке поднео пуномоћник, односно јавни правобранилац или јавни тужилац ОДНОСНО АКО ЈЕ ПОДНЕСАК КОЈИ ЈЕ ПОДНЕО ЈАВНИ ТУЖИЛАЦ ИЛИ ПРАВОБРАНИЛАЦ неразумљив или непотпун, суд ће да га одбаци.

ЧЛАН 101А

АКО СТРАНКА, КОЈА ЈЕ ДУЖНА ДА ПОДНЕСАК ПРЕДА У ОБЛИКУ ЕЛЕКТРОНСКОГ ДОКУМЕНТА, НЕ ПРЕДА ПОДНЕСАК У ТАКВОМ ОБЛИКУ ИЛИ ГА НЕ ПРЕДА ПУТЕМ Е-СУДА, СУД ЋЕ ПОДНОСИОЦУ НАЛОЖИТИ ДА У РОКУ ОД ОСАМ ДАНА ОД ДАНА ДОСТАВЉАЊА НАЛОГА ПОДНЕСАК ПРЕДА НА ПРОПИСАН НАЧИН, АКО ОВИМ ЗАКОНОМ НИЈЕ ДРУГАЧИЈЕ ПРОПИСАНО.

АКО ПОДНЕСАК БУДЕ ПРЕДАТ НА ПРОПИСАНИ НАЧИН И У ПРОПИСАНОМ РОКУ, СМАТРАЋЕ СЕ ДА ЈЕ ПРЕДАТ СУДУ ОНОГ ДАНА КАДА ЈЕ ПРВИ ПУТ БИО ПРЕДАТ.

АКО ПОДНЕСАК НЕ БУДЕ ПРЕДАТ НА ПРОПИСАНИ НАЧИН И У ПРОПИСАНОМ РОКУ СМАТРАЋЕ СЕ ДА ЈЕ ПОВУЧЕН, А АКО БУДЕ ВРАЋЕН БЕЗ ОТКЛАЊАЊА НЕДОСТАТКА ОДБАЦИЋЕ СЕ.

Члан 105.

Рочиште одређује суд кад је то законом прописано или кад захтевају потребе поступка, у складу са временским оквиром. Против решења о одређивању рочишта није дозвољена жалба.

Суд ће на рочиште благовремено да позове странке и остала лица чије присуство сматра потребним. Уз позив ће странци да достави поднесак који је дао повод за одређивање рочишта, а у позиву ће да се назначи место, просторија и време одржавања рочишта. Ако се уз позив не доставља поднесак, у позиву ће да се наведу странке, предмет спора, као и радња која ће да се предузме на рочишту.

АКО СЕ РОЧИШТЕ ОДРЖАВА ПУТЕМ ВИДЕО КОНФЕРЕНЦИЈЕ, ИЛИ КАДА ПОЈЕДИНИ УЧЕСНИЦИ ПРИСТУПАЈУ РОЧИШТУ ПУТЕМ ВИДЕО КОНФЕРЕНЦИЈЕ, СУД ЋЕ УЧЕСНИКЕ ДА ОБАВЕСТИ О ВРЕМЕНУ И НАЧИНУ ПРИСТУПАЊА НА ВИДЕО КОНФЕРЕНЦИЈУ, КАО И О ТЕХНИЧКИМ УСЛОВИМА КОЈЕ СУ УЧЕСНИЦИ КОЈИ ПРИСТУПАЈУ ПУТЕМ ВИДЕО КОНФЕРЕНЦИЈЕ ДУЖНИ ДА ОБЕЗБЕДЕ.

Суд ће у позиву за припремно рочиште или прво рочиште за главну расправу да упозори странке на законске последице изостанка са рочишта, као и на дужност да обавесте суд о промени адресе (члан 144).

Садржина позива је иста за све учеснике у поступку, без обзира на њихово својство у поступку, ако овим законом није другачије прописано.

Члан 105. Нацрта да ће суд да обавести учеснике видео-конференције везе о техничким условима које су дужни да обезбеде је неодређено како у погледу рока, тако и у погледу тих средстава. Учеснику који није у стању да те услове обезбеди (сведок, вештак, странка, адвокат) а није у могућности да видео-конференцију прати из судске

Члан 106.

Суд може да упути странкама и другим учесницима у поступку позив за рочиште или обавештење о отказивању рочишта путем електронске поште, телеграмом или другим електронским преносиоцем порука, под условом да је таквим начином позивања могуће да суд прими повратни податак да је лице позив, односно обавештење примило.

СТРАНКАМА И УЧЕСНИЦИМА У ПОСТУПКУ КОЈИ СУ У СКЛАДУ СА ОДРЕДБАМА ОВОГ ЗАКОНА ДУЖНИ СУ ДА СЕ РЕГИСТРУЈУ У Е-СУДУ ПОЗИВИ И ОБАВЕШТЕЊА ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА ДОСТАВЉАЈУ СЕ ПРЕКО Е-СУДА.

Члан 107.

Рочиште се, по правилу, одржава у судској згради.

Суд може да одлучи да се рочиште одржи изван судске зграде ако нађе да је то оправдано. Против овог решења није дозвољена жалба.

АКО ОБЕ СТРАНКЕ ТО ЗАХТЕВАЈУ СУД ЋЕ ДА ОДРЖИ РОЧИШТЕ УПОТРЕБОМ ВИДЕО КОНФЕРЕНЦИЈСКЕ ВЕЗЕ ПУТЕМ Е-СУДА.

АКО НЕ ПОСТОЈИ САГЛАСНОСТ СТРАНАКА, СУД ЋЕ СТРАНЦИ КОЈА ТО ЗАХТЕВА, ОМОГУЋИТИ ДА УПОТРЕБОМ ВИДЕО КОНФЕРЕНЦИЈСКЕ ВЕЗЕ ПРЕКО Е-СУДА УЧЕСТВУЈЕ НА РОЧИШТУ КОЈЕ СЕ ОДРЖАВА У СУДСКОЈ ЗГРАДИ.

СУД ЋЕ ДА САСЛУША УЧЕСНИКА У ПОСТУПКУ ПУТЕМ ВИДЕО КОНФЕРЕНЦИЈСКЕ ВЕЗЕ ПРЕКО Е-СУДА, АКО УЧЕСНИК У ПОСТУПКУ ТО ЗАХТЕВА.

У СЛУЧАЈУ ИЗ СТ. 3 – 5. ОВОГ ЧЛАНА СЛИКА И ТОН ИСТОВРЕМENO СЕ ПРЕНОСЕ И У СУДНИЦИ И НА МЕСТУ ИЗДВОЈЕНЕ ВИДЕО КОНФЕРЕНЦИЈСКЕ ВЕЗЕ.

Видео конференцијска веза је прихватљива искључиво ако се обе странке са тим сагласе. Зато је прихватљив само члан 107. ст. 1. Нацрта.

Без сагласности једне или обе странке рочиште преко видео-конференцијске везе није прихватљиво. Саслушање учесника у поступку путем видео-конференцијске везе на његов захтев било би оправдано само ако би његов долазак у суд био скопчан са великим тешкоћама (сведок у иностранству, тешко здравствено стање, смештај у старачком дому и сл.)

Због напред изнетог одредбе члана 107 осим става 1. нису прихватљиве.

Члан 119.

Суд може да одлучи решењем, по службеној дужности или на предлог странака, да се рочиште снима тонски или оптички.

Против решења из става 1. овог члана није дозвољена посебна жалба.

Снимак мора да садржи следеће податке: назив и састав суда, место, датум и време одржавања рочишта, предмет спора и имена странака или других лица, њихових законских заступника или пуномоћника, као и податке о идентитету лица чија се изјава снима у ком својству се изјава даје. Уколико се изјаве више лица снимају, из снимка јасно мора да се распозна које лице је дало изјаву.

Странке имају право на копију снимка из става 3. овог члана, а друга лица ако за то имају оправдани интерес.

ЧЛАН 119.

РОЧИШТЕ СЕ СНИМА ТОНСКИ ИЛИ ОПТИЧКО – ТОНСКИ АКО СУ ЗА ТО ИСПУЊЕНИ ТЕХНИЧКИ УСЛОВИ.

СНИМАК МОРА ДА САДРЖИ: НАЗИВ И САСТАВ СУДА, МЕСТО, ДАТУМ И ВРЕМЕ ОДРЖАВАЊА РОЧИШТА, ПРЕДМЕТ СПОРА И ИМЕНА СТРАНАКА ИЛИ ДРУГИХ ЛИЦА, ЊИХОВИХ ЗАКОНСКИХ ЗАСТУПНИКА ИЛИ ПУНОМОЋНИКА, КАО И ПОДАТКЕ О ИДЕНТИТЕТУ ЛИЦА ЧИЈА СЕ ИЗЈАВА СНИМА И У КОМ СВОЈСТВУ СЕ ИЗЈАВА ДАЈЕ И ПОДАТКЕ О ИДЕНТИТЕТУ ЛИЦА КОЈА ПРИСУСТВУЈУ РОЧИШТУ. АКО СЕ ИЗЈАВЕ ВИШЕ ЛИЦА СНИМАЈУ, ИЗ СНИМКА ЈАСНО МОРА ДА СЕ РАСПОЗНА КОЈЕ ЛИЦЕ ЈЕ ДАЛО ИЗЈАВУ.

СТРАНКЕ ИМАЈУ ПРАВО НА КОПИЈУ СНИМКА ИЗ СТАВА 2. ОВОГ ЧЛАНА, А ДРУГА ЛИЦА АКО ЗА ТО ИМАЈУ ОПРАВДАНИ ИНТЕРЕС НА НАЧИН ПРОПИСАН СУДСКИМ ПОСЛОВНИКОМ.”

У члану 119. ст. 1. Нацрта израз „ако за то постоје технички услови“ даје могућност суду да арбитрарно процењује постојање таквих услова. Ова одредба има сврху само ако ће бити обавезна. Због тога предлажемо да се горе наведене речи бришу тако да ова одредба гласи:

ЧЛАН 119.

РОЧИШТЕ СЕ СНИМА ТОНСКИ ИЛИ ОПТИЧКО – ТОНСКИ.

СНИМАК МОРА ДА САДРЖИ: НАЗИВ И САСТАВ СУДА, МЕСТО, ДАТУМ И ВРЕМЕ ОДРЖАВАЊА РОЧИШТА, ПРЕДМЕТ СПОРА И ИМЕНА СТРАНАКА ИЛИ ДРУГИХ ЛИЦА, ЊИХОВИХ ЗАКОНСКИХ ЗАСТУПНИКА ИЛИ ПУНОМОЋНИКА,

КАО И ПОДАТКЕ О ИДЕНТИТЕТУ ЛИЦА ЧИЈА СЕ ИЗЈАВА СНИМА И У КОМ СВОЈСТВУ СЕ ИЗЈАВА ДАЈЕ И ПОДАТКЕ О ИДЕНТИТЕТУ ЛИЦА КОЈА ПРИСУСТВУЈУ РОЧИШТУ. АКО СЕ ИЗЈАВЕ ВИШЕ ЛИЦА СНИМАЈУ, ИЗ СНИМКА ЈАСНО МОРА ДА СЕ РАСПОЗНА КОЈЕ ЛИЦЕ ЈЕ ДАЛО ИЗЈАВУ.

СТРАНКЕ ИМАЈУ ПРАВО НА КОПИЈУ СНИМКА ИЗ СТАВА 2. ОВОГ ЧЛАНА, А ДРУГА ЛИЦА АКО ЗА ТО ИМАЈУ ОПРАВДАНИ ИНТЕРЕС НА НАЧИН ПРОПИСАН СУДСКИМ ПОСЛОВНИКОМ.”

У том онтексту члан 121 ст. 1 Нацрта треба да гласи:

СУД ЋЕ ДА ТОНСКИ ЗАПИС ПРЕНЕСЕ У ПИСАНИ ОБЛИК. ПИСАНИ ОБЛИК ТОНСКОГ ЗАПИСА ПРЕДСТАВЉА ЗАПИСНИК.

Одредбе које се тичу тонског снимања из члана 233 и 246 Нацрта неће бити обрађене у овом тексту

У том контексту одредбе о вођењу записника из члана 115-118 ЗПП-а треба брисати, поштоће записник сачињавати само тонски односно оптичко-тонски снимак и транскрипција тог снимка.

Члан 121.

Тонски запис се, у складу с одредбама овог закона, у року од осам дана од дана обављеног снимања, преноси у писани облик који мора да садржи све што се налази у тонском запису. Писани облик тонског записа представља записник.

СУД МОЖЕ ДА ОДЛУЧИ ДА СЕ ТОНСКИ ЗАПИС ПРЕНЕСЕ У ПИСАНИ ОБЛИК. ПИСАНИ ОБЛИК ТОНСКОГ ЗАПИСА ПРЕДСТАВЉА САСТАВНИ ДЕО ЗАПИСНИКА.

Странке могу да траже записник из става 1. овог члана.

Ако се записник из става 1. овог члана и тонски, ОДНОСНО ОПТИЧКО-ТОНСКИ запис, битно разликују по садржини, странка има право да поднесе приговор судији у року од осам дана од дана достављања записника.

Суд ће по приговору странке из става 3. овог члана, у року од три дана решењем да измени записник из става 1. овог члана или да одбије приговор. Против тог решења није дозвољена посебна жалба.

Ова одредба мора бити обавезујућа и гласи:

СУД ЋЕ ДА ТОНСКИ ЗАПИС ПРЕНЕСЕ У ПИСАНИ ОБЛИК. ПИСАНИ ОБЛИК ТОНСКОГ ЗАПИСА ПРЕДСТАВЉА ЗАПИСНИК.

Одредбе које се тичу тонског снимања из члана 233 и 246 Нацрта неће бити обрађене у овом тексту

У том контексту одредбе о вођењу записника из члана 115-118 ЗПП-а треба брисати, поштоће записник сачињавати само тонски односно оптичко-тонски снимак и транскрипција тог снимка

Члан 128.

Писмена се достављају непосредно у суду, преко поште, ПРАВНИХ лица регистрованих за обављање послова достављања, лица запосленог у суду, других државних органа, лица са

јавним овлашћењима или других лица одређених посебним прописима, на начин прописан овим законом.

Лице које врши достављање дужно је да на захтев лица коме се достављање врши докаже својство лица овлашћеног за достављање.

Лица која достављач затекне на месту на коме треба да се изврши достављање дужна су да на његов захтев пруже податке о свом идентитету.

Надлежни орган полиције је дужан да на захтев суда помогне приликом обављања послова достављања.

Члан 129.

Достављање може да се врши и електронском путем, у складу са посебним прописима.

Достављање електронским путем се сматра извршеним под условом да је таквим начином достављања могуће да се обезбеди повратни податак да је лице примило писмено.

Потврда о пријему писмена достављеног електронским путем представља одштампани електронски запис о дану и часу када је уређај за електронски пренос података забележио да је писмено послато примаоцу, назив пошиљаоца и примаоца и назив писмена.

ЧЛАН 129.

СТРАНЦИ И УЧЕСНИКУ У ПОСТУПКУ КОЈИ СУ РЕГИСТРОВАНИ У Е–СУДУ ДОСТАВЉАЊЕ СЕ ОБАВЉА ЕЛЕКТРОНСКИМ ПУТЕМ.

СТРАНКЕ И УЧЕСНИЦИ У ПОСТУПКУ ИЗ ЧЛАНА 98А СТАВ 3. ОВОГ ЗАКОНА ДУЖНИ СУ ДА СЕ РЕГИСТРУЈУ У Е–СУДУ.

СТРАНКАМА И УЧЕСНИЦИМА У ПОСТУПКУ ИЗ ЧЛАНА 98А СТАВ 3. ОВОГ ЗАКОНА СУД ДОСТАВЉА ОДЛУКЕ, ПОЗИВЕ И ДРУГА ПИСМЕНА У ОБЛИКУ ЕЛЕКТРОНСКОГ ДОКУМЕНТА.

СТРАНКАМА И УЧЕСНИЦИМА У ПОСТУПКУ КОЈИ НИСУ НАВЕДЕНИ У ЧЛАНУ 98А СТАВ 3. ОВОГ ЗАКОНА СУД ЋЕ ДОСТАВЉАТИ ОДЛУКЕ, ПОЗИВЕ И ДРУГА ПИСМЕНА ЕЛЕКТРОНСКИМ ПУТЕМ ПРЕКО Е–СУДА, АКО СЕ ПРЕТХОДНО РЕГИСТРУЈУ У Е–СУДУ.

АКО СУД УТВРДИ ДА ДОСТАВА ЕЛЕКТРОНСКИМ ПУТЕМ НИЈЕ МОГУЋА ДОСТАВИЋЕ СЕ ПИСМЕНО НА ДРУГИ НАЧИН И НАВЕСТИ РАЗЛОГ ЗА ТАКВУ ДОСТАВУ.

СМАТРАЋЕ СЕ ДА ЈЕ ДОСТАВА НА ОСНОВУ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА ИЗВРШЕНА ИСТЕКООМ РОКА ОД 15 ДАНА ОД ДАНА КАДА ЈЕ ПИСМЕНО ПРИСТИГЛО У ЕЛЕКТРОНСКО САНДУЧЕ АКО У ТОМ РОКУ СТРАНКА, ОДНОСНО УЧЕСНИК У ПОСТУПКУ НЕ ПРЕУЗМЕ ПИСМЕНО.

О ПРИСПЕЋУ ПИСМЕНА У ЕЛЕКТРОНСКО САНДУЧЕ СТРАНКА, ОДНОСНО УЧЕСНИК У ПОСТУПКУ ОБАВЕШТАВА СЕ СЛАЊЕМ МЕЈЛА НА АДРЕСУ ЕЛЕКТРОНСКЕ ПОШТЕ КОЈУ ЈЕ ДОСТАВИО ПРИЛИКОМ РЕГИСТРАЦИЈЕ У Е–СУДУ ИЛИ СМС ПОРУКОМ.

ПРИЛИКОМ РЕГИСТРАЦИЈЕ У Е–СУДУ СТРАНКА, ОДНОСНО УЧЕСНИК У ПОСТУПКУ УПОЗОРАВА СЕ ДА ЈЕ ДУЖАН ДА ПИСМЕНА КОЈА МУ СЕ ДОСТАВЉАЈУ ЕЛЕКТРОНСКИМ ПУТЕМ БЛАГОВРЕМЕНО ПРЕУЗИМА ИЗ ЕЛЕКТРОНСКОГ САНДУЧЕТА, КАО И НА ПРИМЕНУ ПРАВИЛА ИЗ СТАВА 6. ОВОГ ЧЛАНА.

ЧЛАН 131 ст. 3.

Члан 40. Нацрта треба да остане са изменом везаном за измену члана 98-а. ст. 4. ЗПП тако да гласи:

Достављање правним лицима ИЗ ЧЛАНА 98-а. СТ. 4. ЗПП врши се предајом писмена у просторијама правног лица запосленом лицу у правном лицу односно заступнику правног лица на адресу из јавног регистра, односно на адресу његовог пребивалишта.

Чланови 136-138.

Чланови 42-44 Нацрта Из разлога измене члана 98-а. ст. 4. ЗПП коју је предложила Радна група чланови 136. ст. 1. и 2. треба да буду измењени тако да гласе:

„Достављање пуномоћнику адвокату ИЗ ЧЛАНА 98-а. СТ. 4. ЗПП може да се изврши и предајом писмена лицу које ради у његовој адвокатској канцеларији.

Достављање пуномоћнику адвокату може да се изврши и предајом писмена одраслом члану породичног домаћинства, ако пуномоћник обавља делатност у стану.“

Из истог разлога члан 137. треба да остане са одговарајућом изменом члана 98-а. ст. 4. ЗПП коју је предложила радна група а које гласе:

„Правним лицима и адвокатима ИЗ ЧЛАНА 98-а. СТ. 4. ЗПП достављање писмена може да се врши у суду полагањем у посебан преградак на њихов захтев и по одлуци председника суда.“

Достављање из става 1. овог члана врши овлашћено лице суда.“

Коначно и члан 138. ст. 1-3. ЗПП треба да остане са одговарајућом изменом члана 98-а. ст. 4. ЗПП коју је предложила радна група а које гласе:

„Адвокат, односно овлашћени представник правног лица ИЗ ЧЛАНА 98. СТ. 4. ЗПП, који преузима судска писмена из судског преградка дужан је да преузме сва писмена која су положена у преградак.

Адвокат, односно овлашћени представник правног лица ИЗ ЧЛАНА 98-а. СТ. 4. ЗПП је дужан да писменом преузме из судског преградка у року од осам дана од дана полагања у судски преградак. Ако писмено не буде подигнуто у том року, достављање се врши истицањем писмена на огласну таблу суда и достављање се сматра извршеним по истеку рока од осам дана од дана истицања на огласну таблу суда.

Адвокат ИЗ ЧЛАНА 98-а. СТ. 4. ЗПП може да овласти лице које је запослено у његовој адвокатској канцеларији да писмена преузме из судског преградка.

ЧЛАН 147.

АКО ЈЕДИНСТВЕНИ СУПАРНИЧАРИ НЕМАЈУ ЗАЈЕДНИЧКОГ ЗАКОНСКОГ ЗАСТУПНИКА, ОДНОСНО ПУНОМОЋНИКА, СУД МОЖЕ ДА ИХ ПОЗОВЕ ДА У ОДРЕЂЕНОМ РОКУ ОДРЕДЕ ЗАЈЕДНИЧКОГ ПУНОМОЋНИКА ЗА ПРИМАЊЕ ПИСМЕНА. ИСТОВРЕМЕНО, СУД ЋЕ ДА ОБАВЕСТИ ЈЕДИНСТВЕНЕ СУПАРНИЧАРЕ ДА ЋЕ ЈЕДНОГ ОД ЊИХ ДА ПОСТАВИ ЗА ПУНОМОЋНИКА ЗА ПРИМАЊЕ ПИСМЕНА АКО ОНИ САМИ НЕ ОДРЕДЕ ТАКВОГ ПУНОМОЋНИКА.

Члан 46. Нацрта Јединствени супарничари имају право да ангажују различите пуномоћнике и не може им се наметати заједнички пуномоћник за пријем писмена, већ се доставе морају вршити пуномоћницима јединствених супарничара.

Адвокатура се деценијама залагала за увођење нових техничких достигнућа у судске поступке и то је у више наврата и сама тражила. Веома мали број судова је обезбедио мониторе преко којих би странкама било омогућено да прате израду записника. Захтев адвокатури да се адвокатима омогући коришћење базе „Либер“ није удовољен чак ни за предмете у којима су пуномоћници.

Зато адвокатура са великом резервом гледа на понуђена техничка решења предвиђена у Нацрту. Ово посебно имајући у виду поглавље IV образложења нацрта да за примену ових законских измена није потребно обезбеђење додатних средстава у буџету.

Нацрт предвиђа пет нових техничких решења која би према наводима предлагача резултирале у скраћењу судских поступака „кроз израду анализе рокова за заказивање припремног рочишта и рочишта за главну расправу у парничном поступку и реализацију препорука из анализе за смањење тих рокова“. (ма шта то значило)

Мало јасније Нацрт наводи да ће „достављања електронским путем иницијалних аката којима се покреће првостепени или поступак по правним лековима, као и унапређење коришћења средстава за пренос и складиштење звучних и видео записа у привредним споровима“ допринети већој ефикасности парничног поступка. Ово указује да ће се наведена техничка достигнућа користити у привредним а не и у другим парничним поступцима.

Члан 130.

Странке могу да непосредно и благовремено упућују поднеске и друга писмена једна другој и да поднесак и друга писмена, заједно са доказом о достављању, поднесу суду.

Одредба става 1. овог члана не примењује се на писмена за које је прописано лично достављање.

Члан 131.

Достављање физичким лицима врши се на адресу која је означена у тужби, односно на адресу пребивалишта или боравишта уписану код органа надлежног за вођење евиденције о личним картама.

Достављање државним органима, органима аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе врши се предајом писмена у просторији за пријем писмена или писарници. Као дан достављања сматра се дан предаје писмена.

Достављање правним лицима врши се предајом писмена у просторијама правног лица запосленом лицу у правном лицу, односно заступнику правног лица на адресу из јавног регистра, односно на адресу његовог пребивалишта.

Предлог: да се очува сада важеће решење.

Члан 135.

Ако странка има законског заступника, достављање се врши законском заступнику, ако у закону није другачије прописано.

АКО СТРАНКА ИМА ЗАКОНСКОГ ЗАСТУПНИКА, ОДНОСНО ПУНОМОЋНИКА, ДОСТАВЉАЊЕ СЕ ВРШИ ЗАКОНСКОМ ЗАСТУПНИКУ, ОДНОСНО ПУНОМОЋНИКУ, АКО У ЗАКОНУ НИЈЕ ДРУГАЧИЈЕ ПРОПИСАНО.

Ако странка има више законских заступника, односно пуномоћника, довољно је да се достављање изврши једном од њих.

Члан 136.

Достављање пуномоћнику адвокату може да се изврши и предајом писмена лицу које ради у његовој адвокатској канцеларији.

Достављање пуномоћнику адвокату може да се изврши и предајом писмена одраслом члану породичног домаћинства, ако пуномоћник делатност обавља у стану.

Достављање јавном бележнику и извршитељу може да се изврши на начин прописан ставом 1. овог члана.

Члан 137.

Правним лицима и адвокатима достављање писмена може да се врши у суду полагањем у посебан преградак на њихов захтев и по одлуци председника суда.

Достављање из става 1. овог члана врши овлашћено лице суда.

Члан 138.

Адвокат, односно овлашћени представник правног лица који преузима судска писмена из судског преградка дужан је да преузме сва писмена која су положена у преградак.

Адвокат, односно овлашћени представник правног лица је дужан да писмено преузме из судског преградка у року од осам дана од дана полагања у судски преградак. Ако писмено не буде подигнуто у том року, достављање се врши истицањем писмена на огласну таблу суда и достављање се сматра извршеним по истеку рока од осам дана од дана истицања писмена на огласну таблу суда.

Адвокат може да овласти лице које је запослено у његовој адвокатској канцеларији да писмена преузме из судског преградка.

Као горе.

Члан 141.

Тужба, решење о платном налогу, пресуда, решење против ког је дозвољена посебна жалба и правни лек доставиће се лично странци, односно законском заступнику или пуномоћнику.

Ако се лице коме писмено мора лично да се достави не затекне тамо где достављање треба да се изврши, под условом да је адреса тачна, достављач ће да остави обавештење да писмено може да се преузме у суду у року од 30 дана од дана покушаног достављања. У том случају копија писмена се истиче и на огласној табли суда.

ТАЧНОМ АДРЕСОМ ИЗ СТАВА 2. ОВОГ ЧЛАНА СМАТРА СЕ АДРЕСА ПРЕБИВАЛИШТА, ОДНОСНО БОРАВИШТА ФИЗИЧКОГ ЛИЦА КОЈА ЈЕ УПИСАНА КОД ОРГАНА НАДЛЕЖНОГ ЗА ВОЂЕЊЕ ЕВИДЕНЦИЈЕ О ЛИЧНИМ КАРТАМА,

ОДНОСНО АДРЕСА СЕДИШТА ПРАВНОГ ЛИЦА ИЛИ ЊЕГОВОГ ОГРАНКА КОЈА ЈЕ УПИСАНА У ОДГОВАРАЈУЋИ РЕГИСТАР.

По протеку рока из става 2. овог члана, сматра се да је достављање извршено.

Обавештење из става 2. овог члана садржи: име и презиме лице коме је покушано достављање, својство у поступку, датум и час када је покушано достављање, адресу на којој је покушано достављање, назнаку да писмено може да преузме у суду у року од 30 дана, да ће копија писмена бити истакнута на огласној табли суда, као и да ће по протеку овог рока да се сматра да је достављање извршено.

Ако писмено из става 1. овог члана треба да се достави државним органима и правним лицима, достављање се врши по одредбама члана 131. овог закона.

Члан 147.

Ако супарничари немају заједничког законског заступника, односно пуномоћника, суд може да их позове да у одређеном року одреде заједничког пуномоћника за примање писмена. Истовремено, суд ће да обавести супарничаре да ће једног од њих да постави за пуномоћника за примање писмена ако они сами не одреде таквог пуномоћника.

Члан 152.

Ако странка предложи извођење доказа, дужна је да по налогу суда унапред положи износ потребан за подмирење трошкова који ће да настану поводом извођења доказа.

Ако извођење доказа предлажу обе странке, суд ће да одреди да износ потребан за подмирење трошкова положе обе странке на једнаке делове. Ако је суд одредио извођење доказа по службеној дужности, одредиће да износ положи странка на коју пада терет доказивања чињенице о којој се изводи доказ.

Ако се у току поступка странке споразумеју да се покуша медијација или суд упути странке на поступак медијације, суд ће да одреди да износ потребан за подмирење трошкова овог поступка положе обе странке на једнаке делове.

Суд ће да одустане од извођења доказа ако износ потребан за подмирење трошкова не буде положен у року који суд одреди. У том случају суд ће, с обзиром на све околности, по свом уверењу да цени од каквог је значаја то што странка није у року положила износ потребан за подмирење трошкова.

Изузетно од одредбе става 4. овог члана, ако суд по службеној дужности одреди извођење доказа ради утврђивања чињеница у вези са применом члана 3. став 3. овог закона, а странке не положе одређени износ, трошкови за извођење доказа исплатиће се из средстава суда.

ЧЛАН 152.

АКО СТРАНКА ПРЕДЛОЖИ ИЗВОЂЕЊЕ ДОКАЗА, ДУЖНА ЈЕ ДА ПО НАЛОГУ СУДА ПОЛОЖИ ПРЕДУЈАМ ЗА ТРОШКОВЕ КОЈИ ЋЕ ДА НАСТАНУ ПОВОДОМ ИЗВОЂЕЊА ДОКАЗА.

АКО ИЗВОЂЕЊЕ ДОКАЗА ПРЕДЛАЖУ ОБЕ СТРАНКЕ, СУД ЋЕ ДА ОДРЕДИ ДА ПРЕДУЈАМ ЗА ТРОШКОВЕ КОЈИ НАСТАЈУ ПОВОДОМ ИЗВОЂЕЊА ДОКАЗА ПОЛОЖЕ ОБЕ СТРАНКЕ НА ЈЕДНАКЕ ДЕЛОВЕ. АКО ЈЕ СУД ОДРЕДИО ИЗВОЂЕЊЕ ДОКАЗА ПО СЛУЖБЕНОЈ ДУЖНОСТИ, ОДРЕДИЋЕ ДА ПРЕДУЈАМ ЗА ТРОШКОВЕ КОЈИ НАСТАЈУ ПОВОДОМ ИЗВОЂЕЊА ДОКАЗА ПОЛОЖИ СТРАНКА НА КОЈУ ПАДА ТЕРЕТ ДОКАЗИВАЊА ЧИЊЕНИЦЕ О КОЈОЈ СЕ ИЗВОДИ ДОКАЗ.

АКО СЕ У ТОКУ ПОСТУПКА СТРАНКЕ СПОРАЗУМЕЈУ ДА СЕ ПОКУША ПОСРЕДОВАЊЕ ИЛИ СУД УПУТИ СТРАНКЕ НА ПОСТУПАК ПОСРЕДОВАЊА, СУД ЈЕ ДУЖАН ДА ОДРЕДИ ДА ПРЕДУЈАМ ЗА ТРОШКОВЕ ОВОГ ПОСТУПКА ПОЛОЖЕ ОБЕ СТРАНКЕ НА ЈЕДНАКЕ ДЕЛОВЕ.

СУД ЋЕ ДА ОДУСТАНЕ ОД ИЗВОЂЕЊА ДОКАЗА АКО ПРЕДУЈАМ ИЗ СТ. 1. И 2. ОВОГ ЧЛАНА НЕ БУДЕ ПОЛОЖЕН У РОКУ КОЈИ СУД ОДРЕДИ. У ТОМ СЛУЧАЈУ СУД ЋЕ, С ОБЗИРОМ НА СВЕ ОКОЛНОСТИ, ПО СВОМ УВЕРЕЊУ ДА ЦЕНИ ОД КАКВОГ ЈЕ ЗНАЧАЈА ТО ШТО СТРАНКА НИЈЕ У РОКУ ПОЛОЖИЛА ПРЕДУЈАМ ИЗ СТ. 1. И 2. ОВОГ ЧЛАНА ПОТРЕБАН ЗА ПОДМИРЕЊЕ ТРОШКОВА.

ИЗУЗЕТНО ОД СТАВА 4. ОВОГ ЧЛАНА, АКО СУД ПО СЛУЖБЕНОЈ ДУЖНОСТИ ОДРЕДИ ИЗВОЂЕЊЕ ДОКАЗА РАДИ УТВРЂИВАЊА ЧИЊЕНИЦА У ВЕЗИ СА ПРИМЕНОМ ЧЛАНА 3. СТАВ 3. ОВОГ ЗАКОНА, А СТРАНКЕ НЕ ПОЛОЖЕ ПРЕДУЈАМ ИЗ СТ. 1. И 2. ОВОГ ЧЛАНА, ТРОШКОВИ ЗА ИЗВОЂЕЊЕ ДОКАЗА ИСПЛАТИЋЕ СЕ ИЗ СРЕДСТАВА СУДА.

Суштински нема измена у овом члану, односно више се ради о терминолошким изменама .

Члан 155.

Странка је дужна да независно од исхода парнице накнади противној странци трошкове које је проузроковала својом кривицом или случајем који се њој догодио.

Суд може да одлучи да законски заступник или пуномоћник странке накнади противној странци трошкове које је проузроковао својом кривицом.

ТУЖИЛАЦ КОЈИ ЈЕ ПОДНОШЕЊЕМ ДВЕ ИЛИ ВИШЕ ТУЖБИ ИСТАКАО ДВА ИЛИ ВИШЕ ТУЖБЕНИХ ЗАХТЕВА КОЈЕ ЈЕ МОГАО ДА ИСТАКНЕ У ИСТОЈ ТУЖБИ (ЧЛАН 197. СТАВ 1) ИМА ПРАВО НА НАКНАДУ ТРОШКОВА САМО ОНОГ ПАРНИЧНОГ ПОСТУПКА КОЈИ ЈЕ ПРВО БИО ПОКРЕНУТ, ПОД УСЛОВОМ ДА ЈЕ У ПАРНИЦИ УСПЕО.

У СЛУЧАЈУ ИЗ СТАВА 3. ОВОГ ЧЛАНА ТУЖИЛАЦ ЋЕ БИТИ ДУЖАН ДА ТУЖЕНОМ НАКНАДИ ТРОШКОВЕ СВИХ КАСНИЈЕ ПОКРЕНУТИХ ПАРНИЧНИХ ПОСТУПАКА, НЕЗАВИСНО ОД ИСХОДА ПАРНИЦЕ.

СТ. 3. И 4. ОВОГ ЧЛАНА СХОДНО СЕ ПРИМЕЊУЈУ И АКО ЈЕ ТУЖИЛАЦ ПОДНОШЕЊЕМ ДВЕ ИЛИ ВИШЕ ТУЖБИ ИСТАКАО ДВА ИЛИ ВИШЕ ДЕЛОВА ИСТОГ ТУЖБЕНОГ ЗАХТЕВА.

МП - Чланом 50. Нацрта закона предвиђено је санкционисање злоупотребе права тужиоца који подноси две или више тужби у којима истиче два или више тужбених захтева које је могао да истакне у истој тужби на тај начин да тужилац може да захтева накнаду трошкова само парничног поступка који је први био покренут, под условом да је тужилац у парници успео.

У односу на додате ст. 3, 4 и 5 : не стоји разлог за њихово увођење.

Члан 197. ст. 1 на који се позива, предвиђа могућност, а не обавезу тужиоца да више захтева против истог туженог, ако су сви захтеви повезани истим чињеничним и правним основом, истакне у једној тужби.

У важећем ЗПП-у постоји одредба у чл. 9 којом је утврђено, у ст. 1 :

Странке су дужне да савесно користе права која су им призната овим законом., а у ст. 2 :

Суд је дужан да спречи и казни сваку злоупотребу права које имају странке у поступку.

С друге стране, Глава XXIII ГЛАВНА РАСПРАВА тач. 3 Руковођење главном расправом, чл. 328. предвиђа могућност суда да:

„Ако пред истим судом тече више парница између истих лица или више парница у којима је исто лице противник разних тужилаца или разних тужених, све ове парнице могу да се решењем суда споје ради заједничког расправљања, ако би се тиме убрзало расправљање или смањили трошкови. За све спојене парнице суд може да донесе заједничку пресуду.

Суд може да одреди да се одвојено расправља о појединим захтевима у истој тужби и по завршетку одвојеног расправљања може да донесе посебне одлуке о тим захтевима.“

Наведено говори у прилог томе да се не може прихватити разлог измене нити се увести одредба која нескривено и а priori полази од злоупотребе права од стране тужиоца као неспорне чињенице и која очигледно предствала санкцију само у односу на тужиоца.

Поврх тога, предложене одредбе остављају могућност селективне примене, самим тим воде правној несигурности. Нема критеријума по којима би се могло проценити да ли је тужилац могао или не да истакне све тужбене захтеве у једној тужби, те предложено решење тиме ограничава судску заштиту. Посебно што је очито да разлог увођења новеле проистиче из потребе решавања питања одређене врста спора у којој је поднет велики број тужби, а нису сагледане евентуалне последице на друге случајеве.

Питање је да ли је овакво решење у колизији са чл. 153 ст.1, који је остао неизмењен. Предложена измена упућује и на праксу Европског суда по питању трошкова поступка, који представљају имовину странке у поступку која је успела у спору

Надаље, одредбом чл. 328. „може да се служи“ и тужена страна и поднесе захтев за спајање парница. С тога, нема основа за увођење одредбе предвиђене новим ст.4.

Како је као разлог измене наведено санкционисање злоупотребе права која се посматра кроз трошкове, требало би указати и на ефикасност правосуђа у случају усвајања оваквог предлога. На одлуку о трошковима, странка би свакако морала имати право на жалбу, што би довело до повећања броја предмета пред другостепеним судом.

На крају, посматрано и у складу са предвиђеном могућности ретроактивне примене закона, долази се и до повреде 22. и 32. Устава Р. Србије и чл. 6 Европске конвенције. Тужбе су поднете у складу са важећим законима и не могу сносити последице ретроактивне примене.

Из наведених разлога, измене чл. 155 су неприхватљиве.

Наш предлог би био брисање чл. 162 који предвиђа :

„Одредбе о трошковима примењују се и на странке које заступа јавно правобранилаштво. У том случају трошкови поступка обухватају и износ који би се странци признао на име награде адвокату.

Имајући у виду да је јавно правобранилаштво државни орган, поставља се питање да ли правобранилаштво уопште има право на накнаду трошкова, а поготово да ли има право на примену адвокатске тарифе.

Члан 163.

О накнади трошкова одлучује суд на одређени захтев странке, без расправљања.

Странка је дужна да у захтеву определи врсту и износ трошкова за које тражи накнаду.

СТРАНКА ЈЕ ДУЖНА ДА У ПИСМЕНОМ ЗАХТЕВУ ПОЈЕДИНАЧНО ОПРЕДЕЛИ ВРСТУ И ИЗНОС СВИХ ТРОШКОВА ЗА КОЈЕ ТРАЖИ НАКНАДУ.

Захтев за накнаду трошкова странка је дужна да поднесе најкасније до завршетка расправљања које претходи одлучивању о трошковима, а ако се ради о доношењу одлуке без претходног расправљања странка је дужна да захтев за накнаду трошкова поднесе у предлогу о коме суд треба да одлучи.

ПИСМЕНИ ЗАХТЕВ ИЗ СТАВА 2. ОВОГ ЧЛАНА СТРАНКА ЈЕ ДУЖНА ДА ПОДНЕСЕ НАЈКАСНИЈЕ ДО ЗАВРШЕТКА РАСПРАВЉАЊА КОЈЕ ПРЕТХОДИ ОДЛУЧИВАЊУ О ТРОШКОВИМА, А АКО СЕ РАДИ О ДОНОШЕЊУ ОДЛУКЕ БЕЗ ПРЕТХОДНОГ РАСПРАВЉАЊА СТРАНКА ЈЕ ДУЖНА ДА ЗАХТЕВ ЗА НАКНАДУ ТРОШКОВА ПОДНЕСЕ У ПРЕДЛОГУ О КОМЕ СУД ТРЕБА ДА ОДЛУЧИ.

О захтеву за накнаду трошкова ИЗ СТАВА 2. ОВОГ ЧЛАНА суд ће да одлучи у пресуди или решењу којим се окончава поступак пред тим судом.

У случају усменог објављивања пресуде или решења којим се налаже накнада трошкова, суд може да одлучи да ће износ трошкова да одмери у писмено израђеној пресуди, односно решењу, ако решење треба да се достави странкама.

У току поступка суд ће посебним решењем да одлучи о накнади трошкова само ако право на накнаду трошкова не зависи од одлуке о главној ствари.

У случају из члана 157. овог закона, ако повлачење тужбе или правног лека није извршено на рочишту, као и у другим случајевима када је одлука донета изван рочишта, захтев за накнаду трошкова може да се поднесе у року од осам дана од дана достављања обавештења о повлачењу тужбе, односно достављања одлуке.

Чланом 51. Нацрта закона предвиђено је да се захтев за накнаду трошкова поступка подноси писмено и да се појединачно определи врста и износ свих трошкова поступка, ради ефикаснијег одржавања рочишта, како се у судовима у којима се суди у великом броју предмета не би продужавало трајање рочишта на којем се закључује главна расправа.

Увођење одредбе да захтев за накнаду трошкова буде искључиво у писаном облику искључује у потпуности могућност усменог диктирања записника, што није прихватљиво из разлога што није увек могуће предвидети да ли ће и на ком рочишту главна расправа бити закључена.

Измена којом се тражи да се захтев за накнаду трошкова подноси искључиво у писаном облику, повећава трошкове, јер се писани захтев мора третирати као поднесак .

Члан 168.

Суд ће да ослободи од плаћања трошкова поступка странку која према свом општем имовном стању није у могућности да сноси ове трошкове.

Ослобођење од плаћања трошкова поступка обухвата ослобођење од плаћања таксе и ослобођење од полагања предујма за трошкове, сведока, вештака, увиђаја и судских огласа.

ОСЛОБОЂЕЊЕ ОД ПЛАЋАЊА ТРОШКОВА ПОСТУПКА ОБУХВАТА ОСЛОБОЂЕЊЕ ОД ПЛАЋАЊА СУДСКЕ ТАКСЕ И ОСЛОБОЂЕЊЕ ОД ПОЛАГАЊА ПРЕДУЈМА ЗА ТРОШКОВЕ ПОСТАВЉАЊА И РАДА ПРИВРЕМЕНОГ ЗАСТУПНИКА, СВЕДОКА, ВЕШТАКА, УВИЂАЈА И ОБЈАВЉИВАЊА СУДСКИХ ОГЛАСА.

Суд може да ослободи странку и само од плаћања таксе, у складу са посебним законом.

Приликом доношења одлуке о ослобођењу од плаћања трошкова поступка суд цени све околности, а нарочито узима у обзир вредност предмета спора, број лица које странка издржава и приходе и имовину које имају странка и чланови њене породице.

Суд ће да ослободи од плаћања трошкова поступка странку којој је орган управе одобрио бесплатну правну помоћ .

Чланом 52. Нацрта закона предвиђено је ослобођење плаћања трошкова за постављање и рад привременог заступника имајући у виду да би накнада ових трошкова могла да доведе до значајног осиромашења странке.

Изменом, трошкови поступка обухватају и трошкове постављења привременог заступника, што је добро решење.

Требало би додати став којим би се предвидело да :

„Суд ће да ослободи од плаћања трошкова поступка странку којој је орган управе одобрио бесплатну правну помоћ .“

Предлог се заснива на чињеници да орган управе, у складу одредбе чл. 31 Закона о бесплатној правној помоћи, утврђује да ли подносилац захтева испуњава услове за пружање бесплатне правне помоћи увидом у евиденције којима сам располаже или у документацију која је поднета уз захтев или накнадно достављена и већ утврђује имовно стање странке.

Члан 169.

Одлуку о ослобађању од плаћања трошкова поступка доноси првостепени суд на предлог странке КОЈИ СЕ ПОДНОСИ ПРИЛИКОМ ПРЕДУЗИМАЊА ПРВЕ ПАРНИЧНЕ РАДЊЕ.

О ПРЕДЛОГУ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА СУД ОДЛУЧУЈЕ ДО ЗАКЉУЧЕЊА ПРИПРЕМНОГ РОЧИШТА, ОДНОСНО ПРВОГ РОЧИШТА ЗА ГЛАВНУ РАСПРАВУ, АКО СЕ ПРИПРЕМНО РОЧИШТЕ НЕ ОДРЖАВА.

АКО СЕ ПОСЛЕ ПРЕДУЗИМАЊА ПРВЕ ПАРНИЧНЕ РАДНЕ ИМОВИНСКО СТАЊЕ СТРАНКЕ БИТНО ПРОМЕНИ, УСЛЕД ЧЕГА ОНА НЕ БИ МОГЛА ДА СНОСИ ПАРНИЧНЕ ТРОШКОВЕ, ПРЕДЛОГ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА МОЖЕ БИТИ ПОДНЕТ ДО ПРАВНОСНАЖНОГ ОКОНЧАЊА ПОСТУПКА, ОДНОСНО НАЈКАСНИЈЕ ПРИЛИКОМ ПОДНОШЕЊА ВАНРЕДНОГ ПРАВНОГ ЛЕКА.

Странка која захтева ослобађање од трошкова дужна је да уз предлог наведе чињенице и поднесе доказе којима се чињенице потврђују.

Ако је то потребно и сам суд може по службеној дужности да прибави потребне податке и обавештења о имовном стању странке која тражи ослобађање, а може о томе да саслуша и странку.

Против решења суда којим се усваја предлог странке није дозвољена посебна жалба.

Чланом 53. Нацрта закона прецизиран је моменат до ког странка може да поднесе предлог за ослобађање плаћања трошкова поступка, као и одлучивање суда о истом.

РГ сматра прихватљивом предложеноу измену

Члан 170.

Суд ће у току читавог поступка да призна странци право на бесплатну правну помоћ кад је странка потпуно ослобођена од плаћања трошкова поступка (члан 168. став 2), ако је то нужно ради заштите права странке, односно ако је то прописано посебним законом.

Суд је дужан да одлучи о праву на бесплатног пуномоћника у року од осам дана од дана подношења предлога, односно у року од осам дана од достављања жалбе другостепеном суду.

У случају из става 2. овог члана, рок за предузимање радње од које зависи заштита права странке тече од дана достављања решења којим је одлучено о захтеву странке за бесплатну правну помоћ.

Бесплатног пуномоћника поставља и разрешава председник суда по редоследу са списка адвоката из члана 81. став 1. овог закона.

Одредбе овог закона о пуномоћницима сходно се примењују и на бесплатног пуномоћника, ако у одредбама ове главе закона није другачије прописано.

Постављени пуномоћник има право да захтева да буде разрешен из оправданих разлога.

Предлог за разрешење бесплатног пуномоћника може да поднесе и странка.

Против решења суда којим се одлучује о постављању и разрешењу пуномоћника није дозвољена жалба.

Чланом 54. Нацрта закона брише се члан 170. Закона имајући у виду да је начин остваривања права на бесплатну правну помоћ прописан Законом о бесплатној правној помоћи.

Логична последица доношења Закона о бпп

Члан 171.

Ако је странка потпуно ослобођена од плаћања трошкова поступка (члан 168. став 2), из средстава суда исплатиће се предујам за трошкове сведока, вештака, увиђаја и издавања судског огласа, као и награда и стварни издаци бесплатног пуномоћника.

ЧЛАН 171.

АКО ЈЕ СТРАНКА ПОТПУНО ОСЛОБОЂЕНА ОД ПЛАЋАЊА ТРОШКОВА ПОСТУПКА (ЧЛАН 168. СТАВ 2), ИЗ СРЕДСТАВА СУДА ИСПЛАТИЋЕ СЕ ПРЕДУЈАМ ЗА ТРОШКОВЕ ПОСТАВЉАЊА И РАДА ПРИВРЕМЕНОГ ЗАСТУПНИКА, СВЕДОКА, ВЕШТАКА, УВИЂАЈА И ОБЈАВЉИВАЊА СУДСКОГ ОГЛАСА.

Члан 172.

Решење о ослобађању од плаћања трошкова и о постављању бесплатног пуномоћника првостепени суд може у току поступка да укине ако утврди да је странка у стању да сноси трошкове поступка. Суд ће истовремено да реши да ли ће странка потпуно или делимично да накнади и оне трошкове и таксе од којих је раније била ослобођена као и стварне издатке и награду бесплатног пуномоћника.

РЕШЕЊЕ О ОСЛОБАЂАЊУ ОД ПЛАЋАЊА ТРОШКОВА ПРВОСТЕПЕНИ СУД МОЖЕ У ТОКУ ПОСТУПКА ДА УКИНЕ АКО УТВРДИ ДА ЈЕ СТРАНКА У СТАЊУ ДА СНОСИ ТРОШКОВЕ ПОСТУПКА. СУД ЋЕ ИСТОВРЕМЕНО ДА РЕШИ ДА ЛИ ЋЕ СТРАНКА

ПОТПУНО ИЛИ ДЕЛИМИЧНО ДА НАКНАДИ И ОНЕ ТРОШКОВЕ И СУДСКЕ ТАКСЕ ОД КОЈИХ ЈЕ РАНИЈЕ БИЛА ОСЛОБОЂЕНА.

У случају из става 1. овог члана, првенствено се накнађују трошкови исплаћени из средстава суда.

Члан 173.

Трошкови исплаћени из средстава суда, као и стварни издаци и награда бесплатног пуномоћника, чине део парничних трошкова.

О накнади трошкова из става 1. овог члана од стране противника странке која је ослобођена од плаћања трошкова поступка, суд ће да одлучи по одредбама овог закона о накнади трошкова.

Трошкове исплаћене из средстава суда наплаћује по службеној дужности суд пред којим су трошкови настали од странке која је дужна да их накнади.

Ако је противнику странке која је ослобођена од плаћања трошкова поступка наложено да накнади парничне трошкове, а утврди се да он није у стању да те трошкове плати, суд може накнадно да одреди да трошкове из става 1. овог члана плати у целини или делимично странка која је ослобођена од плаћања трошкова поступка из онога што јој је досуђено. Тиме се не дира у право ове странке да за оно што је платила тражи накнаду од противника, с тим што ова странка има право да тражи од противника накнаду трошкова које је платила.

Члан 180.

Ако у поступку пред првостепеним судом у већем броју предмета постоји потреба да се заузме став о спорном правном питању које је од значаја за одлучивање о предмету поступка пред првостепеним судовима, првостепени суд ће по службеној дужности или на предлог странке, захтевом да покрене поступак **ДА ПОДНЕСЕ ЗАХТЕВ ЗА ПОКРЕТАЊЕ ПОСТУПКА** пред Врховним касационим судом ради решавања спорног правног питања.

Суд који је покренуо поступак за решавање спорног правног питања дужан је да застане са поступком док се не оконча поступак пред Врховним касационим судом.

Чл. 58 – 61. Нацрта закона прецизиране су одредбе о поступку за решавање спорног правног питања. Предвиђено је да Врховни касациони суд одлучује о потпуности и дозвољености захтева за решавање спорног правног питања у већу од пет судија у року од 15 дана од дана пријема захтева, као и да су сви првостепени судови који поступају у предметима у којима се решава спорно правно питање застану са поступком до окончања поступка за решавање спорног правног питања. Предвиђен је и рок за решавање спорног правног питања од стране надлежног одељења Врховног касационог суда од 60 дана од дана достављања председнику одељења решења о покретању поступка за решавање спорног правног питања, које се доставља заједно са предлогом одлуке о решавању спорног правног питања.

Само на прво читање се ради о терминолошкој измени. Према садашњем решењу, захтевом суда се покрене поступак ради решавања спорног питања, док се према предложеном решењу подноси захтев за покретање поступка, што значи да ће се о томе да ли ће поступак бити покренут или не, накнадно одлучити.

Предложене измене чланова 180, 182, 183 и 184 ЗПП су неприхватљиве, имајући у виду да би последица таквих измена била да ће у великом броју предмета доћи до застоја док се чека одлука ВКС по захтеву за решавање спорног правног питања. Садашње решење доводи до застоја у само оном поступку пред судом који предложи решавање,

на пролази да би ефекат предложених измена заправо изазвао супротну последицу од онога што је претпостављени циљ предложених измена,

Члан 182.

Врховни касациони суд ће РЕШЕЊЕМ да одбаци непотпун (члан 181. став 1) и недозвољен захтев за решавање спорног правног питања.

Захтев из става 1. овог члана је недозвољен, ако је о таквом захтеву Врховни касациони суд већ донео одлуку.

ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД ОДЛУЧУЈЕ О ПОТПУНОСТИ И ДОЗВОЉЕНОСТИ ЗАХТЕВА ЗА РЕШАВАЊЕ СПОРНОГ ПРАВНОГ ПИТАЊА У ВЕЋУ САСТАВЉЕНОМ ОД ПЕТ СУДИЈА, У РОКУ ОД 15 ДАНА ОД ДАНА ПРИЈЕМА ЗАХТЕВА.

АКО ЗАХТЕВ НЕ БУДЕ ОДБАЧЕН КАО НЕДОЗВОЉЕН ИЛИ НЕПОТПУН, ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА ИЗ СТАВА 3. ОВОГ ЧЛАНА ЗАХТЕВА ОД СВИХ ПРВОСТЕПЕНИХ СУДОВА ДОСТАВЉАЊЕ ПОДАТАКА О ПОСТОЈАЊУ И БРОЈУ ПРЕДМЕТА У КОЈИМА СЕ ЈАВЉА ИСТО СПОРНО ПРАВНО ПИТАЊЕ.

СВИ ПРВОСТЕПЕНИ СУДОВИ ДУЖНИ СУ ДА ДОСТАВЕ ВРХОВНОМ КАСАЦИОНОМ СУДУ ПОДАТКЕ ИЗ СТАВА 4. ОВОГ ЧЛАНА У РОКУ ОД ТРИ ДАНА ОД ДАНА ПРИЈЕМА ЗАХТЕВА ЗА ДОСТАВЉАЊЕ ПОДАТАКА.

АКО ПОСЛЕ ДОСТАВЉАЊА ПОДАТАКА О ПОСТОЈАЊУ И БРОЈУ ПРЕДМЕТА У КОЈИМА СЕ ЈАВЉА ИСТО СПОРНО ПРАВНО ПИТАЊЕ ВЕЋЕ ИЗ СТАВА 3. ОВОГ ЧЛАНА УТВРДИ ДА СЕ НЕ РАДИ О ПРАВНОМ ПИТАЊУ КОЈЕ ЈЕ ОД ЗНАЧАЈА ЗА ОДЛУЧИВАЊЕ У ВЕЋЕМ БРОЈУ ПРЕДМЕТА ПРЕД ПРВОСТЕПЕНИМ СУДОВИМА, ОДБИЋЕ ЗАХТЕВ РЕШЕЊЕМ У РОКУ ОД 15 ДАНА ОД ДАНА ПРИЈЕМА ПОДАТАКА ИЗ СТАВА 4. ОВОГ ЧЛАНА.

АКО ВЕЋЕ ИЗ СТАВА 3. ОВОГ ЧЛАНА УТВРДИ ДА ЈЕ ЗАХТЕВ ЗА ПОКРЕТАЊЕ ПОСТУПКА ЗА РЕШАВАЊЕ СПОРНОГ ПРАВНОГ ПИТАЊА ДОЗВОЉЕН И ПОТПУН И ДА СЕ РАДИ О ПРАВНОМ ПИТАЊУ КОЈЕ ЈЕ ОД ЗНАЧАЈА ЗА ОДЛУЧИВАЊЕ У ВЕЋЕМ БРОЈУ ПРЕДМЕТА ПРЕД ПРВОСТЕПЕНИМ СУДОВИМА, ДОНЕЋЕ РЕШЕЊЕ О ПОКРЕТАЊУ ПОСТУПКА ЗА РЕШАВАЊЕ СПОРНОГ ПРАВНОГ ПИТАЊА У РОКУ ОД 15 ДАНА ОД ДАНА ПРИЈЕМА ПОДАТАКА ИЗ СТАВА 4. ОВОГ ЧЛАНА.

АКО ДА ВЕЋЕ ИЗ СТАВА 3. ОВОГ ЧЛАНА ДОНЕСЕ РЕШЕЊЕ О ПОКРЕТАЊУ ПОСТУПКА ЗА РЕШАВАЊЕ СПОРНОГ ПРАВНОГ ПИТАЊА, ДУЖНО ЈЕ ДА ИСТОВРЕМЕНО СА ДОНОШЕЊЕМ РЕШЕЊА ИЗРАДИ И ПРЕДЛОГ ОДЛУКЕ О РЕШАВАЊУ СПОРНОГ ПРАВНОГ ПИТАЊА И ДА РЕШЕЊЕ ЗАЈЕДНО СА ПРЕДЛОГОМ ОДЛУКЕ БЕЗ ОДЛАГАЊА ДОСТАВИ ПРЕДСЕДНИКУ НАДЛЕЖНОГ ОДЕЉЕЊА ВРХОВНОГ КАСАЦИОНОГ СУДА.

ПРЕДСЕДНИК НАДЛЕЖНОГ ОДЕЉЕЊА ВРХОВНОГ КАСАЦИОНОГ СУДА ДУЖАН ЈЕ ДА ОДМАХ ОБАВЕСТИ СВЕ ПРВОСТЕПЕНЕ СУДОВЕ О ПОКРЕНУТОМ ПОСТУПКУ ЗА РЕШАВАЊЕ СПОРНОГ ПРАВНОГ ПИТАЊА.

ПРОТИВ РЕШЕЊА КОЈИМ СЕ ОДБАЦУЈЕ ИЛИ ОДБИЈА ЗАХТЕВ ЗА ПОКРЕТАЊЕ ПОСТУПКА ЗА РЕШАВАЊЕ СПОРНОГ ПРАВНОГ ПИТАЊА ЖАЛБА НИЈЕ ДОЗВОЉЕНА. У ОБРАЗЛОЖЕЊУ РЕШЕЊА НАВЕШЋЕ СЕ САМО ОДРЕДБЕ ОВОГ ЗАКОНА КОЈЕ ОПРАВДАВАЈУ ДОНОШЕЊЕ ТАКВЕ ОДЛУКЕ.

СВИ ПРВОСТЕПЕНИ СУДОВИ КОЈИ ПОСТУПАЈУ У ПРЕДМЕТИМА КОЈИ СЕ ОДНОСЕ НА РЕШАВАЊЕ СПОРНОГ ПРАВНОГ ПИТАЊА ДУЖНИ СУ ДА ДОНЕСУ РЕШЕЊЕ О ЗАСТОЈУ ПОСТУПКА У РОКУ ОД ТРИ ДАНА ОД ДАНА ПРИЈЕМА ОБАВЕШТЕЊА ИЗ СТАВА 9. ОВОГ ЧЛАНА .

Битна разлика предложених измена је што се решавања спорног правног питања везује за поступање свих судова (и оних који нису поднели захтев) увођењем обавезност доношења решења о застоју поступка од стране свих првостепених судова, што отвара више питања.

Прво питање односи се на надлежност Врховног касационог суда, његов положај, норму из које црпи овлашћење за решавање спорног правног питања које ће бити обавезујуће за све првостепене судове. А посебно што се такво овлашћење даје „надлежном одељењу“ односно председнику „надлежног одељења“, што претпоставља концентрацију „моћи“, што опет отвара питање независности и самосталности судова.

Коментар Јасмине Милутиновић поткрепљује овај став. Цитирам у целости:

„Спорне одредбе, са становишта уставне улоге Врховног касационог суда . Устав РС не садржи ни један члан који образлаже зашто је овај суд највиши и која је његова надлежност, не садржи ни посебан наслов који би потврдио независност и неприкосновеност највишег суда. Уставни суд РС се изјаснио да не постоји уставна надлежност ВКС. Он сматра да ВКС због тога што нема уставне одредбе о томе, нема ни уставну улогу да обезбеђује јединствену судску праксу. То је само законска дужност и то изгледа ван суђења. Улога ВКС је да кроз испитивање нижестепених одлука уједначава судску праксу. Значи кроз суђење, а не кроз заузимање правних ставова.

Због улоге ВКС да уједначава судску праксу , кроз суђења , законодавац не сме да уреди правне лекове тако да ВКС буде неприхватљиво недоступан, јер тиме онемогућава остварење његове уставне улоге. Одређење да је уставна улога ВКС да кроз суђење уједначава судску праксу је изузетно важна.

Надлежност ван суђења је неуставна, јер значи заузимање правних ставова ван суђења – подразумева да грађанско одељење ВКС решава спорно правно питање одлуком независно за конкретан поступак или конкретне поступке који се воде. Другим речима, одлучивање није интегрални део конкретног поступка нити оно спада у вршење судске власти, имајући у виду сам појам судске власти. То је упутство како судити.“

У складу са изнетим, друго питање односи се на саму природу норме имајући у виду да је иста у супротности са природом нашег права, јер се очито уводи прецедентно право у наш правни систем, што опет отвара питање правне сигурности и поштовања Устава РС.

Измена ових одредаба су мањкаве у односу на могућност њихове примене, имајући у виду предвиђене рокове, првенствено рок остављен првостепеним судовима за достављање података, а у одсуству било какве преклузије.

Надаље, став 3, 6 и 7 су међусобно неусклађени и нејасан је сам поступак.

Став 8 овог члана не кореспондира са чл. 183. Која је сврха израде предлога одлуке уколико је за одлучивање надлежно „надлежно одељење“ ВКС и може да га одбије или усвоји?

Члан 183.

НАДЛЕЖНО ОДЕЉЕЊЕ ВРХОВНОГ КАСАЦИОНОГ СУДА ДУЖНО ЈЕ ДА ОДЛУЧИ О ПРЕДЛОГУ ЗА РЕШАВАЊЕ СПОРНОГ ПРАВНОГ ПИТАЊА, У РОКУ ОД 60 ДАНА ОД ДАНА КАДА ЈЕ РЕШЕЊЕ О ПОКРЕТАЊУ ПОСТУПКА ЗАЈЕДНО СА ПРЕДЛОГОМ ОДЛУКЕ О РЕШАВАЊУ СПОРНОГ ПРАВНОГ ПИТАЊА ДОСТАВЉЕНО ПРЕДСЕДНИКУ ОДЕЉЕЊА.

ОДЕЉЕЊЕ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА Врховни касациони суд решава спорно правно питање по правилима поступка за усвајање правних ставова.

Врховни касациони суд ће да одбије да реши спорно правно питање, ако оно није од значаја за одлучивање у већем броју предмета у поступку пред првостепеним судом.

ОДЕЉЕЊЕ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА МОЖЕ ДА ОДБИЈЕ ИЛИ УСВОЈИ ПРЕДЛОГ ЗА РЕШАВАЊЕ СПОРНОГ ПРАВНОГ ПИТАЊА.

Члан 184.

У одлуци поводом захтева за решавање спорног правног питања, Врховни касациони суд **НАДЛЕЖНО ОДЕЉЕЊЕ ВРХОВНОГ КАСАЦИОНОГ СУДА** износи разлоге којима образлаже заузето правно схватање.

Одлука из става 1. овог члана доставља се суду који је покренуо поступак **СВИМ ПРВОСТЕПЕНИМ СУДОВИМА** и објављује на интернет страници Врховног касационог суда или на други погодан начин

Нацрт измена чланова 58 до 61 , као такав је неприхватљив.

Члан 190.

У решењу о кажњавању из чл. 186, 188. и 189. овог закона одређује рок за уплату новчане казне.

На извршење новчане казне из става 1. овог члана сходно се примењују одредбе закона који уређује извршење кривичних санкција.

Ако кажњено физичко лице не плати новчану казну у року одређеном у решењу о кажњавању, суд ће новчану казну да замени казном затвора, у складу са законом којим се уређује извршење кривичних санкција.

Ако кажњено правно лице не плати новчану казну у року одређеном у решењу о кажњавању, примениће се одредбе закона којим се уређује одговорност правних лица за кривична дела којима се уређује извршење новчане казне.

Жалба против решења о кажњавању из чл. 186, 188. и 189. овог закона не одлаже извршење решења.

ЧЛАН 190.

У РЕШЕЊУ О КАЖЊАВАЊУ ИЗ ЧЛ. 186, 188. И 189. ОВОГ ЗАКОНА СУД ОДРЕЂУЈЕ РОК ЗА УПЛАТУ НОВЧАНЕ КАЗНЕ И ИСТОВРЕМЕНО ОДРЕЂУЈЕ ДА ЋЕ СЕ, У СЛУЧАЈУ ДА КАЖЊЕНО ЛИЦЕ НЕ УПЛАТИ НОВЧАНУ КАЗНУ У РОКУ, СПРОВЕСТИ ИЗВРШЕЊЕ РАДИ НАПЛАТЕ ИЗНОСА НОВЧАНЕ КАЗНЕ УВЕЋАНЕ ЗА 20% НА ИМЕ ТРОШКОВА ПРИНУДНОГ ИЗВРШЕЊА.

РЕШЕЊЕ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА МОРА ДА САДРЖИ ИДЕНТИФИКАЦИОНЕ ПОДАТКЕ О КАЖЊЕНОМ ЛИЦУ, У СКЛАДУ СА ЗАКОНОМ КОЈИМ СЕ УРЕЂУЈЕ ИЗВРШЕЊЕ И ОБЕЗБЕЂЕЊЕ, БЕЗ ОДРЕЂИВАЊА СРЕДСТВА И ПРЕДМЕТА ИЗВРШЕЊА.

ЖАЛБА ПРОТИВ РЕШЕЊА ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА ОДЛАЖЕ ЊЕГОВО ИЗВРШЕЊЕ.

ПОСЛЕ ПРАВНОСНАЖНОСТИ РЕШЕЊЕ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА ДОСТАВЉА СЕ ЈАВНОМ ИЗВРШИТЕЉУ НА СПРОВОЂЕЊЕ.

ЈАВНОГ ИЗВРШИТЕЉА КОЈИ ЋЕ СПРОВОДИТИ ИЗВРШЕЊЕ ОДРЕЂУЈЕ ПРЕДСЕДНИК СУДА КОМОРА ИЗВРШИТЕЉА ТАКО ШТО РЕШЕЊЕ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА ДОСТАВЉА ЈАВНОМ ИЗВРШИТЕЉУ ИМЕНОВАНОМ ЗА ПОДРУЧЈЕ СУДА КОЈИ ЈЕ ДОНЕО РЕШЕЊЕ О ИЗВРШЕЊУ, А АКО ЈЕ ЗА ПОДРУЧЈЕ ТОГ СУДА ИМЕНОВАНО ВИШЕ ЈАВНИХ ИЗВРШИТЕЉА, РЕШЕЊА СЕ ДОСТАВЉАЈУ РАВНОМЕРНО ПРЕМА РЕДОСЛЕДУ ПО КОМЕ СУ ЈАВНИ

ИЗВРШИТЕЉИ УПИСАНИ У ИМЕНИК ЈАВНИХ ИЗВРШИТЕЉА И ЊИХОВИХ ЗАМЕНИКА.

РЕШЕЊЕ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА ЈАВНИ ИЗВРШИТЕЉ ДОСТАВЉА КАЖЊЕНОМ ЛИЦУ.

ИЗВРШЕЊЕ РЕШЕЊА ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА СПРОВОДИ СЕ У СКЛАДУ СА ЗАКОНОМ КОЈИМ СЕ УРЕЂУЈЕ ИЗВРШЕЊЕ И ОБЕЗБЕЂЕЊЕ.

ЈАВНОМ ИЗВРШИТЕЉУ СУД НЕ ПЛАЋА ПРЕДУЈАМ ТРОШКОВА ИЗВРШНОГ ПОСТУПКА.

ОД НАПЛАЋЕНОГ ИЗНОСА ЈАВНИ ИЗВРШИТЕЉ ЗАДРЖАВА 10% ЗА СЕБЕ, А ОСТАТАК УПЛАЋУЈЕ НА РАЧУН ПРОПИСАН ЗА УПЛАТУ НОВЧАНИХ КАЗНИ

Чланом 62. Нацрта закона предвиђено је да се наплата новчаних казни због повреде процесне дисциплине спроводи по одредбама Закона о извршењу и обезбеђењу ради повећања ефикасности у њиховој уплати.

Нејасно је у каквој су вези ефикасност наплате са предвиђеним увећањем новчане казне за 20 %. Уколико се извршење ради наплате новчане казне спроводи по одредбама извршног поступка, трошкови извршног поступка су јасно регулисани и не може се одредити „линеарно“ повећање за 20 % као додатна казна. Ако суд не плаћа предујам трошкова извршног поступка, чему 10 % од наплаћеног износа које се уплаћује на рачун прописан за уплату новчаних казни.

С тога, неприхватљив ст. 9 .

Истовремено, нејасан је разлог за одребу садржану у ст. 5 да јавног извршитеља именује председник суда, а не Комора извршитеља.

Члан 192.

Тужба мора да садржи одређени захтев у погледу главне ствари и споредних тражења, чињенице на којима тужилац заснива захтев, доказе којима се утврђују ове чињенице, вредност предмета спора, као и друге податке које мора имати сваки поднесак (члан 98).

ТУЖБА НАРОЧИТО МОРА ДА САДРЖИ ЈЕДИНСТВЕНИ МАТИЧНИ БРОЈ ГРАЂАНА ТУЖИОЦА КОЈИ ЈЕ ФИЗИЧКО ЛИЦЕ, МАТИЧНИ БРОЈ ТУЖИОЦА КОЈИ ЈЕ ПРАВНО ЛИЦЕ, А АКО ЈЕ ТУЖИЛАЦ РЕПУБЛИКА СРБИЈА, АУТОНОМНА ПОКАЈИНА ИЛИ ЈЕДИНИЦА ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ, НАЗНАЧАВА СЕ И ДИРЕКТАН КОРИСНИК БУЏЕТСКИХ СРЕДСТАВА ЗБОГ ЧИЈЕГ РАДА ЈЕ НАСТАЛО ПОТРАЖИВАЊЕ, КАО И ЈЕДИНСТВЕНИ БРОЈ КОРИСНИКА ЈАВНИХ СРЕДСТАВА, КОЈИ ПРИПАДА ТОМ ДИРЕКТНОМ КОРИСНИКУ БУЏЕТСКИХ СРЕДСТАВА, А ЗА ТУЖИОЦА КОЈИ ЈЕ ИНДИРЕКТНИ КОРИСНИК БУЏЕТСКИХ СРЕДСТАВА НАВОДИ СЕ ЈЕДИНСТВЕНИ БРОЈ КОРИСНИКА ЈАВНИХ СРЕДСТАВА КОЈИ МУ ПРИПАДА, А АКО ГА НЕМА НАВОДИ СЕ ЊЕГОВ МАТИЧНИ БРОЈ.

Тужилац који има боравиште или пребивалиште, односно седиште у иностранству дужан је да у тужби именује пуномоћника за примање писмена. Уколико не означи пуномоћника за примање писмена суд ће тужбу да одбаци.

Ако надлежност или право на изјављивање ревизије зависи од вредности предмета спора, а предмет тужбеног захтева није новчани износ, тужилац је дужан да у тужби назначи вредност предмета спора.

Суд ће да поступи по тужби и ако тужилац није навео правни основ тужбеног захтева, а ако је тужилац навео правни основ, суд није везан за њега.

Чланом 63. Нацрта закона прецизиран је обавезан садржај тужбе у циљу олакшавања прикупљања података од стране суда, а који морају да буду садржани у пресуди, сходно члану 355. Закона. Ради усклађивања са одредбама закона којим се прописује право на изјављивање ревизије предвиђено је брисање одредаба о везаности права на изјављивање ревизије за вредност предмета спора

Имати у виду одредбе Закона о заштити података о личности. Суд, може, током поступка да прибави податак о ЈМБГ броју, приликом саслушања странака, као што то и сада чини .

У складу примедби које се односе на ревизију, неприхватљиво изостављање ревизије у ст. 5 овог члана Нацрта.

Члан 193.

Лице која намерава да поднесе тужбу против Републике Србије, може да пре подношења тужбе Републичком јавном ДРЖАВНОМ правобранилаштву достави предлог за мирно решавање спора, осим ако је посебним прописом предвиђен рок за подношење тужбе. Предлог за мирно решавање спора мора да садржи све податке из члана 192. овог закона.

Подношењем предлога из става 1. овог члана настаје застој рока застарелости у трајању од 60 дана.

Ако у року из става 2. овог члана Републички јавни ДРЖАВНИ правобранилац не одговори на предлог, сматра се да предлог није прихваћен.

Споразум постигнут између Републичког јавног ДРЖАВНОГ правобраниоца и лица из става 1. овог члана има снагу извршне исправе.

Одредбе ст. 1. до 4. овог члана сходно се примењују и у случају подношења тужбе против јединице територијалне аутономије и локалне самоуправе, када се предлог за мирно решавање спора може поднети надлежном правобранилаштву, односно овлашћеном заступнику јединице територијалне аутономије и локалне самоуправе.

Члан 204.

Ако странка отуђи ствар или право о коме тече парница, то не спречава да се парница међу истим странкама доврши.

Лице које је од туженог прибавило ствар или право о коме тече парница, може да ступи у парницу уместо туженог, само ако на то пристану обе странке.*

Лице које је од тужиоца прибавило ствар или право о коме тече парница, може да ступи у парницу уместо тужиоца, на основу писмене сагласности коју тужилац достави суду ИЛИ САОПШТИ УСМЕНО НА ЗАПИСНИК.

Члан 211.

Нужно супарничарство постоји ако по закону или због природе правног односа тужбом морају да се обухвате сва лица која су учесници материјалноправног односа.

Ако сва лица из става 1. овог члана нису обухваћена тужбом као странке, суд ће да одбије тужбени захтев као неоснован ПОСТУПИ НА НАЧИН ПРОПИСАН ЧЛАНОМ 101. ОВОГ ЗАКОНА.

О нужном супарничарству суд води рачуна по службеној дужности.

Члан 233.

Докази се изводе на главној расправи, у складу са временским оквиром.

СУД МОЖЕ ДА ОДЛУЧИ ДА СЕ СВЕДОК, ВЕШТАК ИЛИ СТРАНКА САСЛУШАЈУ ПУТЕМ ВИДЕО КОНФЕРЕНЦИЈСКЕ ВЕЗЕ КОРИШЋЕЊЕМ УРЕЂАЈА ЗА ОПТИЧКО – ТОНСКО СНИМАЊЕ ИСТОВРЕМЕНИМ ПРЕНОСОМ СЛИКЕ И ЗВУКА И У СУДУ И НА МЕСТУ ИЗДВОЈЕНЕ ВИДЕО КОНФЕРЕНЦИЈСКЕ ВЕЗЕ, .САМО АКО СЕ ОБЕ СТРАНЕ О ТОМЕ САГЛАСЕ.

Суд може да одлучи да се одређени докази изведу пред замољеним судом. Записник о изведеним доказима пред замољеним судом прочитаће се на главној расправи.

Замолница за извођење доказа садржи податке из предмета. Суд ће посебно да назначи о којим околностима треба да се води рачуна приликом извођења доказа.

О рочишту за извођење доказа пред замољеним судом обавестиће се странке.

Замољени суд приликом извођења доказа има сва овлашћења која има суд када се докази изводе на главној расправи.

Против решења суда којим се извођење доказа поверава замољеном суду није дозвољена посебна жалба.

Чланом 67. Нацрта закона предвиђено је коришћење апликације Е – суд у приликом извођења доказа.

Коментар на овај члан у складу са генералним ставом везаним за коришћење апликације Е – суд приликом извођења доказа.

Овакво решење је у супротности са начелом непосредности, као једним од темељних начела поступка, а отвара и низ практичних питања, као на пример питање могућности суочења као доказне радње. Чл. 76 нацрта садржи одредбу која гласи: „Странке се саслушавају, по правилу, на рочишту, непосредно.“, па је предвиђена измена у колизији са овом одредбом Нацрта.

У ст. 2 задржати „ или коришћењем уређаја за тонско снимање“ у складу са чл.69 Нацрта .

У односу на овај члан, у ст. 2 , на крају, после речи „на месту издвојене видео конференцијске везе „ додати речи :

„САМО АКО СЕ ОБЕ СТРАНЕ О ТОМЕ САГЛАСЕ“

Члан 245.

Сведоци се, по правилу, саслушавају непосредно на рочишту.

Суд може решењем да одлучи да се изведе доказ читањем писане изјаве сведока, у којој се наводе сазнања о битним спорним чињеницама, одакле су му оне познате и у каквом је односу са странкама у поступку. Писана изјава сведока мора да буде оверена у суду или од стране лица које врши јавна овлашћења. Пре давања изјаве, лице које узима изјаву мора да упозори сведока са правима и дужностима сведока прописаним овим законом.

У случају из става 2. овог члана, суд решењем може да одлучи, по службеној дужности или на предлог странака, да се сведок саслуша путем конференцијске везе, коришћењем уређаја за тонско или оптичко снимање.

Против решења из ст. 2. и 3. СТАВА 2. овог члана није дозвољена посебна жалба.

Изјаву сведока из ст. 2. и 3. СТАВА 2. овог члана може суду да поднесе странка или суд може да је затражи од сведока.

Суд може увек да позове сведока који је дао писану изјаву или чија је изјава снимљена да своје сведочење потврди пред судом на рочишту.

Члан 246.

Тонски или оптички ОПТИЧКО – ТОНСКИ снимак сведочења је саставни део судског списка.

Тонски део снимка сведочења се преноси у форму писаног записника у складу са одредбом члана 121. овог закона.

Начин снимања, преношења снимка сведочења, чувања и уништавања снимка уређује се судским пословником.

Чланом 69. Нацрта закона прецизира се поступање са оптичко-тонским снимком саслушања сведока.

Задржати ст. 2 из разлога неопходности постојања писане форме посебно ради ефикасности поступања пред другостепеним судом.

У односу на ст. 3, став РГ је да би снимање, преношење снимка сведочења, чување и уништавање снимка требало ипак бити регулисано законом

Члан 251.

Оправданост разлога за ускраћивање сведочења или одговора на поједина питања оцењује суд пред којим сведок треба да сведочи и о томе доноси решење. Ако је потребно, претходно ће о томе да саслуша странке.

Против решења суда из става 1. овог члана странке немају право на посебну жалбу, а сведок може ово решење да побија у жалби против решења о новчаној казни или о затвору због тога што је ускратио сведочење или одговор на поједино питање (члан 257. став 2).

Члан 257.

Ако сведок који је уредно позван не дође, а изостанак не оправда или се без одобрења или оправданог разлога удаљи са места где треба да буде саслушан, суд може да нареди да се принудно доведе и сноси трошкове довођења, а може и да га казни новчаном казном од 10.000 до 150.000 динара.

Ако сведок дође и пошто је упозорен на последице ускрати сведочење или одговор на поједино питање, а суд оцени да су разлози ускраћивања неоправдани, може да га казни новчаном казном од 10.000 до 150.000 динара, а ако и после тога одбије да сведочи, може поново новчано да се казни.

Жалба против решења о новчаној казни не задржава извршење решења., осим ако се у тој жалби побија и одлука суда којом нису усвојени разлози сведока за ускраћивање сведочења или одговора на поједино питање.

ЖАЛБА ПРОТИВ РЕШЕЊА О НОВЧАНОЈ КАЗНИ ЗАДРЖАВА ИЗВРШЕЊЕ РЕШЕЊА.

Суд ће, на захтев странке, да одлучи да је сведок дужан да накнади трошкове које је проузроковао својим неоправданим изостанком, односно неоправданим одбијањем да сведочи.

Ако сведок накнадно оправда свој изостанак, суд ће да стави ван снаге своје решење о казни, а може сведока сасвим или делимично да ослободи од накнаде трошкова. Суд може да стави ван снаге своје решење о казни и ако сведок накнадно пристане да сведочи.

Ако је потребно да се војно лице и припадник полиције принудно доведе ради сведочења, суд ће да се обрати њиховом старешини ради принудног довођења.

Новчана казна из ст. 1. и 2. овог члана извршава се на начин прописан у члану 190. овог закона.

Члан 261.

Странка може суду да приложи писани налаз и мишљење вештака одговарајуће струке, у вези са чињеницама из члана 259. овог закона.

Налаз и мишљење из става 1. овог члана суд ће да достави супротној странци на изјашњавање, **УЗ ПОУКУ ДА МОЖЕ ДА ДОСТАВИ ПРИМЕДБЕ, ДА МОЖЕ ДА АНГАЖУЈЕ СТРУЧЊАКА ЛИЦЕ ОДГОВАРАЈУЋЕ СТРУКЕ, КОЈИ ЋЕ ДА САЧИНИ ПРИМЕДБЕ НА ДОСТАВЉЕНИ НАЛАЗ И МИШЉЕЊЕ ИЛИ ДРУГОГ ВЕШТАКА УПИСАНОГ У РЕГИСТАР СУДСКИХ ВЕШТАКА КОЈИ ЋЕ ДА САЧИНИ ПРИМЕДБЕ НА ДОСТАВЉЕНИ НАЛАЗ И МИШЉЕЊЕ ИЛИ ИЗРАДИ НОВ НАЛАЗ И МИШЉЕЊЕ У ПИСАНОМ ОБЛИКУ.**

АКО СУПРОТНА СТРАНКА ИМА ПРИМЕДБЕ НА НАЛАЗ И МИШЉЕЊЕ, ОДНОСНО АКО ДОСТАВИ НОВИ НАЛАЗ И МИШЉЕЊЕ ПОСТУПИЋЕ СЕ У СМИСЛУ ЧЛАНА 271. ОВОГ ЗАКОНА.

Суд може ће решењем да одреди да се извођење доказа вештачењем спроведе читањем писаног налаза и мишљења које је странка приложила, након изјашњавања супротне странке, у смислу члана 260. став 2. овог закона **АКО ПРОТИВНА СТРАНКА НИЈЕ ПОСТУПИЛА НА НАЧИН ПРОПИСАН СТАВОМ 2. ОВОГ ЧЛАНА.**

Чланом 72. Нацрта закона предвиђено је да се уз налаз и мишљење вештака који је приложила странка доставља и поука супротној странци да може да достави примедбе, да може да ангажује стручњака који ће да сачини примедбе на достављени налаз и мишљење или другог вештака уписаног у регистар судских вештака који ће да сачини примедбе на достављени налаз и мишљење или изради нов налаз и мишљење у писаном облику, како би се ефикасније спровео поступак и ефикасније доказале спорне чињенице, као и ради онемогућавања одлагања рочишта.

Ближе одредити термин „стручњак“ с обзиром да се ради о лицу које није уписан у листу судских вештака, нема легитимацију, није постављен од стране суда, а даје му се процесна улога и дозвољава учешће у поступку. То учинити бар као у чл. 264 ст. 6.

Члан 264.

Вештачење, по правилу, врши један вештак. Суд може да одреди два или више вештака ако оцени да је вештачење сложено.

Вештаци се одређују из регистра судских вештака, за одређену област вештачења.

ВЕШТАЧЕЊЕ МОЖЕ ДА СЕ ПОВЕРИ И СТРУЧНОЈ УСТАНОВИ РЕГИСТРОВАНОЈ ЗА ДЕЛАТНОСТ ВЕШТАЧЕЊА У ОДГОВАРАЈУЋОЈ ОБЛАСТИ.

АКО ЗА ОДРЕЂЕНУ ОБЛАСТ ВЕШТАЧЕЊА ПОСТОЈИ СТРУЧНА УСТАНОВА, ВЕШТАЧЕЊЕ СЕ ПРВЕНСТВЕНО ПОВЕРАВА ТОЈ УСТАНОВИ, АКО СЛОЖЕНОСТ ПРЕДМЕТА ВЕШТАЧЕЊА ТО ЗАХТЕВА.

Суд решењем одређује вештака, ако се странке не споразумеју о вештаку или ако доказ вештачењем није изведен на начин прописан чланом 261. овог закона.

Ако за одређену област вештачења нема судског вештака уписаног у регистар из става 2. овог члана, вештачење може да обави лице одговарајуће струке које ће суд да одреди. Лице које суд одреди је дужно да пре вештачења да изјаву да ће налаз и мишљење дати по правилима струке и свом најбољем знању, објективно и непристрасно.

Члан 266.

Вештак може да буде искључен или изузет из истих разлога као и судија или судија поротник, а за вештака може да се одреди лице које је раније било саслушано као сведок.

Странка је дужна да поднесе захтев за изузеће вештака кад сазна да постоји разлог за изузеће, а најкасније пре почетка извођења доказа вештачењем.

У захтеву за изузеће вештака, странка је дужна да наведе околности на којима заснива свој захтев за изузеће.

О захтеву за искључење и изузеће вештака одлучује суд. Замољени суд одлучује о изузећу ако спроводи извођење доказа вештачењем.

Против решења којим се усваја захтев за изузеће вештака није дозвољена жалба, а против решења којим се захтев одбија није дозвољена посебна жалба.

Ако је странка сазнала за разлог за искључење или изузеће вештака после извршеног вештачења и приговара вештачењу из тог разлога, суд ће да поступи као да је захтев за искључење или изузеће поднет пре извршеног вештачења.

Члан 271.

Ако странка има примедбе на налаз и мишљење судског вештака доставиће их у писаном облику, у року који суд одреди за изјашњавање.

Странка може да ангажује стручњака или другог вештака уписаног у регистар судских вештака, који ће да сачини примедбе на достављени налаз и мишљење или нов налаз и мишљење у писаном облику. На рочишту за главну расправу суд може да их прочита и да дозволи том лицу да учествује у расправи, постављањем питања и давањем објашњења.

Суд ће на рочишту да расправи примедбе, и покушаће да усагласи налазе и стручна мишљења вештака.

Ако се на рочишту не усагласе налаз и стручна мишљења вештака, односно ако суд сматра да битне чињенице нису довољно расправљене, суд ће да одреди ново вештачење које ће да повери другом вештаку и о томе ће да обавести странке.

У случају из става 4. овог члана, странке сnose трошкове вештачења на једнаке делове.

ЧЛАН 271.

АКО СТРАНКА ИМА ПРИМЕДБЕ НА НАЛАЗ И МИШЉЕЊЕ ВЕШТАКА КОЈЕГ ЈЕ ОДРЕДИО СУД ИЛИ ВЕШТАКА КОЈЕГ ЈЕ АНГАЖОВАЛА СТРАНКА, ДОСТАВИЋЕ ИХ У ПИСАНОМ ОБЛИКУ, У РОКУ КОЈИ СУД ОДРЕДИ ЗА ИЗЈАШЊАВАЊЕ.

СТРАНКА МОЖЕ ДА АНГАЖУЈЕ СТРУЧЊАКА КОЈИ ЋЕ ДА САЧИНИ ПРИМЕДБЕ НА ДОСТАВЉЕНИ НАЛАЗ И МИШЉЕЊЕ ИЛИ ДРУГОГ ВЕШТАКА УПИСАНОГ У РЕГИСТАР СУДСКИХ ВЕШТАКА, КОЈИ ЋЕ ДА САЧИНИ ПРИМЕДБЕ НА ДОСТАВЉЕНИ НАЛАЗ И МИШЉЕЊЕ ИЛИ ИЗРАДИ НОВИ НАЛАЗ И МИШЉЕЊЕ У ПИСАНОМ ОБЛИКУ У СМISЛУ ЧЛАНА 261. ОВОГ ЗАКОНА.

СУД ЋЕ НА РОЧИШТУ ДА РАСПРАВИ ПРИМЕДБЕ, ДА ДОЗВОЛИ АНГАЖОВАНОМ СТРУЧЊАКУ И ВЕШТАЦИМА ДА УЧЕСТВУЈУ У РАСПРАВИ, ПОСТАВЉАЊЕМ ПИТАЊА И ДАВАЊЕМ ОБЈАШЊЕЊА И ПОКУШАЋЕ ДА УСАГЛАСИ НАЛАЗЕ И СТРУЧНА МИШЉЕЊА ВЕШТАКА.

ПРЕ САСЛУШАЊА, СУД ЋЕ ВЕШТАКА И АНГАЖОВАНОГ СТРУЧЊАКА ПИТАТИ ЗА ЊИХОВ ОДНОС СА СТРАНКОМ И УПОЗОРИТИ ДА СУ ДУЖНИ ДА ТАЧНО НАВЕДУ СВОЈА ЗАПАЖАЊА У ВЕЗИ СА ЗАДАТКОМ ВЕШТАЧЕЊА, ДА СВОЈЕ МИШЉЕЊЕ ИЗНОСЕ У СКЛАДУ СА ПРАВИЛИМА СТРУКЕ, ОБЈЕКТИВНО И НЕПРИСТРАСНО, КАО И НА ПОСЛЕДИЦЕ ДАВАЊА ЛАЖНОГ ИСКАЗА.

СУД РУКОВОДИ ВЕШТАЧЕЊЕМ ПОСТАВЉАЊЕМ ПИТАЊА, ДАВАЊЕМ НАЛОГА ЗА ИЗЈАШЊЕЊЕ И НА ДРУГИ НАЧИН, СА ЦИЉЕМ ДА СЕ РАСПРАВЕ ПРИМЕДБЕ И РАЗЈАСНЕ БИТНЕ ЧИЊЕНИЦЕ.

СУД МОЖЕ НАЛОЖИТИ ВЕШТАЦИМА ДА УСАГЛАСЕ НАЛАЗЕ И СТРУЧНА МИШЉЕЊА ПО ПИТАЊИМА ИЗ ПРЕДМЕТА ВЕШТАЧЕЊА ТАКО ШТО ЋЕ СЕ ИЗЈАСНИТИ ОКО КОЈИХ ПИТАЊА СУ САГЛАСНИ, А ОКО КОЈИХ НИСУ, УЗ НАВОЂЕЊЕ РАЗЛОГА ЗБОГ КОЈИХ СЕ РАЗЛИКУЈУ У МИШЉЕЊИМА.

АКО СЕ НЕ УСАГЛАСЕ НАЛАЗ И СТРУЧНА МИШЉЕЊА ВЕШТАКА, А НЕ ПОСТОЈЕ УСЛОВИ ДА СЕ ЈЕДАН ОД НАЛАЗА ПРИХВАТИ, ОДНОСНО ПОЈЕДИНЕ БИТНЕ ЧИЊЕНИЦЕ УТВРДЕ ИЛИ РАЗЈАСНЕ ИЗ ДАТИХ НАЛАЗА, ОДНОСНО АКО СУД СМАТРА ДА БИТНЕ ЧИЊЕНИЦЕ НИСУ ДОВОЉНО РАСПРАВЉЕНЕ, СУД ЋЕ ДА ОДРЕДИ НОВО ВЕШТАЧЕЊЕ КОЈЕ ЋЕ ДА ПОВЕРИ ДРУГОМ ВЕШТАКУ И О ТОМЕ ЋЕ ДА ОБАВЕСТИ СТРАНКЕ. СУД ЋЕ ДА ОГРАНИЧИ НОВО ВЕШТАЧЕЊЕ НА БИТНЕ ЧИЊЕНИЦЕ КОЈЕ НИСУ УТВРЂЕНЕ ИЛИ РАЗЈАШЊЕНЕ И УПОЗОРИТИ СТРАНКЕ ДА ИМАЈУ ПРАВО ДА СТАВЕ ПРИМЕДБЕ НА ТАЈ НАЛАЗ И МИШЉЕЊЕ, АЛИ НЕ И ДА ДОСТАВЉАЈУ НОВЕ НАЛАЗЕ И МИШЉЕЊА.

У СЛУЧАЈУ ИЗ СТАВА 7. ОВОГ ЧЛАНА, СТРАНКЕ СНОСЕ ТРОШКОВЕ ВЕШТАЧЕЊА НА ЈЕДНАКЕ ДЕЛОВЕ.

Један од коментара је да се у ст. 4 дода да је вештака потребно питати и за његов однос са законским заступникаом и пуномоћником странке

Члан 277.

Странке се саслушавају, по правилу, на рочишту, непосредно.

Суд може да одлучи решењем, по службеној дужности или на предлог странке, да се странка саслуша путем конференцијске везе, коришћењем уређаја за тонско или оптичко снимање, у складу са чланом 245. овог закона. Против тог решења није дозвољена посебна жалба. Странке имају право на копију снимка.

Члан 281.

У позиву за рочиште на коме ће да се изводи доказ саслушањем странака назначиће се да странка која дође на рочиште може да буде саслушана у одсуству друге странке.

АКО СТРАНКА ИМА ПУНОМОЋНИКА ПОЗИВ ЗА РОЧИШТЕ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА БИЋЕ УРУЧЕН ПУНОМОЋНИКУ

Чланом 77. Нацрта закона предвиђено је да се позив за рочиште на којем ће странка бити саслушана доставља пуномоћнику имајући у виду да се пуномоћнику писмена достављају на ефикаснији начин.

Потпуно неприхватљива одредба да се позив за рочиште на којем ће се изводити доказ саслушање странака доставља пуномоћнику. Не може се одгорност за позивање странке и њихов долазак превалити на пуномоћника, Није предвиђено и како доказати „уредну доставу“, односно да је пуномоћник известио странку.

Ако се већ позва на могућност Е суда, ради ефикаснијег поступања, онда је и за суд ефикасније да позиве странци доставља на тај начин .

Члан 291.

Суд може у току припремања главне расправе да донесе пресуду на основу признања, пресуду на основу одрицања и пресуду због пропуштања и да прими на записник поравнање странака.

Председник већа може, у току припремања главне расправе, после СУД ЈЕ ДУЖАН, У РОКУ ОД 30 ДАНА ОД ДАНА пријема одговора на тужбу, да донесе пресуду, ако утврди да међу странкама нису спорне чињенице и да не постоје друге сметње за доношење одлуке.

У ставу другом унети одредбу: “У случајевима из става 1. овог члана.

Члан 294.

Суд по претходном испитивању тужбе доноси решење којим се тужба одбацује ако утврди да:

- 1) одлучивање о тужбеном захтеву не спада у судску надлежност (члан 16);
- 2) је тужба поднета неблаговремено, ако је посебним прописима предвиђен рок за подношење тужбе;
- 3) о истом захтеву већ тече парница;
- 4) је ствар правноснажно пресуђена;
- 5) је у истој ствари закључено судско поравнање;
- 6) не постоји правни интерес тужиоца за подношење тужбе из члана 194. овог закона;
- 7) је тужба неразумљива или непотпуна.

Пре доношења решења о одбацивању тужбе из разлога прописаних у ставу 1. овог члана, суд је дужан да одржи рочиште на коме ће тужиоцу омогућити да се изјасни о одбацивању тужбе

Чланом 79. Нацрта закона предвиђено је брисање одредбе о обавезном одржавању рочишта за одбацивање тужбе имајући у виду да је ова одредба различито тумачена од стране судова што је стварало правну несигурност и грађане доводило у неравноправан положај. Спорно је да ли на ово рочиште треба позвати и туженог, а не само тужиоца, у којој форми послати позив за рочиште, да ли је потребно навести разлоге за одбачај тужбе, да ли се ово рочиште одржава и ако тужилац има пуномоћника – адвоката и слично. Као спорно појавило се и питање да ли неодржавање овог рочишта представља апсолутно битну повреду одредаба парничног поступка. Због тога је предложено брисање те одредбе. Такође, предвиђено да је ће суд увек одбацивати тужбу када не постоји правни интерес за подношење тужбе, независно од тога о којој врсти тужбе се ради.

Апсолутно неприхватљива измена садржана у ст. 1 тач. 6.

Прво што је у потпуности остављено на оцену суду постојања правног интереса, без образложења у погледу разлога, намере, циља који се жели постићи, а са друге стране правни интерес би требало доказивати у сваком поједином случају, што не само да умањује достигнути ниво процесних права (јер се постојање правног интереса претпоставља, изузев тужбе из чл. 194) већ уноси несигурност. Управо овакво решење би стварило правну несигурност и грађане довело тужиоца у неравноправан положај јер би се у поступку претходног испитивања тужбе утрђивао правни интересе за подношење било које тужбе а не само тужбе за утврђење што је неприхватљиво јер би могло довести од неоснованог одбацивања тужбе

Образложење за брисање ст. 2 дато од стране МП неприхватљиво. Постоји једноставна могућност регулисања свих изнетих недоумица. Предметно рочиште би једноставно могло бити названо нпр. рочиште ради претходног испитивања тужбе и на исто би требало позвати само тужиоца јер се ради о његовом поднеску и парница још увек није почела да тече, тужба није достављена туженом те нема разлога за његов позивање. У духу измене да би постојање правног интереса требало утврдити у односу на сваку тужбу, разумљиво је укидање могућности одржавања рочишта јер би остављање таквог решења при предложеној измени довело до неефикасности, услед повећаног броја рочишта и неоснованог повећања трошкова.

Предлог РГ је да се не мења одредба чл. 294 важећег Закона.

Члан 298.

Тужени је дужан да у одговору на тужбу истакне процесне приговоре и да се изјасни да ли признаје или оспорава истакнути тужбени захтев. Одговор на тужбу мора да садржи и друге податке које мора садржати сваки поднесак (члан 98).

ОДГОВОР НА ТУЖБУ НАРОЧИТО САДРЖИ ЈЕДИНСТВЕНИ МАТИЧНИ БРОЈ ГРАЂАНА ТУЖЕНОГ КОЈИ ЈЕ ФИЗИЧКО ЛИЦЕ, МАТИЧНИ БРОЈ ТУЖЕНОГ КОЈИ ЈЕ ПРАВНО ЛИЦЕ, А АКО ЈЕ ТУЖЕНИ РЕПУБЛИКА СРБИЈА, АУТОНОМНА ПОКАЈИНА ИЛИ ЈЕДИНИЦА ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ, НАЗНАЧАВА СЕ И ДИРЕКТАН КОРИСНИК БУЏЕТСКИХ СРЕДСТАВА ЗБОГ ЧИЈЕГ РАДА ЈЕ НАСТАЛО ПОТРАЖИВАЊЕ, КАО И ЈЕДИНСТВЕНИ БРОЈ КОРИСНИКА ЈАВНИХ СРЕДСТАВА, КОЈИ ПРИПАДА ТОМ ДИРЕКТНОМ КОРИСНИКУ БУЏЕТСКИХ СРЕДСТАВА, А ЗА ТУЖЕНОГ КОЈИ ЈЕ ИНДИРЕКТНИ КОРИСНИК БУЏЕТСКИХ СРЕДСТАВА НАВОДИ СЕ ЈЕДИНСТВЕНИ БРОЈ КОРИСНИКА ЈАВНИХ СРЕДСТАВА КОЈИ МУ ПРИПАДА, А АКО ГА НЕМА НАВОДИ СЕ ЊЕГОВ МАТИЧНИ БРОЈ.

Ако тужени оспорава тужбени захтев, одговор на тужбу мора да садржи и чињенице на којима тужени заснива своје наводе и доказе којима се утврђују те чињенице.

Тужени који има пребивалиште или боравиште, односно седиште у иностранству, дужан је да у одговору на тужбу одреди пуномоћника за примање писмена.

Ако тужени који има пребивалиште или боравиште, односно седиште у иностранству, не достави суду обавештење из става 3. овог члана заједно са одговором на тужбу, суд ће да му постави пуномоћника за примање писмена и да га о томе обавести.

Чланом 80. Нацрта закона прецизиран је обавезан садржај одговора на тужбу у циљу олакшавања прикупљања података од стране суда, а који морају да буду садржани у пресуди, сходно члану 355. Закона.

Коментар као и за чл.63 Нацрта :

Треба имати у виду одредбе Закона о заштити података о личности. Суд, може, током поступка да прибави податак о ЈМБГ броју, приликом саслушања странака, као што то и сада чини .

Члан 304.

Ако на припремно рочиште не дође тужилац, а уредно је позван, сматраће се да је тужба повучена, осим ако тужени не захтева да се рочиште одржи.

ОДРЕДБА СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА СХОДНО СЕ ПРИМЕЊУЈЕ И АКО ТУЖИЛАЦ СВОЈОМ КРИВИЦОМ НЕ ПРИСТУПИ НА РОЧИШТЕ КОЈЕ СЕ ОДРЖАВА ПУТЕМ ВИДЕО КОНФЕРЕНЦИЈСКЕ ВЕЗЕ, А О РАЗЛОЗИМА ИЗОСТАНКА НЕ ОБАВЕСТИ СУД У РОКУ ОД 8 ДАНА ОД ДАНА ПРОПУШТАЊА .

Спорна је примена, доказивање разлога пропуштања, доказивање кривице и на који начин ће је суд утврђивати . У нашим условима, када се често дешава да и у судовима „падне систем“, како доказати немогућност приступа на рочиште.

Неприхватљиво на начин како је предложено из разлога неспроводивости. Морао би се оставити рок у којем би тужилац могао да обавести суд о разлозима пропуштања, независно од могућности подношења предлога за враћање у пређашње стање.

Члан 311.

Ако са рочишта за главну расправу изостане тужилац или ако на то рочиште не дође тужени, а уредно су позвани, расправа ће да се одржи са присутном странком.

Ако са рочишта за главну расправу неоправдано изостану и тужилац и тужени или одбију да расправљају, тужба се сматра повученом.

ОДРЕДБЕ СТ. 1. И 2. ОВОГ ЧЛАНА СХОДНО СЕ ПРИМЕЊУЈУ И АКО ТУЖИЛАЦ, ОДНОСНО ТУЖЕНИ СВОЈОМ КРИВИЦОМ НЕ ПРИСТУПИ НА РОЧИШТЕ КОЈЕ СЕ ОДРЖАВА ПУТЕМ ВИДЕО КОНФЕРЕНЦИЈСКЕ ВЕЗЕ, А О РАЗЛОЗИМА ИЗОСТАНКА НЕ ОБАВЕСТИ СУД У РОКУ ОД 8 ДАНА ОД ДАНА ПРОПУШТАЊА .

Чл. 81 – 82. Нацрта закона прописане су последице неприступања странака на рочиште које се одржава путем видео конференцијске везе.

Коментар као и за чл. 81 Нацрта

Члан 316.

Ако странка приговори да решавање о тужбеном захтеву не спада у судску надлежност, да суд није стварно или месно надлежан, да о истом захтеву већ тече парница, да је ствар правноснажно пресуђена, да је о предмету спора закључено судско поравнање или да се тужилац пред судом одрекао од тужбеног захтева, суд ће да реши да ли ће о тим приговорима да расправља и одлучује одвојено од главне ствари.

АКО СТРАНКА ПРИГОВОРИ ДА РЕШАВАЊЕ О ТУЖБЕНОМ ЗАХТЕВУ НЕ СПАДА У СУДСКУ НАДЛЕЖНОСТ ДА О ИСТОМ ЗАХТЕВУ ВЕЋ ТЕЧЕ ПАРНИЦА, ДА ЈЕ СТВАР ПРАВНОСНАЖНО ПРЕСУЂЕНА, ДА ЈЕ О ПРЕДМЕТУ СПОРА ЗАКЉУЧЕНО СУДСКО ПОРАВНАЊЕ, СУД ЋЕ ДА РЕШИ ДА ЛИ ЋЕ О ТИМ ПРИГОВОРИМА ДА РАСПРАВЉА И ОДЛУЧУЈЕ ОДВОЈЕНО ОД ГЛАВНЕ СТВАРИ.

Ако суд не усвоји приговор из става 1. овог члана о коме се расправљало заједно са главном ствари или ако суд после одвојеног расправљања не усвоји приговор и одлучи да се одмах настави главна расправа, решење о приговору унеће се у одлуку о главној ствари.

Против решења којим се одбијају приговори странака није дозвољена посебна жалба, ако је веће одлучило да се одмах настави расправљање о главној ствари.

Одредбе ст. 1. до 3. овог члана примениће се и ако суд по службеној дужности одлучи да одвојено од главне ствари расправи о томе да ли ствар спада у судску надлежност, да ли је суд стварно надлежан, да ли већ тече парница, да ли је ствар већ правноснажно пресуђена, да ли се тужилац пред судом одрекао од тужбеног захтева, као и да ли је у парници закључено судско поравнање.

Члан 321.

Главна расправа је јавна.

Расправи могу да присуствују само лица старија од 16 година, осим ако је законом другачије прописано.

АКО СЕ ГЛАВНА РАСПРАВА ОДРЖАВА ПУТЕМ ВИДЕО КОНФЕРЕНЦИЈСКЕ ВЕЗЕ, СУД ЋЕ ОБЕЗБЕДИТИ ПРИСТУП ЛИЦИМА ИЗ СТАВА 2. ОВОГ ЧЛАНА У ПРОСТОРИЈИ У КОЈОЈ ЗА ВРЕМЕ РОЧИШТА БОРАВИ СУДИЈА И ОБЕЗБЕДИТИ ПРАЋЕЊЕ ТОКА ВИДЕО КОНФЕРЕНЦИЈСКЕ ВЕЗЕ.

Чланом 84. Нацрта закона регулисана је јавност главне расправе када се рочиште за главну расправу одржава путем видео конференцијске везе.

У односу на овај члан могу се истаћи све примедбе које су дате у погледу одржавања рочишта путем видео конференцијске везе

Члан 326.

Суд руководи главном расправом, испитује странке, изводи доказе, даје реч странкама, њиховим законским заступницима и пуномоћницима и објављује одлуке већа.

Суд је дужан да се стара да се предмет спора свестрано расправи, да се поступак не одуговлачи и да се расправа по могућности доврши на једном рочишту, односно у временском оквиру.

Ако се лице које учествује на расправи противи некој мери председника већа која се односи на руковођење расправом или питању које је поставио председник већа, члан већа или друго лице које учествује у поступку, о таквом противљењу одлучује веће.

Против решења које се односи на руковођење расправом није дозвољена посебна жалба.

Чланом 85. Нацрта закона предвиђено је да странка нема право на жалбу против решења о руковођењу расправом, јер се ради о решењу којим се формално управља парницом.

Ускраћивање могућности улагања посебне жалбе у овим ситуацијама је неприхватљиво, јер имплицира забрану испитивања одлуке суда о руковођењу расправом чак и у жалби против одлуке о главној ствари. Предложена измена у супротности са чл. 374 ст. 2 тач 7 важећег закона, који предвиђа као битну повреду одредаба ЗПП-а када странци незаконитим поступањем, није дата могућност да

расправља пред судом, а то може бити последица донете одлуке којом се управља парницом.

Не ради се о решењу којим се формално управља парницом, већ о процесном решењу које се односи на руковођење расправом.

Предлог је да одредба остане неизмењена.

Члан 332.

Суд је дужан да се у току главне расправе стара о одржавању реда у судници и о достојанству суда.

НА НАЧИН ПРОПИСАН СТАВОМ 1. ОВОГ ЧЛАНА СУД ПОСТУПА И АКО СЕ ГЛАВНА РАСПРАВА ОДРЖАВА ПУТЕМ ВИДЕО КОНФЕРЕНЦИЈСКЕ ВЕЗЕ.

Члан 333.

Ако лице које учествује у поступку или лице које присуствује расправи, ОДНОСНО ПРАТИ РАСПРАВУ ПУТЕМ ВИДЕО КОНФЕРЕНЦИЈСКЕ ВЕЗЕ вређа суд или друге учеснике у поступку, омета рад или се не покорава наређењима суда за одржавање реда, председник већа може да га казни новчаном казном од 10.000 до 150.000 динара, а може и да га удаљи из суднице.

Ако странка или њен пуномоћник буде удаљен из суднице ИЛИ ИСКЉУЧЕН ИЗ ВИДЕО КОНФЕРЕНЦИЈСКЕ ВЕЗЕ, рочиште ће да се одржи и без њиховог присуства.

Кад суд казни новчаном казном или удаљи из суднице, адвоката или адвокатског приправника ИЛИ ГА ИСКЉУЧИ ИЗ ВИДЕО КОНФЕРЕНЦИЈСКЕ ВЕЗЕ, обавестиће о томе надлежну адвокатску комору.

Жалба против решења о новчаној казни или удаљењу из суднице ИЛИ ИСКЉУЧЕЊУ ИЗ ВИДЕО КОНФЕРЕНЦИЈСКЕ ВЕЗЕ не задржава извршење решења.

Новчана казна из става 1. овог члана извршава се на начин прописан у члану 190. овог закона.

Члан 340.

Ако је то посебним законом прописано или када странке сагласно предложе решавање спора путем медијације ПОСРЕДОВАЊА, суд ће да застане са поступком и упути странке на медијацију ПОСРЕДОВАЊЕ.

Члан 352.

Пресуда се доноси и објављује у име народа.

Ако се главна расправа одржава пред већем, пресуду доносе председник већа и чланови већа који су учествовали на рочишту на коме је главна расправа закључена. Одмах по закључењу главне расправе суд доноси пресуду коју објављује председник већа.

У сложенијим предметима суд може да одложи објављивање пресуде за осам 30 15 дана од дана закључења главне расправе.

У случају из члана 319. став 2. овог закона, пресуда ће да се објави најкасније у року од осам 30 15 дана од дана пријема списка, односно записника.

Чл. 89. и 90. Нацрта закона предвиђени су рокови за израду и објављивање пресуде који су већ прописани Правилником о критеријумима, мерилима, поступку и органима за вредновање рада судија и председника судова („Службени гласник РС”, бр. 81/14, 142/14, 41/15 и 7/16). На овај начин омогућава се квалитетнија израда образложених судских одлука и остваривање права на правично суђење које обухвата и право на образложену судску одлуку.

КОМЕНТАР: Неприхватљиво је продуживање рока објављивање пресуде са осам на 30 дана с обзиром да се тиме не доприноси ефикасности у поступању судова.

С обзиром да је велики прој предложених решења из Нацрта у функцији дисциплиновања странака и адвоката, то је несхватљиво да се тај аршин не примењује и на судије које доносе судске одлуке, јер без ефикасности у њиховом поступању нема ефикасности правосуђа.

Једна ситуација када се (селективно) квалитет стваља испред ефикасности која се истиче на начин као да је сам а себи циљ и да осим ефикасности ништа више није битно .

Предложена измена је ближа реалности, јер рокови превиђени важећим законом нису поштовани.

ПРЕДЛОГ: ДА ОВАЈ ЧЛАН ОСТАНЕ НЕИЗМЕЊЕН.

Члан 354.

Пресуда мора да се писано изради у року од осам 30 дана од дана објављивања. У сложенијим предметима суд може да одложи писану израду пресуде за још 15 30 дана.

Изворник пресуде потписује председник већа.

Странкама се доставља оверен препис пресуде са упутством о праву на изјављивање правног лека против пресуде.

Суд је дужан да отпреми оверени препис пресуде наредног дана од дана истека рока из става 1. овог члана.

КОМЕНТАР: Неприхватљиво је продужавање рока за писану израду пресуде са осам на 30 дана од дана објављивања, односно са 15 на 30 дана за сложеније предмете, с обзиром да се тиме не доприноси ефикасности у поступању судова. А све из разлога наведених горе у претходном члану.

ПРЕДЛОГ: ДА ОВАЈ ЧЛАН ОСТАНЕ НЕИЗМЕЊЕН.

Члан 355.

Писано израђена пресуда мора да садржи увод, изреку и образложење.

Увод пресуде садржи: назначење да се пресуда изриче у име народа, назив суда, име и презиме председника и чланова већа, односно судије појединца, име и презиме, пребивалиште или боравиште, односно седиште странака, њихових заступника и пуномоћника, вредност предмета спора, кратко означавање предмета спора, дан закључења главне расправе, дан кад је пресуда донета и дан када је пресуда објављена.

У уводу пресуде обавезно се наводе и јединствени матични број грађана странке која је физичко лице, матични број странке која је правно лице, а ако је странка Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе, назначава се и директан корисник буџетских средстава због чијег рада је настало потраживање, као и јединствени број

корисника јавних средстава који припада том директном кориснику буџетских средстава. За странку која је индиректни корисник буџетских средстава наводи се јединствени број корисника јавних средстава који му припада, а уколико га нема, наводи се његов матични број. Наведене податке суд по службеној дужности прибавља од надлежног органа СУД ЋЕ ПО СЛУЖБЕНОЈ ДУЖНОСТИ ПРОВЕРИТИ КОД НАДЛЕЖНОГ ОРГАНА ТАЧНОСТ НАВЕДЕНИХ ПОДАТАКА КОЈЕ ЈЕ ПРИБАВИО ОД СТРАНАКА (ЧЛАН 192. СТАВ 2. И ЧЛАН 298. СТАВ 2).

КОМЕНТАР: Предложено решење је добро јер омогућава да суд, који има приступ свим евиденцијама где се обрађују подаци који су обавезни елемент пресуде, изврши проверу података и уподоби их са евентуалним изменама које могу наступити од момента подношења тужбе односно давања одговора на тужбу до момента доношења пресуде.

Изрека пресуде садржи одлуку суда о усвајању или одбијању захтева који се тичу главне ствари и споредних тражења и одлуку о постојању или непостојању потраживања истакнутог ради пребијања (члан 359. став 3).

У образложењу суд ће да изложи: захтеве странака и њихове наводе о чињеницама на којима се ти захтеви заснивају, доказе, чињенично стање које је утврдио, као и прописе на којима је суд засновао пресуду, ако законом није другачије прописано.

У образложењу пресуде због пропуштања, пресуде на основу признања, пресуде на основу одрицања, пресуде због изостанка и пресуде донете на основу члана 291. став 2. овог закона изнеће се само разлози који оправдавају доношење оваквих пресуда.

Пресуда не садржи образложење ако су се странке одрекле права на правни лек, ако посебним законом није другачије прописано.

Члан 359.

Пресуда која више не може да се побија жалбом постаје правноснажна.

Суд током целог поступка по службеној дужности пази да ли је ствар правноснажно пресуђена и ако утврди да је парница покренута о захтеву о коме је већ правноснажно одлучено, одбациће тужбу.

У СЛУЧАЈУ ДА СЕ ПОСЛЕ ДОНОШЕЊА ПРВОСТЕПЕНЕ ПРЕСУДЕ УТВРДИ ДА ЈЕ ПАРНИЦА ПОКРЕНУТА О ЗАХТЕВУ О КОМЕ ЈЕ ВЕЋ ПРАВНОСНАЖНО ОДЛУЧЕНО, СУД ДОНОСИ РЕШЕЊЕ КОЈИМ ОДБАЦУЈЕ ТУЖБУ И УТВРЂУЈЕ ДА ЈЕ ПРЕСУДА БЕЗ ДЕЈСТВА, А АКО ЈЕ ПРОТИВ ПРЕСУДЕ ИЗЈАВЉЕНА ЖАЛБА, СУД ДОНЕСИ РЕШЕЊЕ КОЈИМ ОДБАЦУЈЕ ТУЖБУ, УТВРЂУЈЕ ДА ЈЕ ПРЕСУДА БЕЗ ДЕЈСТВА И ОДБАЦУЈЕ ЖАЛБУ.

Ако је у пресуди одлучено о потраживању које је тужени истакао приговором ради пребијања, одлука о постојању или непостојању овог потраживања постаје правноснажна.

КОМЕНТАР: Предложена измена је добра, али је неопходно зајемчити парничним странкама право на правни лек против Решења из става 3. овог члана.

ПРЕДЛОГ: ДА СЕ ДОДА СТАВ 4. КОЈИ БИ ГЛАСИО:

„ПРОТИВ РЕШЕЊА ИЗ СТАВА 3. ОВОГ ЧЛАНА ДОЗВОЉЕНА ЈЕ ЖАЛБА.”

ЧЛАН 359А

ПОТВРДОМ О ПРАВНОСНАЖНОСТИ ПРЕСУДЕ УТВРЂУЈЕ СЕ ДА ЈЕ ПРЕСУДА ПОСТАЛА ПРАВНОСНАЖНА.

НА ПРЕДЛОГ СТРАНКЕ ОВУ ПОТВРДУ ИЗДАЈЕ СУД КОЈИ ЈЕ ОДЛУЧИВАО У ПРВОМ СТЕПЕНУ.

НЕОСНОВАНУ ПОТВРДУ О ПРАВНОСНАЖНОСТИ УКИДА РЕШЕЊЕМ СУД КОЈИ ЈЕ ИЗДАО, НА ПРЕДЛОГ СТРАНКЕ ИЛИ ПО СЛУЖБЕНОЈ ДУЖНОСТИ.

ПРОТИВ РЕШЕЊА ИЗ СТАВА 3. ОВОГ ЧЛАНА МОЖЕ СЕ ИЗЈАВИТИ ЖАЛБА.

КОМЕНТАР: С обзиром да пресуда постаје правноснажна по сили закона, то се не може прихватити формулација из става 1. овог Нацрта да се потврдом о правноснажности “утврђује” да је пресуда постала правноснажна. Напротив, потврда о правноснажности представља доказ тј. њоме се само потврђује нешто што већ постоји - правноснажност пресуде. Стога, предлог је да се овај став који је рогобатно сачињен преформулише.

ПРЕДЛОГ: Одредба из става 1. овог члана треба да се преформулише тако да гласи:
„ПОТВРДА О ПРАВНОСНАЖНОСТИ ПРЕДСТАВЉА ДОКАЗ ДА ЈЕ ПРЕСУДА ПОСТАЛА ПРАВНОСНАЖНА.”

Члан 371.

Ако на основу података из жалбе не може да се утврди која се пресуда побија или ако жалба није потписана (непотпуна жалба), првостепени суд ћерешењем, против кога није дозвољена жалба, да одбаци жалбу као непотпуну (члан 101. став 5) ПОСТУПА У СКЛАДУ СА ЧЛАНОМ 101. ОВОГ ЗАКОНА.

Ако жалба по свом садржају има других недостатака, првостепени суд ће жалбу да достави другостепеном суду не позивајући подносиоца жалбе да је допуни, односно исправи.

Члан 383.

Другостепени суд одлучује о жалби, по правилу, без расправе.

У случају да другостепени суд не држи расправу дужан је да одлучи најкасније у року од девет месеци од дана пријема списка првостепеног суда.

Ако веће другостепеног суда нађе да је ради правилног утврђења чињеничног стања потребно да се пред другостепеним судом понове већ изведени докази или докази чије је извођење одбио првостепени суд, може да закаже расправу пред другостепеним судом.

Другостепени суд ће ДУЖАН ЈЕ да закаже расправу и одлучи о жалби и захтевима странака кад је у истој парници првостепена пресуда већ једанпут била укинута, а побијана пресуда се заснива на погрешно и непотпуном утврђеном чињеничном стању или су у поступку пред првостепеним судом учињене битне повреде одредаба парничног поступка, осим ако се побија пресуда на основу признања, пресуда због одрицања, пресуда због пропуштања, пресуда због изостанка, као и пресуда донета без одржавања главне расправе, односно ако се ради о пресуди у спору мале вредности.

ДРУГОСТЕПЕНИ СУД ДУЖАН ЈЕ ДА ЗАКАЖЕ РАСПРАВУ И ОДЛУЧИ О ЖАЛБИ И ЗАХТЕВИМА СТРАНАКА АКО ЈЕ У ИСТОМ ПОСТУПКУ ПРВОСТЕПЕНА ПРЕСУДА

У СПОРУ МАЛЕ ВРЕДНОСТИ ВЕЋ ЈЕДАНОМ БИЛА УКИНУТА, А У ПОНОВЉЕНОМ ПОСТУПКУ ПРЕД ПРВОСТЕПЕНИМ СУДОМ СУ УЧИЊЕНЕ БИТНЕ ПОВРЕДЕ ОДРЕДАБА ПАРНИЧНОГ ПОСТУПКА.

Ако другостепени суд отвори расправу одредиће временски оквир за спровођење поступка.

Одредба става 4. овог члана примењује се и ако је у поновљеном поступку тужба преиначена повећањем постојећег захтева.

Непоступање судија у року прописаном у ставу 2. овог члана је основ за покретање дисциплинског поступка против председника већа коме је предмет додељен у рад у складу са одредбама Закона о судијама.

КОМЕНТАР: Неприхватљив је предлог да се брише став 8. овог члана којим се прописује да је непоступање председника већа у року од 9 месеци од дана пријема списка првостепеног суда основ за покретање дисциплинског поступка. С обзиром да је велики прој предложених решења из Нацрта у функцији дисциплиновања странака и адвоката, то је несхватљиво да се тај аршин не примењује и на судије које доносе судске одлуке, јер без ефикасности у њиховом поступању нема ефикасности правосуђа.

ПРЕДЛОГ: ДА СЕ НЕ БРИШЕ СТАВ 8. ОВОГ ЧЛАНА.

Члан 387.

Другостепени суд може у седници већа или на основу одржане расправе да:

- 1) одбаци жалбу као неблаговремену, непотпуну или као недозвољену;
- 2) одбије жалбу као неосновану и потврди првостепену пресуду;
- 3) укине пресуду и упути предмет првостепеном суду на поновно суђење;
- 4) укине првостепену пресуду и одбаци тужбу;
- 5) преиначи првостепену пресуду и одлучи о захтевима странака;
- 6) усвоји жалбу, укине пресуду и одлучи о захтевима странака.

У СЛУЧАЈУ ИЗ ЧЛАНА 383. СТАВ 4. ОВОГ ЗАКОНА ДРУГОСТЕПЕНИ СУД ЋЕ НА ОСНОВУ ОДРЖАНЕ РАСПРАВЕ ПРЕСУДОМ ДА УСВОЈИ ЖАЛБУ, УКИНЕ ПРВОСТЕПЕНУ ПРЕСУДУ И ОДЛУЧИ О ЗАХТЕВИМА СТРАНАКА.

Другостепени суд може да укине првостепену пресуду и само у погледу висине тужбеног захтева ако нађе да у погледу одлуке о основу тужбеног захтева не постоје разлози због којих се пресуда побија, као ни разлози на које пази по службеној дужности.

У случају да је првостепена пресуда већ једанпут била укинута, другостепени суд не може да укине пресуду и упути предмет првостепеном суду на поновно суђење.

Другостепени суд није везан предлогом из жалбе како треба да одлучи.

Члан 391.

Другостепени суд ће решењем да укине првостепену пресуду, ако утврди да постоји битна повреда одредаба парничног поступка (члан 374) и вратиће предмет истом првостепеном суду или ће да га уступи надлежном првостепеном суду ради одржавања нове главне

расправе. У овом решењу другостепени суд ће да одлучи и које се спроведене радње, захваћене битном повредом одредаба парничног поступка, укидају.

Ако су у поступку пред првостепеним судом учињене повреде одредаба из члана 374. став 2. тач. 2), 3), 5) и 10) овог закона, другостепени суд ће да укине првостепену пресуду и одбаци тужбу.

Ако је у поступку пред првостепеним судом учињена повреда одредаба из члана 374. став 2. тачка 9) овог закона другостепени суд ће, с обзиром на природу повреде, да укине првостепену пресуду и врати предмет надлежном првостепеном суду или ће да укине првостепену пресуду и одбаци тужбу.

Другостепени суд одлучује пресудом из члана 387. став 2. овог закона тако што жалбу одбија као неосновану и потврђује побијану пресуду у погледу одлуке о основу тужбеног захтева, а укида је у делу у коме је одлучено о висини тужбеног захтева и у том делу предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Члан 396.

У образложењу пресуде, односно решења другостепени суд треба да оцени битне жалбене наводе и да наведе разлоге које је узео у обзир по службеној дужности.

Ако се пресудом жалба одбија, у образложењу пресуде суд неће детаљно да образлаже пресуду у случају да прихвата чињенично стање утврђено првостепеном пресудом, као и примену материјалног права.

Ако се РЕШЕЊЕМ првостепена пресуда укида због битних повреда одредаба парничног поступка, у образложењу треба да се наведу одредбе које су повређене, у чему се повреде састоје и уочене недостатке који су од утицаја за доношење правилне одлуке.

Ако се РЕШЕЊЕМ првостепена пресуда укида и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, навешће се у чему се састоје недостаци и зашто су нове чињенице и докази важни и од утицаја за доношење правилне одлуке.

Ако се РЕШЕЊЕМ првостепена пресуда укида и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење, ако је због погрешне примене материјалног права чињенично стање непотпуно утврђено, другостепени суд ће да укаже зашто су нове чињенице и докази од утицаја за доношење правилне одлуке.

У ОБРАЗЛОЖЕЊУ РЕШЕЊА ИЗ СТ. 3, 4. И 5. ОВОГ ЧЛАНА ДРУГОСТЕПЕНИ СУД ЈЕ ДУЖАН ДА НАЛОЖИ ПРВОСТЕПЕНОМ СУДУ КОЈЕ НЕДОСТАТКЕ ДА ОТКЛОНИ, ОДНОСНО КОЈЕ ЧИЊЕНИЦЕ ДА УТВРДИ И КОЈЕ ДОКАЗЕ ДА ИЗВЕДЕ У ПОНОВНОМ ПОСТУПКУ.

Члан 398.

Првостепени суд је дужан да року од 30 дана од дана пријема решења другостепеног суда одржи рочиште на којем ће да одреди временски оквир за нову главну расправу пред првостепеним судом.

Првостепени суд је дужан да изведе све парничне радње и да расправи сва спорна питања на која је указао другостепени суд у свом решењу.

ПРВОСТЕПЕНИ СУД ЈЕ ДУЖАН ДА У ВРЕМЕНСКОМ ОКВИРУ ИЗ СТАВА 3. ОВОГ ЧЛАНА ИЗВЕДЕ СВЕ ПАРНИЧНЕ РАДЊЕ, ДА РАСПРАВИ СВА СПОРНА ПИТАЊА НА КОЈА ЈЕ УКАЗАО ДРУГОСТЕПЕНИ СУД У СВОМ РЕШЕЊУ И ДА У ОБРАЗЛОЖЕЊУ ПРЕСУДЕ ПОЈЕДИНАЧНО НАВЕДЕ НА КОЈИ НАЧИН ЈЕ

ОТКЛОНИО НЕДОСТАТКЕ, ОДНОСНО УТВРДИО ЧИЊЕНИЦЕ И ИЗВЕО ДОКАЗЕ У СКЛАДУ СА НАЛОГОМ ДРУГОСТЕПЕНОГ СУДА ИЗ ЧЛАНА 396. СТАВ 6. ОВОГ ЗАКОНА.

На новој главној расправи странке могу да износе нове чињенице и предлажу нове доказе о истом захтеву, само ако учине вероватним да без своје кривице нису могли да их изнесу, односно предложе, односно ако подносилац жалбе није био странка или није имао положај странке (умешач) до укидања пресуде, осим ако законом није другачије прописано.

ПРВОСТЕПЕНИ СУД ЈЕ ДУЖАН ДА РОКУ ОД 30 ДАНА ОД ДАНА ПРИЈЕМА РЕШЕЊА ДРУГОСТЕПЕНОГ СУДА ОДРЖИ РОЧИШТЕ НА КОЈЕМ ЋЕ ДА ОДРЕДИ ВРЕМЕНСКИ ОКВИР ЗА НОВУ ГЛАВНУ РАСПРАВУ ПРЕД ПРВОСТЕПЕНИМ СУДОМ.

Странка нема право да на новој главној расправи преиначи тужбу, тако што ће да промени истоветност захтева или истакне други захтев уз постојећи, а који не произлази из истог чињеничног стања.

Ако пресуда буде укинута због тога што је пресуду донео ненадлежан суд, нова расправа пред првостепеним судом одржаће се по одредбама које важе за одржавање главне расправе у случају кад се промени веће (члан 331).

КОМЕНТАР: Приговор на овај предлог је номотехничке природе, јер сматрамо је са становишта нормативне технике лоше да се у 1. ставу овог члана упућује на временски оквир из 3. става овог члана. Природа ствари налаже да се прво одреди временски оквир у коме је првостепени суд дужан да поступа, те да се након тога прописује сам начин поступања суда у том временском оквиру. У том смислу, најцелисходније је да се изврши инверзија ставова 1. и 3. овог члана. Описани поступак ће учинити законски текст коегзистентнијим и лакшим за читање.

ПРЕДЛОГ: ДА СЕ ЗАМЕНЕ МЕСТА СТАВУ 3. И 1. ОВОГ ЧЛАНА.

Члан 399.

Против решења првостепеног суда дозвољена је жалба, ако законом није другачије прописано.

Ако овај закон изричито одређује да посебна жалба није дозвољена, решење првостепеног суда може да се побија само у жалби против коначне одлуке.

ПРВОСТЕПЕНИ СУД ДУЖАН ЈЕ ДА О ПРЕДЛОГУ ЗА ИЗДАВАЊЕ ПРИВРЕМЕНЕ МЕРЕ ОДЛУЧИ ОДМАХ, А НАЈКАСНИЈЕ У РОКУ ОД 30 ДАНА ОД ДАНА ПОДНОШЕЊА ПРЕДЛОГА.

Против решења о одређивању привремене мере дозвољена је посебна жалба, осим ако законом није другачије прописано.

ДРУГОСТЕПЕНИ СУД ДУЖАН ЈЕ ДА О ЖАЛБИ ИЗ СТАВА 4. ОВОГ ЧЛАНА ОДЛУЧИ У РОКУ ОД 60 ДАНА ОД ДАНА ПРИЈЕМА СПИСА.

Против решења другостепеног суда није дозвољена жалба, изузев против решења из члана 186, члана 188. став 1, члана 189, члана 243. став 1, члана 257. ст. 1. и 2, члана 267. ст. 1. до 3, члана 272, члана 333. став 1. и члана 334. став 1. овог закона.

У случају да је решење из става 4. овог члана донело веће апелационог ДРУГОСТЕПЕНОГ суда о жалби против тог решења одлучује друго веће од троје судија тог суда.

КОМЕНТАР: Прихватљив је предлог из става 3. овог члана да се у ЗПП уведе рок у коме суд треба да одлучи о захтеву за издавање привремене мере, међутим, предложени рок од 30 дана је предугачак и представља велику опасност по осујећење легитимних интереса грађана који се штити привременом мером. Најцелисходније решење би било да се обавеза одлучивања суда о предлогу за издавање привремене мере орачи на 8 дана. Слично томе, у ставу 5. овог члана, у циљу ефикасности заштите права грађана, неопходно је предложени рок за поступање другостепеног суда по жалби на решење о одређивању привремене мере скратити са предложених 60 на оптималних 30 дана.

ПРЕДЛОГ:

ДА СЕ ИЗМЕНИ РОК ИЗ СТАВА 3. ОВОГ ЧЛАНА, ТАКО ДА ИСТИ ГЛАСИ:

„ПРВОСТЕПЕНИ СУД ДУЖАН ЈЕ ДА О ПРЕДЛОГУ ЗА ИЗДАВАЊЕ ПРИВРЕМЕНЕ МЕРЕ ОДЛУЧИ ОДМАХ, А НАЈКАСНИЈЕ У РОКУ ОД 8 ДАНА ОД ДАНА ПОДНОШЕЊА ПРЕДЛОГА.”

ДА СЕ ИЗМЕНИ РОК ИЗ СТАВА 5. ОВОГ ЧЛАНА, ТАКО ДА ИСТИ ГЛАСИ:

„ДРУГОСТЕПЕНИ СУД ДУЖАН ЈЕ ДА О ЖАЛБИ ИЗ СТАВА 4. ОВОГ ЧЛАНА ОДЛУЧИ У РОКУ ОД 30 ДАНА ОД ДАНА ПРИЈЕМА СПИСА.”

Члан 402.

У поступку по жалби против решења сходно се примењују одредбе овог закона које се односе на жалбу против пресуде, осим одредбе члана 383. став 4. овог закона, уколико овим законом није другачије прописано.

ЧЛАН 402.

ИЗУЗЕТНО ОД СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА У ПОСТУПКУ ОДЛУЧИВАЊА ПО ЖАЛБИ НА РЕШЕЊА ИЗ ЧЛАНА 124. СТ. 2 И 5. У СЛУЧАЈУ ДА ЈЕ РЕШЕЊЕ ВЕЋ ЈЕДНОМ УКИНУТО И ПРЕДМЕТ ВРАЋЕН НА ПОНОВНО ОДЛУЧИВАЊЕ, СУД КОЛИ ОДЛУЧУЈЕ ПОНОВО ПО ЖАЛБИ НЕ МОЖЕ ДА УКИНЕ РЕШЕЊЕ И ПРЕДМЕТ ВРАТИ НА ПОНОВНО ОДЛУЧИВАЊЕ.

Чланом 101 Нацрта је предвиђена измена члана 402, али је текст нејасан, јер садржи одредбу: “Изузетно од става 1. овог члана”, при чему став 1 заправо не постоји.

Члан 403.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, странке могу да изјаве ревизију у року од 30 дана од дана достављања пресуде.

Ревизија је увек дозвољена ако је:

- 1) то посебним законом прописано;
- 2) другостепени АПЕЛАЦИОНИ суд преиначио пресуду и одлучио о захтевима странака;

3) другостепени АПЕЛАЦИОНИ суд усвојио жалбу, укинуо пресуду и одлучио о захтевима странака.

Ревизија није дозвољена у имовинскоправним споровима ако вредност предмета спора побијеног дела не прелази динарску противвредност од 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе.

КОМЕНТАР:

Предложеним изменама се битно ограничава могућности изјављивања ревизије, чиме се грађанима ускраћује право на правично суђење и делотворан правни лек. Ова ограничења иду у два правца.

1. Грађанима се ускраћује право да изјаве Ревизију против пресуда донетих од стране Виших судова, у својству другостепених. На описани начин се драстично умањује достигнути ниво права грађана на правично суђење и делотворан правни лек. Предложена измена је дискриминаторне природе јер у неравноправан положај ставља грађане чији су спорови у надлежности Вишег суда, као другостепеног, у односу на грађане чији су спорови у надлежности Апелационог суда, као другостепеног. Овако установљена неједнакост се не може ничим правдати, нарочито у светлу чињенице да се највећи број спорова води пред Вишим судом, као другостепеним, те да је огроман број грађана ускраћен за делотворан правни лек.

Неприхватљиво је законско решење да било који другостепени суд буде “процесно амнестиран” од могућности ревизијског испитивања законитости његових одлука којима преиначава одлуку првостепеног суда. Такође, предложена измена је у колизији са одредбом члана 23 став 1. тачка 7. Закона о уређењу судова који дефинише надлежности Вишег суда, а која надлежност се управо заснива за спорове код којих вредност спора омогућава изјављивање Ревизије.

2. Грађанима се ускраћује право да, у сваком случају, изјаве Ревизију у имовинским споровима где вредност предмета спора прелази динарску противвредност од 40.000.00 евра по средњем курсу НБС на дан подношења тужбе. Оваквим решењем се овај делотворан, контролни, правни лек, након више деценија, ускраћује грађанима чији су интереси у највећој мери тангирани судским одлукама. Нема оправдања да се грађанима који воде спорове од егзистенцијалне важности за њих и чланове њихове породице, какви су готово увек спорови у вредности преко 40.000 ЕУР-а (нпр. спорови поводом права својине на непокретностима – домом) ускрати право на додатну заштиту посредством права да судску одлуку преиспита Ревизијски суд.

Предложеним решењима се, на штету права на правично суђење и делотворан правни лек, вештачки растерећује Врховни Касациони суд, тако што огромне категорије грађана остају без права на Ревизијску заштиту. Ово ће за последицу имати драстично повећање броја изјављених Уставних жалби, за којима ће морати да посегну грађани јер им је онемогућена Ревизија, што ће довести до паралисање Уставног суда. Дакле, предложене измене не поспешују ефикасност правосуђа већ вештачки „запушавају једну рупу, док се истовремено отвара друга“, а све на уштрб елементарних права грађана.

ПРЕДЛОГ: ДА СЕ ОВАЈ ЧЛАН ЗПП-А НЕ МЕЊА.

Члан 404.

Ревизија је изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која не би могла да се побија ревизијом, ако је по оцени Врховног касационог суда потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна

питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и ако је потребно ново тумачење права (посебна ревизија).

О дозвољености и основаности ревизије из става 1. овог члана одлучује Врховни касациони суд у већу од пет судија.

Члан 410.

Неблаговремену, непотпуну или недозвољену ревизију одбациће решењем првостепени суд, без одржавања рочишта.

Ревизија је недозвољена ако:

- 1) је ревизију изјавило лице које није овлашћено на подношење ревизије;
- 2) ревизија није изјављена преко пуномоћника адвоката, изузев када је странка адвокат;
- 3) је ревизију изјавило лице које је повукло ревизију;
- 4) лице које је изјавило ревизију нема правни интерес за подношење ревизије;
- 5) је ревизија изјављена против пресуде против које по закону не може да се поднесе (члан 403. ст. 1. и 3), осим из члана 404. овог закона.

Члан 420.

Странке могу да изјаве ревизију и против решења другостепеног суда којим је поступак правноснажно окончан.

Ревизија против решења из става 1. овог члана није дозвољена у споровима у којима не би била дозвољена ревизија против правноснажне пресуде.

Ревизија је увек дозвољена против решења другостепеног суда којим се изјављена жалба одбацује, односно којим се потврђује решење првостепеног суда о одбацивању жалбе изјављене против првостепене пресуде, у делу којим је одлучено о главној ствари.

Ревизија је увек дозвољена против решења другостепеног суда којим се потврђује решење првостепеног суда о одбацивању ревизије изјављене против правноснажне пресуде у споровима у којима би ревизија била дозвољена.

Ревизија је увек дозвољена против решења другостепеног суда којим се одбацује предлог за понављање поступка и решења другостепеног суда којим се потврђује решење првостепеног суда о одбацивању предлога за понављање поступка.

У поступку поводом ревизије против решења сходно се примењују одредбе овог закона о ревизији против пресуде.

1А ПОСЕБНА РЕВИЗИЈА

ЧЛАН 420А

РЕВИЗИЈА СЕ ИЗУЗЕТНО МОЖЕ ИЗЈАВИТИ ЗБОГ ПОГРЕШНЕ ПРИМЕНЕ МАТЕРИЈАЛНОГ ПРАВА И ПРОТИВ ПРЕСУДЕ АПЕЛАЦИОНОГ СУДА КОЈА НЕ БИ МОГЛА ДА СЕ ПОБИЈА РЕВИЗИЈОМ У СКЛАДУ СА ЧЛАНОМ 403. ОВОГ ЗАКОНА АКО ЈЕ ОДЛУЧИВАЊЕ О РЕВИЗИЈИ ПОТРЕБНО ДА БИ СЕ РАЗМОТРИЛА ПРАВНА ПИТАЊА ОД ЗНАЧАЈА ЗА ОБЕЗБЕЂЕЊЕ ЈЕДИНСТВЕНЕ ПРИМЕНЕ ПРАВА И РАВНОПРАВНОСТИ СВИХ У ЊЕГОВОЈ ПРИМЕНИ, ОДНОСНО РАДИ ОБЕЗБЕЂЕЊА

ПРАВНЕ СИГУРНОСТИ ИЛИ РАЗВОЈА ПРАВА КРОЗ СУДСКУ ПРАКСУ (ПОСЕБНА РЕВИЗИЈА).

ПОТРЕБА ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА ПОСТОЈИ:

1) АКО СЕ РАДИ О ПРАВНОМ ПИТАЊУ КОЈЕ ЈЕ ПРЕСУДОМ АПЕЛАЦИОНОГ СУДА РЕШЕНО СУПРОТНО УСТАНОВЉЕНОЈ ПРАКСИ ВРХОВНОГ КАСАЦИОНОГ СУДА;

2) АКО СЕ РАДИ О ПРАВНОМ ПИТАЊУ У ОДНОСУ НА КОЈЕ НЕ ПОСТОЈИ СУДСКА ПРАКСА ВРХОВНОГ КАСАЦИОНОГ СУДА;

3) АКО СЕ РАДИ О ПРАВНОМ ПИТАЊУ О КОМЕ У ПРЕСУДАМА ВЕЋА ИСТОГ АПЕЛАЦИОНОГ СУДА ИЛИ ПРЕСУДАМА АПЕЛАЦИОНИХ СУДОВА НИЈЕ ЗАУЗЕТО ИСТО ПРАВНО СХВАТАЊЕ;

4) АКО СЕ РАДИ О ПРАВНОМ ПИТАЊУ О КОМЕ ПОСТОЈИ ЈЕДИНСТВЕНА СУДСКА ПРАКСА ВРХОВНОГ КАСАЦИОНОГ СУДА И АПЕЛАЦИОНИХ СУДОВА, АЛИ СЕ ЗБОГ ИЗВРШЕНЕ ПРОМЕНЕ ЗАКОНА ИЛИ ЗАКЉУЧЕНОГ МЕЂУНАРОДНОГ УГОВОРА ИСКАЗУЈЕ ПОТРЕБА ЗА УСТАНОВЉЕЊЕМ НОВОГ ТУМАЧЕЊА ПРАВА И ЗАУЗИМАЊЕМ НОВОГ ПРАВНОГ СТАВА О ТОМ ПРАВНОМ ПИТАЊУ;

5) АКО СЕ РАДИ О ПРАВНОМ ПИТАЊУ О КОМЕ ПОСТОЈИ ЈЕДИНСТВЕНА СУДСКА ПРАКСА ВРХОВНОГ КАСАЦИОНОГ СУДА, ОДНОСНО СУДСКА ПРАКСА АПЕЛАЦИОНИХ СУДОВА КОЈА СЕ ЗБОГ ЗАУЗЕТОГ ПРАВНОГ СТАВА У ОДЛУКАМА УСТАВНОГ СУДА И ЕВРОПСКОГ СУДА ЗА ЉУДСКА ПРАВА МОРА ПРЕИСПИТАТИ.

ПОСЕБНА РЕВИЗИЈА СЕ МОЖЕ ПОДНЕТИ САМО ПРЕКО ПУНОМОЋНИКА АДВОКАТА ИЗУЗЕВ АКО ЈЕ СТРАНКА АДВОКАТ.

О ДОЗВОЉЕНОСТИ И ОСНОВАНОСТИ ПОСЕБНЕ РЕВИЗИЈЕ ОДЛУЧУЈЕ ВЕЋЕ ОД ПЕТ СУДИЈА ВРХОВНОГ КАСАЦИОНОГ СУДА.

КОМЕНТАР

Важећа одредба чл. 404 ЗПП-а предвиђа да се посебна ревизија може изјавити против другостепене одлуке због погрешне примене материјалног права уколико је по оцени ВКС испуњен један од следећих услова:

- 1) општи интерес;**
- 2) правна питања у интересу равноправности грађана;**
- 3) уједначавање судске праксе;**
- 4) ново тумачење права.**

Предложене измене не само што укидају могућност изјављивања посебне ревизије против одлуке вишег суда већ као могуће разлоге изјављивања посебне ревизије укидају општи интерес и правна питања у интересу равноправности грађана. Иако у образложењу нацрта закона предлагач наводи да је овим чланом предвиђено право странке на подношење посебне ревизије ради разматрања правних питања од општег интереса или правних питања у интересу равноправности грађана, одредбе овог члана не указују којим одредбама се омогућава заштита наведених права. Одредбе става 2 тач. 1-5 односе се на уједначавање судске праксе и ново тумачење права и не могу се поистоветити са општим интересом којем се у праву и филозофији даје врло широко значење, већ могу представљати само један сегмент општег интереса. Сужавање достигнутог нивоа људских права засигурно није прихватљив пут развоја модерног друштва, а предложеном изменом се ускраћује право не само непосредно погођеном појединцу, већ посредно и целом друштву да највиши суд разматра питање од општег друштвеног интереса. Тиме се значај Врховног

касационог суда позиционира изнад интереса друштва, што је правни нонсенс и негирање принципа суверености грађана, као темеља демократског друштва у којем власт произилази из народа, за народ.

Други, конкретнији вид сужавања права грађана односи се на укидање могућности изјављивања посебне ревизије против одлука виших судова. Закон о уређењу судова у чл. 23. став 2 тач. 3. предвиђа да виши судови одлучују као другостепени у ванпарничним поступцима. Закон о ванпарничном поступку у чл. 27 предвиђена је могућност изјављивања ревизије у ванпарничним стварима које се односе на станарско право и у поступцима у којима се одлучује о имовинско-правним стварима под истим условима којима се по ЗПП може изјавити ревизија у имовинско-правним споровима. Конкретно, у свим ванпарничним поступцима, грађани би без обзира на чињеницу да је вредност спора висока, били ускраћени за право да изјаве посебну ревизију. У ситуацији када у поступцима одређивања накнаде за експроприсану непокретност не само различити виши судови, већ и различита већа истог вишег суда (нпр. Виши суду у Београду) другачије пресуђују по питању прихватљивости вештачења као начина одређивања вредности непокретности, ускраћивање права на ревизију је свесно стварање нормативног оквира за повреду права на правично суђење. Иако свестан ове чињенице и своје одговорности због пропуштања да се стара о уједначавању праксе судова, Врховни касациони суд се залагањем за ово решење залаже за делегацију своје обавезе Уставном суду, јер грађани неће имати другу могућност да заштите своје повређено право. Уколико је пракса виших судова као другостепених неуједначена и поред контроле Врховног касационог суда, како се може очекивати уједначавање судске праксе када та контрола у потпуности изостане?

Предложено решење оставља ван контроле одлуке виших судова као другостепених, јер њихову законитост не могу контролисати апелациони судови, а не може ни Врховни касациони суд, па пракса Врховног касационог суда о споровима из из надлежности виших судова као другостепених у будућности неће постојати јер је сам закон искључио могућност стварања праксе.

ПРЕДЛОГ: члан 420а до 420ж је неприхватљив и не треба да уђе у текст Предлога закона и скупштинску процедуру.

ЧЛАН 420Б

ПОСЕБНА РЕВИЗИЈА МОРА ДА САДРЖИ:

- 1) ОЗНАЧЕЊЕ ДА СЕ РАДИ О ПОСЕБНОЈ РЕВИЗИЈИ;
- 2) ОЗНАЧЕЊЕ ПРЕСУДЕ КОЈА СЕ ПОБИЈА;
- 3) РАЗЛОГ ЗА ИЗЈАВЉИВАЊЕ ПОСЕБНЕ РЕВИЗИЈЕ;
- 4) ИЗЈАВУ ДА ЛИ СЕ ПРЕСУДА ПОБИЈА У ЦЕЛИНИ ИЛИ У ОДРЕЂЕНОМ ДЕЛУ;
- 5) НАВОЂЕЊЕ ПРАВНИХ ПИТАЊА КОЈА ЈЕ ПОТРЕБНО РАЗМОТРИТИ АКО СЕ ПОСЕБНА РЕВИЗИЈА ИЗЈАВЉУЈЕ РАДИ РАЗМАТРАЊА ПРАВНИХ ПИТАЊА У ИНТЕРЕСУ РАВНОПРАВНОСТИ ГРАЂАНА О КОЈИМА НЕ ПОСТОЈИ СУДСКА ПРАКСА ВРХОВНОГ КАСАЦИОНОГ СУДА;
- 6) ОЗНАЧЕЊЕ ОДЛУКА ВРХОВНОГ КАСАЦИОНОГ СУДА И ОДЛУКА АПЕЛАЦИОНИХ СУДОВА КОЈИМА СЕ УКАЗУЈЕ НА ПОСТОЈАЊЕ НЕУЈЕДНАЧЕНЕ СУДСКЕ ПРАКСЕ О ОДРЕЂЕНОМ ПРАВНОМ ПИТАЊУ, АКО СЕ ПОСЕБНА РЕВИЗИЈА ИЗЈАВЉУЈЕ ЗБОГ НЕУЈЕДНАЧЕНЕ СУДСКЕ ПРАКСЕ;

7) РАЗЛОГЕ ЗБОГ КОЈИХ ЈЕ НЕОПХОДНО НОВО ТУМАЧЕЊЕ ПРАВА АКО СЕ ПОСЕБНА РЕВИЗИЈА ИЗЈАВЉУЈЕ ЗБОГ ПОТРЕБЕ ЗА ДАВАЊЕМ НОВОГ ТУМАЧЕЊА ПРАВА;

8) ОЗНАЧЕЊЕ ОДЛУКА ЕВРОПСКОГ СУДА ЗА ЉУДСКА ПРАВА И УСТАВНОГ СУДА ЗБОГ КОЈИХ ЈЕ НЕОПХОДНО ПРЕИСПИТАТИ ПОСТОЈЕЋУ СУДСКУ ПРАКСУ ВРХОВНОГ КАСАЦИОНОГ СУДА, ОДНОСНО ПРАКСУ ДРУГОСТЕПЕНИХ СУДОВА АКО СЕ ПОСЕБНА РЕВИЗИЈА ИЗЈАВЉУЈЕ ЗБОГ ПОТРЕБЕ ЗА ПРЕИСПИТИВАЊЕМ СУДСКЕ ПРАКСЕ ВРХОВНОГ КАСАЦИОНОГ СУДА, ОДНОСНО СУДСКЕ ПРАКСЕ АПЕЛАЦИОНИХ СУДОВА;

9) ПОТПИС ПОДНОСИОЦА.

АКО СЕ ПРЕДЛОГ ПОЗИВА НА СУДСКУ ПРАКСУ АПЕЛАЦИОНИХ СУДОВА УЗ ПРЕДЛОГ СЕ МОРАЈУ ПРИЛОЖИТИ И РЕФЕРЕНТНЕ ПРЕСУДЕ ТИХ СУДОВА КОЈЕ УКАЗУЈУ НА НЕУЈЕДНАЧЕНОСТ СУДСКЕ ПРАКСЕ.

АКО СЕ У ПРЕДЛОГУ ИСТИЧЕ ПОТРЕБА ЗА НОВИМ ТУМАЧЕЊЕМ ПРАВА КОЈЕ СЕ УСЛОВЉАВА ПРЕИСПИТИВАЊЕМ ПОСТОЈЕЋЕГ, ОДНОСНО ЗАУЗИМАЊЕМ НОВОГ ПРАВНОГ СХВАТАЊА У ПРЕДЛОГУ СЕ МОРАЈУ ОБРАЗЛОЖИТИ И НАВЕСТИ ОДРЕДБЕ ЗАКОНА И МЕЂУНАРОДНОГ СПОРАЗУМА КОЈЕ ТО ПОТВРЂУЈУ, ОДНОСНО ЦИТИРАТИ ПРАВНА СХВАТАЊА УСТАВНОГ СУДА ИЛИ ЕВРОПСКОГ СУДА ЗА ЉУДСКА ПРАВА И ОЗНАЧИТИ ОДЛУКЕ У КОЈИМА СУ ТАКВА ПРАВНА СХВАТАЊА ЗАУЗЕТА.

УЗ ПРЕДЛОГ СЕ МОГУ ПРИЛОЖИТИ И ОБЈАВЉЕНА НАУЧНА ИЛИ СТРУЧНА МИШЉЕЊА КОЈА СУ У ВЕЗИ СА ПРЕДМЕТНИМ СПОРНИМ ПИТАЊЕМ ИЛИ СУ ПО ЗАХТЕВУ СТРАНКЕ ДАТА.

ПОСЕБНА РЕВИЗИЈА ПОДНОСИ СЕ У РОКУ ОД 30 ДАНА ОД ДАНА ДОСТАВЉАЊА ПРЕСУДЕ АПЕЛАЦИОНОГ СУДА, КОЈА СЕ НЕ МОЖЕ ПОБИЈАТИ РЕВИЗИЈОМ У СКЛАДУ СА ЧЛАНОМ 403. ОВОГ ЗАКОНА.

ПОДНОШЕЊЕ ПОСЕБНЕ РЕВИЗИЈЕ НЕ СПРЕЧАВА ИЗВРШЕЊЕ ПРАВНОСНАЖНЕ ПРЕСУДЕ ПРОТИВ КОЈЕ ЈЕ ИЗЈАВЉЕНА.

КОМЕНТАР:

Иако су одредбе чланова 420а-420ж као целина неприхватљиве, указујемо да захтев из тачке б) да странка мора означити судску одлуку која указује на неједнако поступање иако логичан, нема реципрочну обавезу судова која би омогућила испуњење ове обавезе. Судови нису омогућили грађанима и стручној јавности да сазнају за неједначено поступање судова јер судови одлуке не објављују на својим интернет страницама или их објављују нередовно и са великим закашњењем. База судске праксе на веб страници <https://sudskapraksa.sud.rs/sudska-praksa> има оскуднију праксу од било које базе правних прописа доступне на територији Р. Србије. Сам Врховни касациони суд негативно одговара на упите о судским одлукама донетим у конкретним правним питањима и упућује на билтене судске праксе. Будући да држава није омогућила ажурну, релевантну и богату базу судске праксе која би била доступна бесплатно свим грађанима, инсистирање на означавању пресуда којима је неједнако поступано у кратком ревизијском року представља врло често немогућ услов. Држава није учинила доступним грађанима приступ судским одлукама а тиме је посебну ревизију (из овог разлога) сврстала у суштински неделотворно правно средство.

ПРЕДЛОГ: члан 420а до 420ж је неприхватљив

ЧЛАН 420В

ПОСЕБНА РЕВИЗИЈА ПОДНОСИ СЕ ПРВОСТЕПЕНОМ СУДУ.

ПРВОСТЕПЕНИ СУД ДОСТАВЉА ПОСЕБНУ РЕВИЗИЈУ ПРОТИВНОЈ СТРАНЦИ НА ОДГОВОР У РОКУ ОД ОСАМ ДАНА ОД ДАНА ПРИЈЕМА ПОСЕБНЕ РЕВИЗИЈЕ.

ПРОТИВНА СТРАНКА МОЖЕ ОДГОВОРИТИ У РОКУ ОД 30 ДАНА ОД ДАНА ДОСТАВЉАЊА ПОСЕБНЕ РЕВИЗИЈЕ.

ПОСЛЕ ПРИЈЕМА ОДГОВОРА ИЛИ ПО ПРОТЕКУ РОКА ЗА ДАВАЊЕ ОДГОВОРА ПРВОСТЕПЕНИ СУД ДОСТАВЉА ПОСЕБНУ РЕВИЗИЈУ И ОДГОВОР НА ПОСЕБНУ РЕВИЗИЈУ СА СПИСИМА ПРЕДМЕТА ВРХОВНОМ КАСАЦИОНОМ СУДУ ПРЕКО ДРУГОСТЕПЕНОГ СУДА НАЈКАСНИЈЕ У РОКУ ОД ТРИ ДАНА.

ПРЕДЛОГ: члан 420а до 420ж је неприхватљив

ЧЛАН 420Г

ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД РЕШЕЊЕМ ОДБАЦУЈЕ НЕПОТПУНУ (ЧЛАН 420Б СТ. 1, 2. И 3), НЕБЛАГОВРЕМЕНУ (ЧЛАН 420Б СТАВ 5) И НЕДОЗВОЉЕНУ ПОСЕБНУ РЕВИЗИЈУ.

ПОСЕБНА РЕВИЗИЈА ЈЕ НЕДОЗВОЉЕНА АКО:

1) ЈЕ ПОСЕБНУ РЕВИЗИЈУ ИЗЈАВИЛО ЛИЦЕ КОЈЕ НИЈЕ ОВЛАШЋЕНО НА ПОДНОШЕЊЕ ПОСЕБНЕ РЕВИЗИЈЕ;

2) ПОСЕБНА РЕВИЗИЈА НИЈЕ ИЗЈАВЉЕНА ПРЕКО ПУНОМОЋНИКА АДВОКАТА ИЗУЗЕВ КАДА ЈЕ СТРАНКА АДВОКАТ;

3) ЈЕ ИЗЈАВИЛО ЛИЦЕ КОЈЕ ЈЕ ПОВУКЛО ПОСЕБНУ РЕВИЗИЈУ;

4) ЛИЦЕ КОЈЕ ЈЕ ИЗЈАВИЛО ПОСЕБНУ РЕВИЗИЈУ НЕМА ПРАВНИ ИНТЕРЕС ЗА ЊЕНО ПОДНОШЕЊЕ;

5) НЕ ПОСТОЈИ ПОТРЕБА ЗА РАЗМАТРАЊЕМ ПРАВНИХ ПИТАЊА ИЗ ЧЛАНА 420А СТАВ 2. ОВОГ ЗАКОНА.

ПРОТИВ РЕШЕЊА ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА НЕ МОЖЕ СЕ ИЗЈАВИТИ ЖАЛБА.

У ОБРАЗЛОЖЕЊУ РЕШЕЊА ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА НАВЕШЋЕ СЕ САМО ОДРЕДБЕ ОВОГ ЗАКОНА КОЈЕ ОПРАВДАВАЈУ ДОНОШЕЊЕ ТАКВЕ ОДЛУКЕ.

ПРЕДЛОГ: члан 420а до 420ж је неприхватљив

ЧЛАН 420Д

ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД ОДЛУЧУЈЕ О ПОСЕБНОЈ РЕВИЗИЈИ У НЕЈАВНОЈ СЕДНИЦИ ВЕЋА ИЛИ НА ОСНОВУ ОДРЖАНЕ РАСПРАВЕ.

РАСПРАВА СЕ СПРОВОДИ АКО ВЕЋЕ ПО СОПСТВЕНОЈ ИНИЦИЈАТИВИ ИЛИ НА ПРЕДЛОГ СТРАНАКА ОЦЕНИ ДА ЈЕ ДОНОШЕЊЕ ОДЛУКЕ О ПОСЕБНОЈ РЕВИЗИЈИ ОД ИЗУЗЕТНОГ ЗНАЧАЈА ЗА ОБЕЗБЕЂЕЊЕ ПРАВНЕ СИГУРНОСТИ ГРАЂАНА ИЛИ ЗАУЗИМАЊА СТАВА О ПОТРЕБИ НОВОГ ТУМАЧЕЊА ПРАВА.

ПРЕДЛОГ: члан 420а до 420ж је неприхватљив

ЧЛАН 420Б

НА РАСПРАВУ СЕ ПОЗИВАЈУ СТРАНКЕ, ОДНОСНО ЊИХОВИ ЗАКОНСКИ ЗАСТУПНИЦИ И ПУНОМОЋНИЦИ, А МОГУ СЕ ПОЗВАТИ И НАУЧНИ РАДНИЦИ ИЛИ СТРУЧНА ЛИЦА КОЈА СВОЈИМ ТУМАЧЕЊЕМ СПОРНОГ РЕВИЗИЈСКОГ ПИТАЊА МОГУ ДОПРИНЕТИ УСТАНОВЉЕЊУ НОВОГ ТУМАЧЕЊА ПРАВА У СУДСКОЈ ПРАКСИ.

РАСПРАВА ПОЧИЊЕ ИЗЛАГАЊЕМ СУДИЈЕ ИЗВЕСТИОЦА О РЕЛЕВАНТНИМ РАЗЛОЗИМА И ОДЛУЧНИМ ЧИЊЕНИЦАМА ЗА РЕШЕЊЕ ПИТАЊА. У СВОМ ИЗВЕШТАЈУ СУДИЈА ИЗВЕСТИЛАЦ НЕ ДАЈЕ МИШЉЕЊЕ О ОСНОВАНОСТИ ПОСЕБНЕ РЕВИЗИЈЕ.

ПОСЛЕ РАСПРАВЕ ИЗ СТАВА 2. ОВОГ ЧЛАНА ПОДНОСИЛАЦ РЕВИЗИЈЕ УКРАТКО ИЗНОСИ ОБРАЗЛОЖЕЊЕ СВОЈИХ РАЗЛОГА И ПОДНЕТИХ ДОКАЗА О ЗНАЧАЈУ ЗА ОДЛУКУ О ОСНОВАНОСТИ ПОСЕБНЕ РЕВИЗИЈЕ.

О ПОСЕБНОЈ РЕВИЗИЈИ НА РАСПРАВИ СЕ МОЖЕ ИЗЈАСНИТИ И ПРОТИВНА СТРАНКА КОЈА ЈЕ ПОДНЕЛА ПИСАНИ ОДГОВОР НА ПОСЕБНУ РЕВИЗИЈУ.

РАСПРАВОМ РУКОВОДИ ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА ВОДЕЋИ РАЧУНА ДА СЕ ПОСТАВЉЕНА ПИТАЊА СТРАНКАМА И ПРИСУТНИМ НАУЧНИМ РАДНИЦИМА, ОДНОСНО СТРУЧНИМ ЛИЦИМА КРЕЋУ У ГРАНИЦАМА ИСПИТИВАЊА ПОСЕБНЕ РЕВИЗИЈЕ У ОДНОСУ НА ПРАВНО ПИТАЊЕ ЗБОГ КОГА ЈЕ ПОСЕБНА РЕВИЗИЈА ИЗЈАВЉЕНА.

ПО ЗАКЉУЧЕЊУ РАСПРАВЕ ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД ДОНОСИ ОДЛУКУ.

ПРЕДЛОГ: члан 420а до 420ж је неприхватљив

ЧЛАН 420Е

АКО ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД УТВРДИ ДА НЕ ПОСТОЈЕ РАЗЛОЗИ НАВЕДЕНИ У ПОСЕБНОЈ РЕВИЗИЈИ ДОНЕЋЕ ПРЕСУДУ КОЈОМ ОДБИЈА ПОСЕБНУ РЕВИЗИЈУ КАО НЕОСНОВАНУ.

АКО ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД УТВРДИ ДА ЈЕ МАТЕРИЈАЛНО ПРАВО ПОГРЕШНО ПРИМЕЊЕНО ПРЕСУДОМ ЋЕ УСВОЈИТИ ПОСЕБНУ РЕВИЗИЈУ И ПРЕИНАЧИТИ ПОБИЈАНУ ПРЕСУДУ.

АКО ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД УТВРДИ ДА ЈЕ ЗБОГ ПОГРЕШНЕ ПРИМЕНЕ МАТЕРИЈАЛНОГ ПРАВА ЧИЊЕНИЧНО СТАЊЕ НЕПОТПУНО УТВРЂЕНО И ДА ЗБОГ ТОГА НЕМА УСЛОВА ЗА ПРЕИНАЧЕЊЕ ПОБИЈАНЕ ПРЕСУДЕ РЕШЕЊЕМ ЋЕ УКИНУТИ У ЦЕЛИНИ ИЛИ ДЕЛИМИЧНО ПРЕСУДУ ПРВОСТЕПЕНОГ И ДРУГОСТЕПЕНОГ СУДА ИЛИ САМО ПРЕСУДУ ДРУГОСТЕПЕНОГ СУДА И ПРЕДМЕТ ВРАТИТИ НА ПОНОВНО СУЂЕЊЕ ПРВОСТЕПЕНОМ, ОДНОСНО ДРУГОСТЕПЕНОМ СУДУ.

ПРЕДЛОГ: члан 420а до 420ж је неприхватљив

ЧЛАН 420Ж

СУДИЈА КОЈИ СЕ ПРОТИВИ ИЗРЕЦИ ИЛИ ОБРАЗЛОЖЕЊУ ОДЛУКЕ ВЕЋА ИМА ПРАВО НА ИЗДВОЈЕНО МИШЉЕЊЕ ЗАСНОВАНО НА АРГУМЕНТИМА КОЈЕ ЈЕ ИЗНЕО У ТОКУ ВЕЋАЊА О ПРЕДЛОЖЕНОЈ ОДЛУЦИ.

ИЗДВОЈЕНО МИШЉЕЊЕ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА СУДИЈА ЈЕ ДУЖАН ДА УСМЕНО НАЈАВИ НА СЕДНИЦИ ВЕЋА ПОСЛЕ ДОНОШЕЊА ОДЛУКЕ.

СУДИЈА ЈЕ ДУЖАН ДА У РОКУ ОД СЕДАМ ДАНА ОД ДАНА ПРИЈЕМА ТЕКСТА ОДЛУКЕ О РЕВИЗИЈИ ДОСТАВИ ПРЕДСЕДНИКУ ВЕЋА ОБРАЗЛОЖЕЊЕ СВОГ ИЗДВОЈЕНОГ МИШЉЕЊА.

АКО ИЗДВОЈЕНО МИШЉЕЊЕ НИЈЕ ДОСТАВЉЕНО ПРЕДСЕДНИКУ ВЕЋА ДО ИСТЕКА РОКА ИЗ СТАВА 3. ОВОГ ЧЛАНА ДОНЕТА ОДЛУКА ВЕЋА СЕ ОТПРАВЉА ИЗ СУДА.

БЛАГОВРЕМЕНО ДОСТАВЉЕНО ИЗДВОЈЕНО МИШЉЕЊЕ СЕ ПРИЛАЖЕ УЗ ОДЛУКУ ВЕЋА И ЗАЈЕДНО СА ПРЕДМЕТОМ ДОСТАВЉА ПРВОСТЕПЕНОМ СУДУ ПРЕКО ДРУГОСТЕПЕНОГ СУДА.

СТ. 1 – 5. ОВОГ ЧЛАНА ПРИМЕЊУЈУ СЕ И НА ЗАЈЕДНИЧКО ИЗДВОЈЕНО МИШЉЕЊЕ ВИШЕ ЧЛАНОВА ВЕЋА.

ОВАЈ ЧЛАН ПРИМЕЊУЈЕ СЕ И НА ПОСТУПАК ОДЛУЧИВАЊА ПО РЕВИЗИЈИ ИЗ ЧЛАНА 403. СТАВ 2.”

ПРЕДЛОГ: члан 420а до 420ж је неприхватљив

2. Захтев за преиспитивање правноснажне пресуде СУДСКЕ ОДЛУКЕ

Члан 421.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену Републички јавни тужилац може да поднесе Врховном касационом суду захтев за преиспитивање правноснажне пресуде.

Захтев из става 1. овог члана може да се поднесе против правноснажне пресуде којом је повређен закон на штету јавног интереса.

Захтев из става 1. овог члана може да се поднесе у року од три месеца од дана правноснажности пресуде.

Другостепени суд, против чије пресуде је поднет захтев, дужан је да у року од 30 дана од дана подношења захтева достави списе предмета Врховном касационом суду.

ЧЛАН 421.

ПРОТИВ ПРАВНОСНАЖНЕ СУДСКЕ ОДЛУКЕ КОЈОМ СЕ ПОСТУПАК ОКОНЧАВА РЕПУБЛИЧКИ ЈАВНИ ТУЖИЛАЦ, ПО СОПСТВЕНОЈ ИНИЦИЈАТИВИ ИЛИ ПО ИНИЦИЈАТИВИ СТРАНКЕ, МОЖЕ ДА ПОДНЕСЕ ВРХОВНОМ КАСАЦИОНОМ СУДУ ЗАХТЕВ ЗА ПРЕИСПИТИВАЊЕ ПРАВНОСНАЖНЕ СУДСКЕ ОДЛУКЕ.

ЗАХТЕВ МОЖЕ ДА СЕ ПОДНЕСЕ ПРОТИВ ПРАВНОСНАЖНЕ СУДСКЕ ОДЛУКЕ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА КОЈОМ ЈЕ ПОВРЕЂЕН ЗАКОН НА ШТЕТУ ЈАВНОГ ИНТЕРЕСА.

ЗАХТЕВ МОЖЕ ДА СЕ ПОДНЕСЕ У РОКУ ОД ТРИ МЕСЕЦА ОД ДАНА ДОСТАВЉАЊА СУДСКЕ ОДЛУКЕ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА СТРАНЦИ КОЈОЈ ЈЕ КАСНИЈЕ ДОСТАВЉЕНА.

СУД, ПРОТИВ ЧИЈЕ ОДЛУКЕ ЈЕ ПОДНЕТ ЗАХТЕВ, ДУЖАН ЈЕ ДА У РОКУ ОД ОСАМ ДАНА ОД ДАНА ПОДНОШЕЊА ЗАХТЕВА ДОСТАВИ СПИСЕ ПРЕДМЕТА ВРХОВНОМ КАСАЦИОНОМ СУДУ.

Члан 422.

Захтев за преиспитивање правноснажне пресуде СУДСКЕ ОДЛУКЕ КОЈОМ СЕ ПОСТУПАК ОКОНЧАВА садржи означање судске пресуде ОДЛУКЕ чије се преиспитивање предлаже, као и разлоге и обим у коме се предлаже преиспитивање.

Ако је захтев за преиспитивање правноснажне пресуде СУДСКЕ ОДЛУКЕ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА непотпун, неразумљив, недозвољен, неблаговремен или ако захтев није поднело овлашћено лице, Врховни касациони суд ће да га одбаци решењем.

Ако Врховни касациони суд не одбаци захтев за преиспитивање правноснажне пресуде СУДСКЕ ОДЛУКЕ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА, доставиће га странкама из парничног поступка у коме је донета правноснажна пресуда СУДСКА ОДЛУКА против које је поднет захтев, које могу у року који суд одреди, да поднесу одговор на захтев за преиспитивање правноснажне пресуде СУДСКЕ ОДЛУКЕ.

Члан 423.

Врховни касациони суд одлучује о захтеву за преиспитивање правноснажне пресуде СУДСКЕ ОДЛУКЕ КОЈОМ СЕ ПОСТУПАК ОКОНЧАВА без расправе, а побијану СУДСКУ одлуку испитује само у границама захтева.

Члан 424.

Врховни касациони суд може да одбије или усвоји захтев за преиспитивање правноснажне пресуде СУДСКЕ ОДЛУКЕ КОЈОМ СЕ ПОСТУПАК ОКОНЧАВА.

У случају да Врховни касациони суд усвоји захтев за преиспитивање правноснажне пресуде СУДСКЕ ОДЛУКЕ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА, поступиће у складу са чл. 415. до 417. овог закона, а ако захтев одбија, поступиће у складу са чланом 414. овог закона.

Члан 425.

Ако су против исте одлуке поднети и ревизија и захтев за преиспитивање правноснажне пресуде СУДСКЕ ОДЛУКЕ, Врховни касациони суд ће да одлучи о тим правним лековима једном одлуком.

Члан 426.

Поступак који је одлуком суда правноснажно окончан може да се по предлогу странке понови ако:

- 1) је суд био непрописно састављен или ако је судио судија који је по закону морао да буде искључен или је решењем суда био изузет или ако је у доношењу пресуде учествовао судија који није учествовао на главној расправи;
- 2) странци незаконитим поступањем, а нарочито пропуштањем достављања, није било омогућено да расправља пред судом;
- 3) је у поступку као тужилац или тужени учествовало лице које не може да буде странка у поступку или ако странку која је правно лице није заступало овлашћено лице или ако парнично неспособну странку није заступао законски заступник или ако законски заступник, односно пуномоћник странке није имао потребно овлашћење за вођење парнице

или за поједине радње у поступку, осим ако вођење парнице, односно вршење појединих радњи у поступку није било накнадно одобрено;

4) се одлука суда заснива на лажном исказу сведока или вештака;

5) се одлука суда заснива на исправи која је фалсификована или у којој је оверен неистинит садржај;

6) је до одлуке суда дошло услед кривичног дела судије, односно судије поротника, законског заступника или пуномоћника странке, противне странке или трећег лица;

7) странка стекне могућност да употреби правноснажну одлуку суда која је раније међу истим странкама донета о истом захтеву;

8) се одлука суда заснива на другој одлуци суда или на одлуци неког другог органа, а та одлука буде правноснажно преиначена, укинута, односно поништена;

9) је накнадно пред надлежним органом на другачији начин правноснажно, односно коначно решено претходно питање (члан 12) на коме је судска одлука заснована;

10) странка сазна за нове чињенице или нађе или стекне могућност да употреби нове доказе на основу којих је за странку могла да буде донета повољнија одлука да су те чињенице или докази били употребљени у ранијем поступку;

11) странка стекне могућност да употреби одлуку Европског суда за људска права којом је утврђена повреда људског права, а то је могло да буде од утицаја на доношење повољније одлуке;

12) је Уставни суд, у поступку по уставној жалби, утврдио повреду или ускраћивање људског или мањинског права и слободе зајемчене Уставом у парничном поступку, а то је могло да буде од утицаја на доношење повољније одлуке.

Члан 427.

Из разлога наведених у члану 426. тач. 1) до 4) 3) овог закона не може да се захтева понављање поступка, ако је тај разлог био без успеха изнет у ранијем поступку.

Због разлога наведених у члану 426. тач. 1) и 2) и тач. 7) до 9) 8), 9) И 10) овог закона, понављање поступка може да се дозволи само ако странка без своје кривице није могла те околности да изнесе пре него што је ранији поступак окончан правноснажном судском одлуком.

Предвиђене измене су начелно прихватљиве, осим у делу који се односи на тачку 10 сада важећег Закона, јер би требало оставити могућност да странка која тражи понављање поступка услед нових чињеница и нових доказа без доказивања да исте без своје кривице није могла изнети у правноснажно окончаном поступку.

Члан 430.

Неблаговремене (члан 428), непотпуне (члан 429. став 2) или недозвољене (члан 85. став 6. и члан 428 427) предлоге за понављање поступка одбациће решењем првостепени суд без одржавања рочишта.

Ако суд не одбаци предлог, доставиће примерак предлога противној странци по одредбама члана 141. овог закона, која има право да у року од 30 дана одговори на предлог. Када суду стигне одговор на предлог или када протекне рок за давање одговора, суд ће да одреди рочиште за расправљање о предлогу.

Члан 434.

У случајевима у којима странка изјави ревизију и истовремено или после тога поднесе предлог за понављање поступка, суд ће решењем да одлучи који ће поступак да настави, а са којим ће да застане, узимајући у обзир све околности, а нарочито разлоге због којих су оба правна лека поднета и доказе које су странке предложиле.

У случајевима у којима странка поднесе предлог за понављање поступка и после тога изјави ревизију, суд ће по правилу да застане са поступком по ревизији до окончања поступка поводом предлога за понављање поступка, осим ако нађе да постоје озбиљни разлози да поступи другачије.

Одредбе ст. 1. и 2. овог члана сходно ће да се примењују и ако јавни тужилац подигне захтев за преиспитивање правноснажне пресуде СУДСКЕ ОДЛУКЕ, а странка пре, истовремено или после тога поднесе предлог за понављање поступка.

Члан 455.

Ако се тужбени захтев односи на доспело потраживање у новцу, а то се потраживање доказује веродостојном исправом приложеном тужби у изворнику или овереном препису, суд ће, под условом да је приложен и доказ о урученој опомени за плаћање доспелог потраживања, да изда налог туженом да испуни тужбени захтев (платни налог).

Као веродостојне исправе сматрају се нарочито:

- 1) јавне исправе;
- 2) приватне исправе на којима је потпис обвезника оверио орган надлежан за оверавање;
- 3) менице и чекови са протестом и повратним рачуном ако су они потребни за заснивање захтева;
- 4) изводи из оверених пословних књига;
- 5) фактуре;
- 6) исправе које по посебним прописима имају значај јавних исправа.

Платни налог издаће суд иако тужилац у тужби није предложио издавање платног налога, а испуњени су сви услови за издавање платног налога.

Ако на основу веродостојне исправе може да се тражи извршење у складу са законом којим се уређује извршење и обезбеђење, суд ће да изда платни налог само ако тужилац учини вероватним постојање правног интереса за издавање платног налога. Ако тужилац не учини вероватним постојање правног интереса за издавање платног налога, суд ће тужбу да одбаци.

Члан 456.

Ако се тужбени захтев односи на доспело потраживање у новцу које не прелази динарску противвредност 2.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе, суд ће да изда платни налог против туженог иако уз тужбу нису приложене веродостојне исправе, а у тужби је изнет основ и износ дуговања и назначени су докази на основу којих може да се утврди истинитост тужбених навода.

Платни налог из става 1. овог члана може да се изда само против главног дужника.

ЧЛАН 456.

АКО СЕ ТУЖБЕНИ ЗАХТЕВ ОДНОСИ НА ДОСПЕЛО ПОТРАЖИВАЊЕ У НОВЦУ КОЈЕ НЕ ПРЕЛАЗИ ДИНАРСКУ ПРОТИВВРЕДНОСТ 1.000 ЕВРА ПО СРЕДЊЕМ КУРСУ НАРОДНЕ БАНКЕ СРБИЈЕ НА ДАН ПОДНОШЕЊА ТУЖБЕ, ОДНОСНО У ПОСТУПКУ У ПРИВРЕДНИМ СПОРОВИМА 3.000 ЕВРА ПО СРЕДЊЕМ КУРСУ НАРОДНЕ БАНКЕ СРБИЈЕ НА ДАН ПОДНОШЕЊА ТУЖБЕ, А У ТУЖБИ ЈЕ ИЗНЕТ ОСНОВ И ИЗНОС ДУГОВАЊА И НАЗНАЧЕНИ СУ ДОКАЗИ НА ОСНОВУ КОЈИХ МОЖЕ ДА СЕ УТВРДИ ИСТИНИТОСТ ТУЖБЕНИХ НАВОДА СУД ЋЕ ПО УСЛОВОМ ДА ЈЕ ПРИЛОЖЕН И ДОКАЗ О УРУЧЕНОЈ ОПОМЕНИ ЗА ПЛАЋАЊЕ ДОСПЕЛОГ ПОТРАЖИВАЊА ДА ИЗДА НАЛОГ ТУЖЕНОМ ДА ИСПУНИ ТУЖБЕНИ ЗАХТЕВ (ПЛАТНИ НАЛОГ).

ПЛАТНИ НАЛОГ ИЗДАЋЕ СУД ИАКО ТУЖИЛАЦ У ТУЖБИ НИЈЕ ПРЕДЛОЖИО ИЗДАВАЊЕ ПЛАТНОГ НАЛОГА, А ИСПУЊЕНИ СУ СВИ УСЛОВИ ЗА ИЗДАВАЊЕ ПЛАТНОГ НАЛОГА.

ПЛАТНИ НАЛОГ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА МОЖЕ ДА СЕ ИЗДА САМО ПРОТИВ ГЛАВНОГ ДУЖНИКА.

АКО НА ОСНОВУ ВЕРОДОСТОЈНЕ ИСПРАВЕ МОЖЕ ДА СЕ ТРАЖИ ИЗВРШЕЊЕ У СКЛАДУ СА ЗАКОНОМ КОЈИМ СЕ УРЕЂУЈЕ ИЗВРШЕЊЕ И ОБЕЗБЕЂЕЊЕ, СУД ЋЕ ДА ИЗДА ПЛАТНИ НАЛОГ САМО АКО ТУЖИЛАЦ УЧИНИ ВЕРОВАТНИМ ПОСТОЈАЊЕ ПРАВНОГ ИНТЕРЕСА ЗА ИЗДАВАЊЕ ПЛАТНОГ НАЛОГА. АКО ТУЖИЛАЦ НЕ УЧИНИ ВЕРОВАТНИМ ПОСТОЈАЊЕ ПРАВНОГ ИНТЕРЕСА ЗА ИЗДАВАЊЕ ПЛАТНОГ НАЛОГА, СУД ЋЕ ТУЖБУ ДА ОДБАЦИ.

ПЛАТНИ НАЛОГ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА МОЖЕ ДА СЕ ИЗДА САМО ПРОТИВ ГЛАВНОГ ДУЖНИКА.

КОМЕНТАР:

Брисати став 5 овог члана обзиром да је идентичан ставу 3 овог члана, односно исти се понавља.

Члан 468.

Спорови мале вредности, у смислу одредаба ове главе, јесу спорови у којима се тужбени захтев односи на потраживање у новцу које не прелази динарску противвредност 3.000 1.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе.

Промена курса из става 1. овог члана након подношења тужбе не утиче на примену правила овог поступка.

Као спорови мале вредности сматрају се и спорови у којима се тужбени захтев не односи на потраживање у новцу, а тужилац је у тужби навео да пристаје да уместо испуњења одређеног захтева прими одређени новчани износ који не прелази износ из става 1. овог члана (члан 33. став 1).

Као спорови мале вредности сматрају се и спорови у којима предмет тужбеног захтева није новчани износ ИСПЛАТА НОВЧАНОГ ИЗНОСА, ВЕЋ ПРЕДАЈА ПОКРЕТНИХ СТВАРИ, а вредност предмета спора коју је тужилац у тужби навео не прелази износ из става 1. овог члана (члан 33. став 2).

АКО СЕ У ТУЖБИ ИСТИЧЕ ВИШЕ ТУЖБЕНИХ ЗАХТЕВА (ЧЛАН 197. СТАВ 1) КОЈИ СЕ ОДНОСЕ НА ИСПЛАТУ НОВЧАНОГ ПОТРАЖИВАЊА, ОДНОСНО ПРЕДАЈУ ПОКРЕТНИХ СТВАРИ, А ЗБИР ВРЕДНОСТИ СВИХ ЗАХТЕВА НЕ ПРЕЛАЗИ ИЗНОС ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА, НА РАСПРАВЉАЊЕ И ОДЛУЧИВАЊЕ О ТИМ

ЗАХТЕВИМА ПРИМЕНИЋЕ СЕ ПРАВИЛА ПОСТУПКА ЗА СПОРОВЕ МАЛЕ ВРЕДНОСТИ.

АКО ТУЖИЛАЦ У ЈЕДНОЈ ТУЖБИ ИСТАКНЕ ДВА ИЛИ ВИШЕ ТУЖБЕНИХ ЗАХТЕВА КОЈИ СУ У У МЕЃУСОБНОЈ ВЕЗИ, НА НАЧИН ДА СУД УСВОЈИ СЛЕДЕЋИ ОД ТИХ ЗАХТЕВА, АКО НАЋЕ ДА ПРЕТХОДНИ ЗАХТЕВ НИЈЕ ОСНОВАН (ЧЛАН 197. СТАВ 2), НА РАСПРАВЉАЊЕ И ОДЛУЧИВАЊЕ О ТИМ ТУЖБЕНИМ ЗАХТЕВИМА ПРИМЕНИЋЕ СЕ ПРАВИЛА ПОСТУПКА ЗА СПРОВЕ МАЛЕ ВРЕДНОСТИ ПОД УСЛОВОМ ДА СЕ СВИ ЗАХТЕВИ ОДНОСЕ НА ИСПЛАТУ НОВЧАНОГ ПОТРАЖИВАЊА, ОДНОСНО ПРЕДАЈУ ПОКРЕТНЕ СТВАРИ, А ВРЕДНОСТ НИЈЕДНОГ ОД ИСТАКНУТИХ ЗАХТЕВА НЕ ПРЕЛАЗИ ИЗНОС ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА.

Члан 469.

Не сматрају се споровима мале вредности, у смислу одредаба ове главе закона, спорови о непокретностима, спорови из радних односа и спорови због сметања државине.

ЧЛАН 469.

НЕ СМАТРАЈУ СЕ СПОРОВИМА МАЛЕ ВРЕДНОСТИ, У СМИСЛУ ОДРЕДАБА ОВЕ ГЛАВЕ ЗАКОНА, СПОРОВИ О НЕПОКРЕТНОСТИМА, СПОРОВИ ИЗ РАДНИХ ОДНОСА КОЈИ СЕ НЕ ОДНОСЕ НА ИСПЛАТУ НОВЧАНИХ ПОТРАЖИВАЊА, СПОРОВИ ЗБОГ СМЕТАЊА ДРЖАВИНЕ И СПОРОВИ ЗА КОЈЕ ЈЕ ПОСЕБНИМ ЗАКОНОМ ПРОПИСАНО ДА СЕ НЕ МОГУ РЕШАВАТИ КАО СПОРОВИ МАЛЕ ВРЕДНОСТИ.

Члан 470.

Поступак о споровима мале вредности спроводиће се и поводом приговора против платног налога, ако вредност оспореног дела платног налога не прелази динарску противвредност 3.000 1.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе.

Члан 472.

У поступку о споровима мале вредности не доставља се тужба туженом на одговор.

Уз позив за главну расправу туженом ће да се достави тужба.

У овим парницама не заказује се и не одржава се припремно рочиште.

КОМЕНТАР:

Терминолошки прецизирати став 3 који сада постаје став 1 тако да речи “у овим парницама” заменити са речима “у спору мале вредности”.

ЧЛАН 472А

АКО СУД ПОСЛЕ ПРОТЕКА РОКА ЗА ДАВАЊЕ ОДГОВОРА НА ТУЖБУ УТВРДИ ДА НИСУ ИСПУЊЕНИ УСЛОВИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ПРЕСУДЕ ЗБОГ ПРОПУШТАЊА (ЧЛАН 350), ОДНОСНО АКО ПОСЛЕ ПРИЈЕМА ОДГОВОРА НА ТУЖБУ УТВРДИ ДА НИСУ ИСПУЊЕНИ УСЛОВИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ПРЕСУДЕ БЕЗ ОДРЖАВАЊА РАСПРАВЕ (ЧЛАН 291. СТАВ 2), ПОСТУПИЋЕ НА НАЧИН ПРОПИСАН СТ. 2. И 3. ОВОГ ЧЛАНА.

СУД ЋЕ ДОНЕТИ ПРЕСУДУ БЕЗ ОДРЖАВАЊА РАСПРАВЕ И АКО СУ МЕЂУ СТРАНКАМА СПОРНЕ ЧИЊЕНИЦЕ, А СУД МОЖЕ НА ОСНОВУ ИСПРАВА ПРИЛОЖЕНИХ УЗ ТУЖБУ И ОДГОВОР НА ТУЖБУ ДА ОДЛУЧИ О ОСНОВАНОСТИ ТУЖБЕНОГ ЗАХТЕВА.

АКО НИСУ ИСПУЊЕНИ УСЛОВИ ИЗ СТ. 1. ИЛИ 2. ОВОГ ЧЛАНА СУД ЋЕ ЗАКАЗАТИ РОЧИШТЕ ЗА ГЛАВНУ РАСПРАВУ.

КОМЕНТАР:

Одредба става 2. овог члана је неприхватљива из разлога што је у супротности са једним од основних начела парничног поступка а то је расправно начело. Наведена одредба је такође неприхватљива из разлога што може створити правну несигурност и у том смислу што се поступајућем судији оставља прешироко овлашћење да по свом нахођењу донесе одлуку иако је међу парничним странкама спорно чињенично стање. Оваква одредба дозвољава поступајућем судији да потпуно дискреционо процењује који чињенични наводи су тачни без да су изведени докази којима се те чињенице утврђују. Ова одредба је посебно проблематична јер у споровима мале вредности није дозвољена жалба због погрешног и непотпуно утврђеног чињеничног стања па наведено може довести до тога са судија очигледно погрешно оцени чињеничне наводе односно чињенице које су спорне, те на основу тако погрешно утврђеног чињеничног стања донесе одлуку а да странка нема могућност да овај недостатак у судској одлуци отклони. Такође како је овим нацртом предвиђено предлагање доказа искључиво у тужби, а на припремном рочишту само као изузетак, те није реално очекивати да се само доказима приложеним уз тужбу могу доказати чињенице које су спорне за другу страну посебно ако се има у виду да у великом броју случајева исправа којом се доказују неке чињенице није и не мора бити у поседу тужиоца већ може бити код друге стране или код државног органа. Оваквом одредбом на тужиоца се пребацује несразмеран терет да мора по сваку цену прибавити све исправе пре подношења тужбе а што у великом броју случајева објективно није могуће, док је на туженој само да оспори чињеничне наводе тужиоца и да на тај начин, уколико суд тако оцени, издејствује пресуду којом се одбија тужбени захтев против које тужилац не би имао делотворан правни лек. Такође на овај начин се дерогира члан 240 став 3 и 241, 242 и 243 ЗПП-а са којима је у колизији. Такође одредба је императивног карактера и налаже суду да обавезно донесе пресуду у овој ситуацији то такође није најбоље решење.

ПРЕДЛОГ: Брисати одредбу члана 473А став два, док у ставу три брисати речи „или става 2.”

Члан 473.

У позиву за главну расправу навешће се, поред осталог, да ће да се сматра да је тужилац повукао тужбу ако не дође на рочиште за главну расправу, да ће суд, ако тужени изостане са рочишта за главну расправу, да донесе пресуду због изостанка (члан 351). Суд ће да упозори странке да у овом поступку треба да све чињенице и доказе изнесу до закључења првог рочишта за главну расправу, да у жалби против пресуде не могу да се износе нове чињенице и предлажу нови докази, као и да одлука може да се побија само због битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. овог закона и због погрешне примене материјалног права.

ЧЛАН 473А

СТРАНКЕ МОГУ НА ПРВОМ РОЧИШТУ ЗА ГЛАВНУ РАСПРАВУ ДА ИЗНЕСУ НОВЕ ЧИЊЕНИЦЕ И ПРЕДЛОЖЕ НОВЕ ДОКАЗЕ, САМО АКО УЧИНЕ ВЕРОВАТНИМ ДА БЕЗ СВОЈЕ КРИВИЦЕ НИСУ МОГЛЕ ТЕ ЧИЊЕНИЦЕ ДА ИЗНЕСУ, ОДНОСНО ПРЕДЛОЖЕ У ТУЖБИ ИЛИ ОДГОВОРУ НА ТУЖБУ.

СУД НЕ УЗИМА У ОБЗИР ЧИЊЕНИЦЕ И ДОКАЗЕ КОЈИ СУ ИЗНЕТИ, ОДНОСНО ПРЕДЛОЖЕНИ СУПРОТНО СТАВУ 1. ОВОГ ЧЛАНА.

КОМЕНТАР:

Оваква одредба представља непотребно ограничавање процесног момента за предлагање доказа који само може да доведе до тога да се у тужби гомилају и предлажу докази који нису нужни како би се избегла преклузија, те да се на тај начин оптерећује сама тужба. Такође, тужилац не може знати које ће чињенице оспорити тужени у одговору на тужбу, па тако не може ни да зна које доказе да предложи. Често се на основу изјашњења туженог (а по одребама ових измена закона, одговор на тужбу је нужан) може предвидети у ком правцу ће поступак ићи и које чињенице треба доказивати те на тај начин концентрисати доказе и предложити их на припремном рочишту односно првом рочишту за главну расправу. Реална је ситуација да тужени оспори чињенице које су за тужиоца неспорне у моменту подношења тужбе, те исти због терета доказивања мора предложити додатне доказе. Ограничавање овог права само на процесни моменат подношења тужбе и одговора не доприноси правилном и тачном утврђивању чињеничног стања већ доводи до предлагања беспотребних доказа и оптерећивању текста тужбе и накнадног одлучивања суда о доказним предлозима који нису ни били нужни а морали су бити изнети јер тужилац није могао претпоставити шта ће тужени у свом одговору оспорити. Не постоји рационално објашење зашто се тужиоцима ограничава право на предлагање доказа, чиме им се фактички отежава процесни положај, те није уставно правно прихватљиво смањивање већ достигнутог и загарантованог нивоа права према важећем закону.

ПРЕДЛОГ: Брисати цео члан 473А;

Члан 474.

У поступку о споровима мале вредности, записник о главној расправи, поред података из члана 116. став 1. овог закона, садржи:

- 1) изјаве странака које су од битног значаја, а нарочито оне којима се, у целости или делимично, признаје тужбени захтев, одриче од тужбеног захтева, преиначава или повлачи тужба, или одриче од жалбе;
- 2) битну садржину изведених доказа;
- 3) одлуке против којих је дозвољена жалба и које су објављене на главној расправи;
- 4) да ли су странке биле присутне објављивању пресуде и ако јесу, да су поучене под којим условима могу да изјаве жалбу.

Члан 475.

Ако тужилац не дође на рочиште за главну расправу, а уредно је позван, сматраће се да је повукао тужбу.

Ако тужени не дође на рочиште за главну расправу, а уредно је позван, суд ће да донесе пресуду због изостанка (члан 351).

Члан 476.

Ако тужилац преиначи тужбу тако да вредност предмета спора прелази динарску противвредност 3.000 1.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије поступак ће да се доврши у складу са одредбама овог закона о општем парничном поступку.

Ако тужилац до закључења главне расправе која се води у складу са одредбама овог закона о општем парничном поступку смањи тужбени захтев тако да више не прелази динарску противвредност 3.000 1.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије, даљи поступак спровешће се у складу са одредбама овог закона о поступку о споровима мале вредности.

Члан 478.

У поступку о споровима мале вредности дозвољена је посебна жалба само против решења којим се окончава поступак.

ИЗУЗЕТНО ОД СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА ДОЗВОЉЕНА ЈЕ ПОСЕБНА ЖАЛБА ПРОТИВ РЕШЕЊА КОЈИМ СЕ СУД ОГЛАСИО СТВАРНО ИЛИ МЕСНО НЕНАДЛЕЖНИМ, КАО И ПРОТИВ РЕШЕЊА КОЈИМ ЈЕ УТВРЂЕН ИЛИ ОДРЕЂЕН ПРЕКИД ПОСТУПКА.

Остала решења против којих је по овом закону дозвољена посебна жалба могу се побијати само жалбом против одлуке којом се поступак окончава.

Решења из става 2. 3. овог члана не достављају се странкама, већ се објављују на рочишту и уносе у писани састав одлуке.

Члан 479.

Пресуда или решење којим се окончава парница у поступку о споровима мале вредности може да се побија само због битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. овог закона и због погрешне примене материјалног права.

Поводом жалбе у поступку о споровима мале вредности не примењују се одредбе члана 392. овог закона.

Против првостепене пресуде, односно решења из става 1. овог члана странке могу да изјаве жалбу у року од осам дана.

Рок за жалбу рачуна се од дана објављивања ДОСТАВЉАЊА пресуде, односно решења, а ако је пресуда, односно решење достављено странци, рок се рачуна од дана достављања.

У поступку о споровима мале вредности, рок из члана 345. став 2, члана 356. став 1. и члана 380. став 1. овог закона је осам дана.

Против одлуке другостепеног суда није дозвољена ревизија.

КОМЕНТАР:

У случају како је предвиђено чланом 472А став 2, странке у споровима мале вредности неће имати делотворан правни лек против одлуке суда у ситуацијама када судија донесе пресуду ван расправе иако су међу парничним странкама спорне чињенице. На овај начин парничним странкама је повређено право на правично суђење из чл. 32 Устава Републике Србије и право на на једнаку заштиту права и на правно средство из чл. 36 Устава Републике Србије.

Члан 481.

За спорове ради утврђења постојања или непостојања уговора, ради извршења уговора, у споровима ради накнаде штете услед неизвршења уговора, поред опште месне надлежности, месно је надлежан суд места где је по споразуму странака, тужени дужан да изврши уговор.

За статусне спорове који настану поводом уписа у регистар, односно брисања из регистра, поред опште месно надлежног, месно је надлежан и суд према месту уписа у регистар.

За спорове који проистичу из уписа у регистар, односно брисања из регистра месно је надлежан суд према месту уписа у регистар.

ЗА СУЂЕЊЕ ПО ТУЖБИ ПРИВРЕДНОГ СУБЈЕКТА ПРОТИВ ФИНАНСИЈСКЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ ИСКЉУЧИВО ЈЕ МЕСНО НАДЛЕЖАН СУД НА ЧИЈЕМ ПОДРУЧЈУ СЕ НАЛАЗИ СЕДИШТЕ ПРИВРЕДНОГ СУБЈЕКТА.

КОМЕНТАР:

Потребно је прецизирати одредбу тако да после речи “седиште” додати реч “тог” како би се на јасан и недвосмислен начин реферисало на привредног субјекта који подноси тужбу, а пре свега треба обратити пажњу на однос одредаба Нацрта које другачије уређују месну надлежност суда у односу на сада важећи текст закона.

Члан 484.

СТРАНКЕ И УЧЕСНИЦИ СВОЈЕ ПОДНЕСКЕ ПОДНОСЕ ИСКЉУЧИВО ЕЛЕКТРОНСКИМ ПУТЕМ ПРЕКО Е-СУДА.

ДОСТАВЉАЊЕ СУДСКИХ ОДЛУКА, ПОЗИВА, ОБАВЕШТЕЊА И ДРУГИХ ПИСМЕНА СТРАНКАМА И УЧЕСНИЦИМА ВРШИ СЕ ИСКЉУЧИВО ЕЛЕКТРОНСКИ ПУТЕМ ПРЕКО Е-СУДА.

У привредним споровима спорне чињенице се по правилу ПРЕВЕНСТВЕНО доказују исправама.

СУД ЋЕ ОДЛУЧИТИ ДА СЕ ИЗВЕДУ ДРУГИ ДОКАЗИ САМО АКО ИСПРАВЕ КОЈЕ СУ ПОДНЕЛЕ СТРАНКЕ И ИСПРАВЕ КОЈЕ ЈЕ СУД ПРИБАВИО ПО СЛУЖБЕНОЈ ДУЖНОСТИ НИСУ ДОВОЉНЕ ЗА УТВРЂИВАЊЕ БИТНИХ ЧИЊЕНИЦА.

КОМЕНТАР:

Одредбе става 1 и 2 су неприхватљиве уколико је прописана као искључива обавеза оваквог начина комуникације а све из разлога описаних у коментару на чл. 98А (видети). Ова одредба је прихватљива само ако је прописана као алтернатива, односно само у ситуацији када привредни субјекти искључиво захтевају коришћење Е-суда.

Посебно треба скренути пажњу да је велики број привредних субјеката основан као једночлано друштво са једним запосленим (оснивач уједно и директор) и да обављају делатност и пружају услуге у различитим нископрофитним гранама те да нису ни довољно обучени за рад на рачунару. Такође треба имати у виду и да велики број привредних друштава још увек код АПР-а нема ни регистровану адресу за пријем писмена, те прописивање обавезне електронске доставе на странке пребацује велики терет те по исте само због начина доставе могу наступити знатне последице и онемогућити приступ суду.

ПРЕДЛОГ: Ову одредбу става 1 и 2 предвидети искључиво као опцију за привредна друштва.

Даље, став 3 овог члана је такође неприхватљив у овом облику и мора се допунити а странкама омогућити доказивање а што је један од елементарних принципа парничног поступка а то да је се чињенице утврђују доказивањем. Ноторна је чињеница да се у пракси велики број чињеница једноставно не може докатази исправама јер оне не и постоје. Поставља се питање како да тужилац докаже постојање неформалних уговора, околности под којима се догађај одиграо, садржину неког разговора ако законодавац потенцира да се доказивање врши исправама и поред тога странкама још и ограничава моменат до кад могу предложити доказе. Да би се донела правилна и на закону засована одлука странкама се мора оставити могућност да се чињенице доказују и другим средствима посебно у ситуацијама када исправе не постоје, и супротном странке би биле онемогућене да, искључиво због процесних, остваре своја права која су загарантована материјалним законима, а што је са аспекта права на правично суђење из чл. 32 Устава Републике Србије потпуно недопустиво.

ПРЕДЛОГ: Одредбу става 3 овог члана БРИСАТИ или АЛТЕРНАТИВНО:

СУД ЋЕ ОДЛУЧИТИ ДА СЕ ИЗВЕДУ ДРУГИ ДОКАЗИ САМО АКО ИСПРАВЕ КОЈЕ СУ ПОДНЕЛЕ СТРАНКЕ И ИСПРАВЕ КОЈЕ ЈЕ СУД ПРИБАВИО ПО СЛУЖБЕНОЈ ДУЖНОСТИ НИСУ ДОВОЉНЕ ЗА УТВРЂИВАЊЕ БИТНИХ ЧИЊЕНИЦА ИЛИ АКО СТРАНКЕ ИСТАКНУ ДА СВОЈЕ НАВОДЕ НЕ МОГУ ДА ДОКАЖУ ИСПРАВАМА УСЛЕД НЕПОСТОЈАЊА ИЛИ НЕМОГУЋНОСТИ ДА ПРИБАВЕ ИСТЕ.

Члан 485.

Ревизија у привредним споровима није дозвољена ако вредност предмета спора добијаног дела правноснажне пресуде не прелази динарску противвредност од 100.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе.

.КОМЕНТАР:

Ову одредбу нацрта закона брисати, тако да остане досадашње законско решење из разлога датих у оквиру коментара изнетих на чланове 105 - 108 Нацрта.

Члан 486.

У поступку у привредним споровима важе следећи рокови:

- 1) рок од 30 дана за подношење предлога за враћање у пређашње стање из члана 110. став 3. овог закона;
- 2) рок од осам дана за извршење чинидбе, а за чинидбе које се не састоје у новчаном давању суд може да одреди дужи рок.

ЧЛАН 486А

ПРИ ОДРЕЂИВАЊУ ВРЕМЕНСКОГ ОКВИРА У ПОСТУПКУ ПРЕД ПРВОСТЕПЕНИМ СУДОМ ВРЕМЕНСКИ ПЕРИОД ИЗМЕЂУ РОЧИШТА НЕ МОЖЕ БИТИ ДУЖИ ОД 30 ДАНА.

АКО ДРУГОСТЕПЕНИ СУД УКИНЕ ПРВОСТЕПЕНУ ПРЕСУДУ И ВРАТИ НА ПОНОВНО СУЂЕЊЕ ПРЕД ПРВОСТЕПЕНИМ СУДОМ, ОНО ЋЕ СЕ ОКОНЧАТИ У РОКУ ОД ДЕВЕТ МЕСЕЦИ ОД ДАНА ПРИЈЕМА СПИСА У ПРВОСТЕПЕНИ СУД.

СТАВ 2. ОВОГ ЧЛАНА ПРИМЕЊУЈЕ СЕ И АКО ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД У ПОСТУПКУ ОДЛУЧИВАЊА О РЕВИЗИЈИ ИЛИ ПОСЕБНОЈ РЕВИЗИЈИ УКИНЕ ДРУГОСТЕПЕНУ И ПРВОСТЕПЕНУ ПРЕСУДУ И ВРАТИ ПРЕДМЕТ НА ПОНОВНО СУЂЕЊЕ ПРЕД ПРВОСТЕПЕНИМ СУДОМ.

Члан 487.

У поступку у привредним споровима, спорови мале вредности су спорови у којима се тужбени захтев односи на потраживање у новцу које не прелази динарску противвредности од 30.000 3.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе.

Као спорови мале вредности сматрају се и спорови у којима се тужбени захтев не односи на потраживање у новцу, а тужилац је у тужби навео да пристаје да уместо испуњења одређеног захтева прими одређени новчани износ који не прелази износ из става 1. овог члана (члан 33. став 1).

КАО СПОРОВИ МАЛЕ ВРЕДНОСТИ СМАТРАЈУ СЕ И СПОРОВИ У КОЈИМА СЕ ТУЖБЕНИ ЗАХТЕВ НЕ ОДНОСИ НА ИСПЛАТУ НОВЧАНОГ ИЗНОСА, ВЕЋ НА ПРЕДАЈУ ПОКРЕТНИХ СТВАРИ, А ВРЕДНОСТ ПРЕДМЕТА СПОРА КОЈУ ЈЕ ТУЖИЛАЦ У ТУЖБИ НАВЕО НЕ ПРЕЛАЗИ ИЗНОС ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА (ЧЛАН 33. СТАВ 2)

Као спорови мале вредности сматрају се и спорови у којима предмет тужбеног захтева није новчани износ, а вредност предмета спора коју је тужилац у тужби навео, не прелази износ из става 1. овог члана (члан 33. став 2).

У поступку о споровима мале вредности у привредним споровима тужба се не доставља туженом на одговор.

АКО СЕ У ТУЖБИ ИСТИЧЕ ВИШЕ ТУЖБЕНИХ ЗАХТЕВА (ЧЛАН 197. СТАВ 1) КОЈИ СЕ ОДНОСЕ НА ИСПЛАТУ НОВЧАНОГ ПОТРАЖИВАЊА, ОДНОСНО ПРЕДАЈУ ПОКРЕТНИХ СТВАРИ, А ЗБИР ВРЕДНОСТИ СВИХ ЗАХТЕВА НЕ ПРЕЛАЗИ ИЗНОС ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА, НА РАСПРАВЉАЊЕ И ОДЛУЧИВАЊЕ О ТИМ ЗАХТЕВИМА ПРИМЕНИЋЕ СЕ ПРАВИЛА ПОСТУПКА ЗА СПОРОВЕ МАЛЕ ВРЕДНОСТИ.

АКО ТУЖИЛАЦ У ЈЕДНОЈ ТУЖБИ ИСТАКНЕ ДВА ИЛИ ВИШЕ ТУЖБЕНИХ ЗАХТЕВА КОЈИ СУ У МЕЂУСОБНОЈ ВЕЗИ, НА НАЧИН ДА СУД УСВОЈИ СЛЕДЕЋИ ОД ТИХ ЗАХТЕВА, АКО НАЂЕ ДА ПРЕТХОДНИ ЗАХТЕВ НИЈЕ ОСНОВАН (ЧЛАН 197. СТАВ 2), НА РАСПРАВЉАЊЕ И ОДЛУЧИВАЊЕ О ТИМ ТУЖБЕНИМ ЗАХТЕВИМА ПРИМЕНИЋЕ СЕ ПРАВИЛА ПОСТУПКА ЗА СПОРОВЕ МАЛЕ ВРЕДНОСТИ ПОД УСЛОВОМ ДА СЕ СВИ ЗАХТЕВИ ОДНОСЕ НА ИСПЛАТУ НОВЧАНОГ ПОТРАЖИВАЊА, ОДНОСНО ПРЕДАЈУ ПОКРЕТНЕ СТВАРИ, А ВРЕДНОСТ НИЈЕДНОГ ОД ИСТАКНУТИХ ЗАХТЕВА НЕ ПРЕЛАЗИ ИЗНОС ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА.

Прелазне и завршне одредбе Нацрта

Члан 136.

Поступци који су започети по Закону о парничном поступку („Службени гласник РС”, бр. 72/11, 49/13 – УС, 74/13 – УС, 55/14, 87/18 и 18/20), а нису окончани до дана ступања на снагу овог закона, спровешће се по одредбама овог закона.

Првостепени поступци који су започети по Закону о парничном поступку („Службени гласник РС”, бр. 72/11, 49/13 – УС, 74/13 – УС, 55/14, 87/18 и 18/20) пред већем, а нису окончани до дана ступања на снагу овог закона, довршиће се пред председником већа као судијом појединцем.

Првостепени поступци који су започети по Закону о парничном поступку („Службени гласник РС”, бр. 72/11, 49/13 – УС, 74/13 – УС, 55/14, 87/18 и 18/20) у споровима у којима је месна надлежност судова промењена по одредбама овог закона, а нису окончани до дана ступања на снагу овог закона, довршиће се пред судовима који су месно надлежни по одредбама овог закона.

У случају из става 3. овог члана суд пред којим је започет поступак донеће по службеној дужности решење којим се оглашава месно ненадлежним и по правноснажности тог решења предмет ће се доставити суду који је месно надлежан по одредбама овог закона.

Лицима која су заступала странке као пуномоћници у парничним поступцима из става 1. овог члана, а која не могу бити пуномоћници по одредбама овог закона, престаје овлашћење за заступање даном ступања на снагу овог закона.

Поступци који су започети по Закону о парничном поступку („Службени гласник РС”, бр. 72/11, 49/13 – УС, 74/13 – УС, 55/14, 87/18 и 18/20) у којима је после ступања на снагу овог закона укинута пресуда или решење којим се поступак окончава спровешће се по одредбама овог закона.

О ревизији и посебној ревизији изјављеној против другостепене судске одлуке која је донета пре дана ступања на снагу овог закона одлучиће се по прописима који су се примењивали до дана ступања на снагу овог закона.

О тужби која је поднета пре дана ступања на снагу овог закона, ради издавања платног налога на основу веродостојне исправе, одлучиће се по прописима који су се примењивали до дана ступања на снагу овог закона.

Првостепени поступци који су започети по Закону о парничном поступку („Службени гласник РС”, бр. 72/11, 49/13 – УС, 74/13 – УС, 55/14, 87/18 и 18/20) као спорови мале вредности, а који се не могу сматрати споровима мале вредности по одредбама овог закона и који нису окончани до дана ступања на снагу овог закона, спровешће се по одредбама овог закона којима се уређује општи парнични поступак, односно парнични поступак у привредним споровима.

Лица и органи који по одредбама овог закона морају да се региструју у Е – суду дужна су то да учине најкасније до 1. јуна 2022. године.

Министарство надлежно за послове правосуђа дужно је да обезбеди услове за почетак рада Е – суда најкасније до 1. марта 2022. године.

Члан 137.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, осим чл. 39, 41, 42. и 43. који ступају на снагу 1. септембра 2022. године у привредним споровима, односно 1. септембра 2023. године у поступку пред судовима опште надлежности.

Изузетно од става 1. овог члана одредбе овог закона о електронском достављању, о одржавању рочишта путем видео конференцијске везе и поднесцима који се предају у

облику електронског документа у поступку у привредним споровима ступају на снагу 1. септембра 2022. године, односно 1. септембра 2023. годину у поступку пред судовима опште надлежности.

КОМЕНТАР:

Имајући у виду да се предложене измене закона суштински “из корена” мењају ток, и до сада предвиђене институте парничног поступка, примена нових правила на све већ започете парничне поступке може да доведе до несагледиво штетних последица по правну сигурност, права грађана, функционисање целокупног правног система и грађанима причини штету несагледивих размера.

Наиме, једно од основних начела владавине права представљају правила о временском важењу прописа, која подразумевају обавезу објављивања закона и других општих аката, а све како би се адресатима правних норми омогућило да се упознају са одредбама тих аката и према њима ускладе своје будуће понашање. Имајући у виду да су парничне странке, када су доносиле одлуку да ли ће учествовати у парничном поступку, своје одлуке доносиле према важећим правилима поступка, и управо на основу тих правила доносиле одлуку да ли ће у поступку учествовати, уставно правно је неприхватљиво да се та правила, на основу којих је странка засновала одлуку о ступању у парницу, мењају у току поступка јер нова правила странке нису имале у виду када су доносиле одлуку у учествовању у парничном поступку.

Процесни закони који уређују поступак остваривања права признатих материјалним законима нису подобни да својеврсно ретроактивно дејство из разлога што се пуноважност предузетих радњи мора ценити искључиво на процесна правила која су важила у тренутку предузимања одеђене процесне радње.

Обзиром на структурне и суштинске промене одредаба парничног поступка примена ових измена и допуна закона на већ започете поступке за последицу би имала урушавање темеља владавине права која почива на људским и мањинским правима зајемчених уставом.

Оваква примена нових процесних правила практично би значила да би сви парнични поступци који су у току, по аутоматизму били захваћени неком од битних повреда одредаба парничног поступка, имајући у виду нова правила која прописују ове измене и допуне. Оваква примена закона довела би и до тога да би тужиоци који успеју у поступку били дужни да надокнаде трошкове поступка старни која је спор изгубила, а да нису могли ни да претпоставе да ће таква могућност постојати у тренутку када су покретали парнични поступак.

На овај начин би дошло на први поглед до растрећења судова и смањења броја предмета али на терет грађана и по цену кршења људских и мањинских права што би само довело до загушења Уставног суда услед поступака који би грађани иницирали, а потенцијално и до несагледиве материјалне штете по Републику Србију уколико би се накнадно утврдио да овакве одредбе нису биле у сагласности са Уставом а што би даље отворило пут небројаним захтевима за понављање поступка и захтевима за накнаду штете усмереним против Републике Србије, који би урушили правосудни систем.

На крају, предложеним изменама ће доћи до својеврсне ретроактивне примене одредаба овог закона које ће нарушити основна права странака у поступку. Свака странка у поступку мора имати извесност у погледу сталности и надлежности суда који одлучује, закона који се примењује и правила поступка. Уколико се у току поступка на овако драстичан начин промене правила по којима поступак тече,

странка долази у ситуацију да изгуби право на правни лек на који је могла да рачуна у тренутку подношења тужбе.

Сада важећи Закон о парничном поступку својим прелазним и завршним одредбама у члану 506 предвиђа да ће се поступци започети пре ступања на снагу тог закона спровести по одредбама раније важећег Закона о парничном поступку, као и да у ситуацији у којој је после ступања на снагу закона пресуда, односно решење којим се окончава поступак укинато и враћено на поновно суђење, поновни поступак спровешће се по одредбама новог закона.

Потребно је да прелазне и завршне одредбе Нацрта буду измењене тако да гласе идентично као прелазне и завршне одредбе сада важећег закона, јер се на тај начин избегава да у поступцима који су у току странка изгуби правно средство на које је рачунала у тренутку када је поступак почео. Предложеним изменама се и странке које су започеле поступка пре ступања на снагу измена закона доводе у неравноправни положај према онима који своје поступке окончали пре ступања на снагу закона.

Чланом 197. Устава РС прописано је да закон и општи акти не могу имати повратно дејство, осим изузетно само поједине одредбе материјалног закона, ако то налаже општи интерес утврђен при доношењу закона, а који је предлагач дужан да образложи уколико измена поједине норме треба да има повратно дејство. Правила о временском важењу прописа додатно оснажују принципе извесности и подразумевају обавезу објављивања закона и других општих аката пре њиховог ступања на снагу, јер она лица на која се одредбе закона односе треба да познају те одредбе како би се према њима понашали.

Сходно изнетом, иако је процесни закон по правилу увек позитиван он не може имати повратно дејство на било који начин, а предложеним изменама се постиже управо тај ефекат, који би чак имао процесно-пенални карактер за странке чији поступци нису окончани, јер би поред имовинских последица за странке, које би представљале повреду уставног права на имовину, странке биле доведене у ситуацију да им буде ускраћено право на судску заштиту права.

У пресуди Европског суда за људска права од 24. јула 2014. године у правној ствари *Azienda Agricola Silverfungi S.A.S.* и други против Италије је утврђено да је променом процесних правила током трајања поступка повређен члан 6. Европске конвенције о људским правима, јер је суд нашао да јавни интерес за доношењем чак и оправданог ретроактивног прописа није значајнији од опасности ретроактивног важења норме, имајући у виду да се на тај начин смањују изгледи странака у спору.

Такође, имајући у виду реалност, рокови за увођење система Е-суда и осталих техничких унапређења предвиђени чланом 137. Нацрта би морали бити продужени, јер је већ сада јасно да је за техничко опремање свих судова за примену овог система, те предложеног система видео-конференцијске везе и њихово тестирање пре коначног и ефективног „пуштања у рад“ и ступања на снагу измена закона потребно далеко више времена.

ЗАКЉУЧАК

Последице усвајања Нацрта без истовременог усвајања примедба које су изнете у овом документу би довеле до несагледивих последица на ниво заштите права грађана, а свакако би изазвале управо супротан ефекат од онога који је наведен као *ratio legis* предлагача, јер се из примедба и горе изнете анализе види да би ступањем на снагу овог закона дошло и до губљења нивоа достигнутих права, и до отежаног приступа суду, да се ефикасност суда не би подигла ни на прокламовани, а камо ли на адекватан ниво, те да би усвајањем предложених измена заправо настао колапс у правосуђу.

Очигледно је да се одредбе предложеног текста Нацрта могу сврстати у три категорије: оне које никако не смеју постати део Предлога Закона и ући у скупштинску процедуру, оне које уз одређене измене и допуне могу опстати у Предлогу, и на крају оне које заиста представљају побољшање у односу на до сада важећа решења.

Никако се не сме дозволити уклањање одговорности судија за непоступање у временском оквиру, продужење рокова за поступање судова код одлуке о надлежности и за одлуке о привременој мери, условљавање извођења доказа или подношења тужбе плаћањем таксе или онемогућавање постављења привременог заступника туженом услед неплаћања предујма, затим одредбе које у случају сумње у аутентичност адвокатског пуномоћја захтевају оверу адвокатског пуномоћја, увођење обавезне комуникације са судом путем Е-суда у ситуацији у којој такав систем још није ни у фази развоја, увођење суђења путем видео-конференцијске везе, практично елиминације ревизије као ванредног правног лека уз истовремено увођење посебне ревизије и поступка за решавање спорног правног питања пред Врховним касационим судом као механизма који ће мењати својим ставовима важеће прописе, а посебно се не може прихватити начин на који су дефинисане прелазне и завршне одредбе Нацрта, које предвиђају, практично ретроактивност. Посебно су проблематичне одредбе члана 50. Нацрта и доношење пресуде ван расправе када су чињенице спорне.

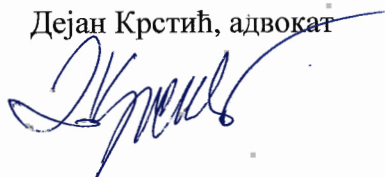
Закључак је да се у овом случају не ради о изменама закона, већ о практично новом закону, имајући у виду број одредби које се мењају и њихов суштински ефекат на парнични поступак, па је тим већа потреба да се изменама Закона о парничном поступку приступи системски, систематски и без журбе, те да се овај темељни закон измени тако да омогући да грађани Републике Србије имају могућност да у квалитетном и ефикасном судском поступку остваре своја уставна и законска права и да правосудни систем достигне идеале правне државе и владавине права.

Посебан проблем је у томе што предлагач измена закона није дао јасне и рационалне разлоге за измене појединих одредаба, али се може закључити да су за постизање циљева ефикасности и модернизације парничног поступка пројектовани овим Нацртом предвиђена неадекватна решења, често проблематична у смислу нормативне технике, те да су измене усмерене на решавање актуелних проблема рада судова које изазивају масовне тужбе на првом месту и огромног броја нерешених предмета, а не на успостављање кохерентног и функционалног система судске власти који би функционисао према свима на једнак начин, што би се од овако важног прописа морало очекивати.

Очигледно је да се одговори на повећање ефикасности и смањења броја предмета пред судовима морају наћи на другом месту, а не изменама процесних правила на начин који ће, уколико предложена решења опстану, довести до управо додатног одлагања суђења, гомилања жалби и представки Уставном суду РС, те повећања трошкова парничног поступка.

КООРДИНАТОР СТРУЧНОГ ТИМА
АДВОКАТСКЕ КОМОРЕ СРБИЈЕ ЗА
АНАЛИЗУ НАЦРТА ЗАКОНА О
ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА
О ПАРНИЧНОМ ПОСТУПКУ

Дејан Крстић, адвокат

ПРЕДСЕДНИК
АДВОКАТСКЕ КОМОРЕ СРБИЈЕ

Борислав Милић, адвокат

